

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

31'inci Toplantı
13 Mayıs 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, bütün kurumlara ve ilgililerine gerekli daveti yaptıklarına ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, Komisyonda görüşülen kanun tekliflerinin genel gerekçelerine, tekliflerin tali komisyonlarda görüşülmediğine, görüşülecek teklifin etki analizine ve Diyanet İşleri Başkanının Komisyon toplantılarına katılmamasına ilişkin açıklaması

2.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, bazı kurumların başkanlarının Komisyona gelmekten özellikle kaçındığına ve Meclis olarak bu konuda bir şey yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

3.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Anayasa'ya aykırı olduğu bilinerek, kanunla yapılması gereken düzenlemelerin kararnameyle yapıldığına, kararnamelerin Anayasa Mahkemesi iptal edene kadar uygulandığına, sonrasında Mecliste kanun hâline getirildiğine ve bu işleyişten dolayı bazı kurum başkanlarının Plan ve Bütçe Komisyonunu ciddiye almadıklarına ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü ile 69 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3077)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

-----0-----

31'inci Toplantı
13 Mayıs 2025 Salı

-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 15.05'te açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş,
Komisyonun bugünkü gündemine,
Bütün kurumlara ve ilgililerine gerekli daveti yaptıklarına,
İlişkin açıklama yaptı.

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli, Komisyonunda görüşülen kanun tekliflerinin genel gerekçelerine, tekliflerin tali komisyonlarda görüşülmediğine, görüşülecek teklifin etki analizine ve Diyanet İşleri Başkanının Komisyon toplantılarına katılmamasına,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Komisyon Başkanın Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, bazı kurumların başkanlarının Komisyona gelmekten özellikle kaçındığına ve Meclis olarak bu konuda bir şey yapılması gerektiğine,

Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Anayasa'ya aykırı olduğu bilinerek, kanunla yapılması gereken düzenlemelerin kararnameyle yapıldığına, kararnamelerin Anayasa Mahkemesi iptal edene kadar uygulandığına, sonrasında Mecliste kanun hâline getirildiğine ve bu işleyişten dolayı bazı kurum başkanlarının Plan ve Bütçe Komisyonunu ciddiye almadıklarına,

İlişkin açıklama yaptı.

Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü ile 69 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3077), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

CHP milletvekillerinin, (2/3077) esas numaralı Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü ve 13'üncü maddelerinin Anayasa'nın 7 ve 128'inci maddelerine aykırılığı dikkate alınarak Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasına ilişkin önergesi kabul edilmedi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 19.50'de son verildi.

13 Mayıs 2025 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.05
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)
BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)
SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)
KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)
----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, teklif sahipleri, Değerli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın saygıdeğer temsilcileri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonumuzun 31'inci Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gündemimizde (2/3077) esas numaralı Aksaray Milletvekili Sayın Hüseyin Altınsoy ve İstanbul Milletvekili Sayın Oğuz Üçüncü ile 68 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklif sahiplerine söz vermeden önce Komisyonumuzdaki bürokratların kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Sayın Altınsoy'a söz vereceğim.

Sayın Türel, siz bastınız mı düğmeye?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Evet, bastım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Neyle alakalı Sayın Türel?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Usulle ilgili.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Usulle ilgili, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'inin, Komisyonla görüşülen kanun tekliflerinin genel gerekçelerine, tekliflerin tali komisyonlarda görüşülmediğine, görüşülecek teklifin etki analizine ve Diyanet İşleri Başkanının Komisyon toplantılarına katılmamasına ilişkin açıklaması

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, her hafta artık rutin hâle geldi, vakayıyadiyeden olmaya başladı; bakın, gene bir kanun teklifi görüşüyoruz, sanıyorum bir paket daha gelecek. Arkadaşlar, artık bizim söylemekten dilimizde tüy bitti. Bakıyorum genel gerekçesine, genel gerekçenin ilk 4 paragrafı aynı, sadece altında hangi konuda düzenlemeler varsa o geliyor. Bakın, böyle gayriciddi iş olmaz; bu şekilde Plan ve Bütçe Komisyonunu ve Parlamentoyu çalıştıramazsınız. İtibarsızlaştırıyorsunuz buradaki Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerini, yapmayın böyle. Neden böyle yapıyorsunuz? İktidar olarak hiçbir şey yok mu, bir sorumluluk hissetmiyor musunuz? Kaliteli bir yasama faaliyetinin yapılması için muhalefet olarak her türlü katkıyı vermeye hazır olduğumuzu defalarca söyledik ve bu konuda da bir öneride bulunduk.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Emir kulu, ne yapsınlar?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ne dedik?

Bakın, şu anda 3 tane tali komisyon var. Dedik ki: "O tali komisyonlarda görüşülsün, dağıtın bütün komisyonlara, hepsi bir haftada gelsin, görüşelim." Hadi "İlla Plan ve Bütçe Komisyonundan geçsin." diyorsanız da tali komisyonların görüşmesini bekleyelim, ondan sonra yapalım bu işi.

2023'ün sonunda Anayasa Mahkemesi iptal etmiş, aradan bir buçuk yıl geçmiş, şimdi bunları getiriyorsunuz önümüze, böyle çalışma olmaz; bir.

İki, arkadaşlar, böyle etki analizi olmaz, bunlar çöp, çöp bunlar, çöp. Etki analizine bakıyorum "Anayasa Mahkemesinin - bütün hepsi aynı- iptal kararı ve gerekçesi dikkate alınarak kanuni düzenleme yapılmak suretiyle değiştirilen bu maddeyle 633 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerinde değişiklik yapılmakta ve Anayasa Mahkemesi kararına uyum sağlanmaktadır. Yapılan düzenlemenin bütçeye ilave bir etkisi bulunmamaktadır."

Ne demek arkadaşlar? Yasa yapıyoruz burada. İlave yetki ne demek? İlk defa yasalaşılıyor burada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Kanun hükmünde kararnamede etki analizi yoktu, biz bunu görmek istiyoruz. Ne demek ilave yetkisi yok? Zaten veriliyor. Ne kadar? Bunların hepsini bilmek istiyoruz. Her maddeyle ilgili, o maddenin bütçeye getirdiği yükü, şu ana kadar neyse, eğer KHK'yle düzenlendiyse -ve şimdi yasa olarak geliyor- bunu görmek istiyoruz. Ne anlamı var o zaman? 5018 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin ne hükmü var? Şu anda bu görüştüğümüz bütçeye artık... Bakın, bunlar kanun oluyor. Yani "Bu daha önce KHK'yle düzenlenmişti, zaten orada hükümler vardı, o paralar veriliyordu, ilave bir yük gelmiyor." Ne demek yani o zaman burada biz bunları konuşamayacak mıyız? Böyle olmaz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu şekilde, etki analizi böyle geldiği zaman biz bunları konuşamayız. Bunlar bütçeye ne getiriyor, ne götürüyor, bunları bilme ihtiyacı var. Bu kadar gayriciddi bir çalışma olur mu? Yani bu etki analizinin ne önemi var hepsi için? "Bütçeye ilave bir yük getirmediyi için..." Yük ne, yükü bilmek istiyoruz.

Sayın Başkan, bütün maddelerle ilgili olarak, bunların ne getirdiğini, bütçeye nasıl bir maliyeti olduğunu öğrenmek istiyoruz. Tüm maddeleri görüşülürken her maddeyle ilgili buna ilişkin ayrıntılı bir çalışma istiyoruz.

Ve son olarak şunu söyleyeyim: Diyanet İşleri Başkanı nerede arkadaşlar? Diyanet İşleri Başkanı kamu yönetim sistemi içinde değil mi? Neden yok. Geçen hafta TRT Genel Müdürü vardı. Bir ayrıcalıklı konumu mu var? Böyle şey olmaz. Meclisin, Parlamentonun yok sayıldığı bir şeydir bu. İlgili kim varsa, ilgili kamu yönetiminin başındaki insanlar buraya gelirler, burada kendileriyle ilgili görüşülmüş olan maddelerde nedir, ne getiriyor, bunları anlatırlar. Burada Başkan Yardımcısının ya da diğer daire başkanlarının olması bu sorunu ortadan kaldırmıyor. Lütfen, Diyanet İşleri Başkanını da buraya davet edin, gelsin. 8 tane madde var burada, 8 madde bizzat Diyanet İşleri Başkanını ilgilendiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, toparlayın.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Gelsin, burada sonuç itibarıyla kendi kanununu, buradaki kanuni düzenlemeleri savunsun; doğrusu budur, Parlamente'ye itibar böyle kazandırılır. Yoksa burada biz görüşüyoruz, ne görüşüyoruz? Yani bunun kamuoyu nezdindeki yansıması da son derece olumsuz. Burada, biz kendimiz eğer bu tespitleri yapıyorsak, kamuoyu da bu tespitleri yapıyor. Parlamente'nin bu kadar hiçe sayıldığı, yasamanın, yasama-yürütme arasındaki dengenin tamamen yürütmenin lehine değiştiği, dönüştürüldüğü bir yapıyla bir sağlıklı denge ve denetim sistemi olmaz, böyle sistem işlemez. İşte, bu sistem, adına "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" denilen ucube sistem bu yüzden işlemiyor. Bakın, eski sistemde olmuş olsaydı, bunlar inanılmaz Başbakanlık Kanunları ve Kararlarda gelir, bir hafta içinde bu çalışma yapılır, hepsi bütün olarak önümüze gelirdi. Eski sistemde müsteşarlıklar vardı, o müsteşarlıklar içindeki o piramidin en tepesinde o kurumun hafızasını temsil eden bir yapı vardı, bugün öyle bir yapı da yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Bu görüştüğümüz yasanın bu şekilde görüşülmesini son derece sakıncalı buluyoruz. Defalarca söylüyoruz ama bir şey değişmiyor, böyle olmaz ama "Biz iktidarı, istediğimizi yaparız." Burası kimsenin babasının çiftliği değil, burası Türkiye Cumhuriyeti. Var olan kurumların itibarını savunmak ve kuralları işletmek de hepimizin görevi, sadece muhalefetin görevi değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Usulle alakalı sözleri veriyorum.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Diyanet İşleri Başkanının gelmesini ben de söyleyecektim Sayın Başkanım. Söz vermediniz ama en azından kayıtlara geçsin.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, bütün kurumlara ve ilgililerine gerekli daveti yaptıklarına ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Türelî ifade etti, biz kurumlara davetimizi Meclis olarak yaptık. Dolayısıyla, öncesinde...

VELİ AĞBABA (Malatya) - O zaman sizi mi saymıyorlar?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, öncesinde bütün kurumlara, ilgililerine, size ne zaman gündem yaptıysak, gönderdiyse herkese gerekli daveti yaptık.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, Diyanet İşleri Başkanı hangi tarihte geldi bu Meclise?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sizin bir otoriteniz yok mu Sayın Başkan?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Çağırabiliyor musunuz, getirebiliyor musunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Sözüünüz geçmiyor Diyanet İşleri Başkanına.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Hangi tarihte geldi, burada yerinde oturdu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kurumlarla alakalı...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Meclisin de itibarını sarsıyor, onu da korumak bizim görevimiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, benim...

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, buraya Genelkurmay Başkanı geliyor, buraya bütün bakanlar geliyor, siz Diyanet İşleri Başkanını buraya getiremiyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum değerli arkadaşlar, sözleri verdim.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, bazı kurumların başkanlarının Komisyona gelmekten özellikle kaçındığına ve Meclis olarak bu konuda bir şey yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) - Ondan önce usulle ilgili... Yani aslında ben topa girmeyecektim ama...

Öncelikle bütün arkadaşları saygıyla selamlıyorum.

Sizin savunmanızdan sonra bir iki cümle söylemek icap etti. Hani "Davet ettim, gelmedi." çok şey değil yani yeterli bir açıklama değil. Elbette zorla getirecek hâliniz yok Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olarak ama burada sadece Diyanet İşleri Başkanı özelinde söyleyemiyorum, bakın, diğerlerinde de... Mesela, İletişim Başkanı hiçbir şekilde gelmedi; kanunu geçti, gelmedi; kendi bütçesi oldu, gelmedi yani bir kısım kurumların kurum yöneticileri özellikle buraya gelmekten kaçınıyor, bunu bizim bilmemiz lazım. O zaman, birilerini davet ediyoruz ve onlar buraya gelmiyorsa, Parlamento olarak, Meclis Başkanlığı olarak veya Komisyon Başkanlığı olarak bu işin üzerine düşmek lazım. Niye gelmiyor, özellikle bazı insanlar buraya niye gelmiyor, burada niye hesap vermekten kaçınıyor, onu görmek lazım.

Şimdi, TENMAK Başkanı burada; çok önemli bir kurum, bir de en arkaya oturtmuşlar Değerli Başkanı. Birazdan konuşacağız, daha az önemli bir kurum filan değil, çok kritik, stratejik çalışmalar yapıyor ve yaptığını varsaydığımız bir Kurum Başkanı. Bu Kurum Başkanı geliyor da niye mesela -daha önceki haftalarda görüştük- özellikle bazı kurumların başkanları buraya gelmekten kaçınıyorlar? Bunu görmemiz lazım. Bakın, buraya geçmişte bakanlar geliyordu yani buraya gelmek insanı yerici bir şey değil veya buraya gelmek onun statüsünü aşağı çeken bir şey filan değil. Meclis Başkanı geliyor değil mi buraya? Meclis Başkanı geliyor buraya Meclisin bütçesi görüşülürken. Kendisi bizzat geliyor yani Türkiye'nin protokoldeki 2'inci insanı geliyor, burada birtakım sorulara cevap veriyor ama bazı kurumların başkanları özellikle kaçınıyor. Dolayısıyla, Sayın Başkan, bu konuda o zaman Meclis olarak bizim bir şey yapmamız lazım. Komisyonun veya Meclis Başkanlığının bu konu üzerine düşünmesi gerekir yani "Ne yapalım, gelmiyorlar." deyip bırakmamamız lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sağ olun Sayın Usta, teşekkürler.

Sayın Oluç, buyurun.

3.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Anayasa'ya aykırı olduğu bilinerek, kanunla yapılması gereken düzenlemelerin kararnameyle yapıldığına, kararnamelerin Anayasa Mahkemesi iptal edene kadar uygulandığına, sonrasında Mecliste kanun hâline getirildiğine ve bu işleyişten dolayı bazı kurum başkanlarının Plan ve Bütçe Komisyonunu ciddiye almadıklarına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında konuşmayacaktım fakat Erhan Bey'in açtığı konu benim de birkaç cümle söylememe yol açmış oldu.

Şimdi, şu kaç haftadır karşı karşıya kaldığımız ve önümüzdeki hafta da karşı karşıya kalacağımız durum aslında bile isteye yapılan bir şey değil mi? Bunun farkındayız hepimiz Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Anayasa'ya aykırı olan kararnameler çıkarılıyor, biliniyor, kanunla yapılması gerekenler kararnameyle yapılıyor, Anayasa Mahkemesinden bunun döneceği belli, Anayasa'da açık hüküm var; bu, bilinerek yapılıyor. Sonra, bu bilinerek yapıldıktan sonra daha kötüsü de yapılıyor. Hani yanlışlıkla yapılmış bir şey yok. Daha kötüsü şu: O kanun uygulanmaya başlanıyor. Anayasa Mahkemesi kaç yıl sonra bozarsa onu, o kadar yıl boyunca aslında olmaması gereken bir kanunu bu yürütme uyguluyor. Şimdi, aradan kaç yıl geçiyor, bizim önümüze geliyor, işte, onları kanun hâline getiriyoruz burada filan. Aslında çok gayriciddi bir durum yani Sayın Başkan, kusura bakmayın, size söylemiyorum bunu ama yürütme bu meselenin böyle olduğunu biliyor çok açık bir şekilde. Dolayısıyla, yürütme bildiği için, Plan ve Bütçe Komisyonunun da burada çok fazla etkisi olmadığı da bilindiği için, Diyanet İşleri Başkanının, İletişim Başkanının falan ciddiye alıp da gelmeleri gerekmiyor. Biz aslında kendi kendimizi bu duruma getiriyoruz bence yani ağır bir şey bu söylediğim ama hakikaten böyle yapıyoruz. Ben de onların yerinde olsam "Ne olacak yani Plan ve Bütçe Komisyonu neymiş ki?" derim "Nasıl olsa çıkıyor, kanuna, Anayasa'ya aykırı da olsa ben onları kullanıyorum, uyguluyorum kaç yıl boyunca, hasbelkader Plan ve Bütçe Komisyonundan geçiyor bu işte, kanun oluyor filan."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

Yani işleyişte bir acayiplik var, sonunda bu kişiler de ciddiye almadıklarını gösteriyorlar. Yani nasıl düzeltilir bilmiyorum doğrusu ama hakikaten ciddi bir sorun. Yani haftalardır bu işle uğraşıyoruz, daha da uğraşacağız belli ki. İnşallah, yürütme günün birinde "Bu kadar Anayasa'ya ve demokratik teamüllere aykırı iş yapmaktan vazgeçeyim artık." der, der mi bilmiyorum yani inşallah der diyorum, biz de bu durumla karşı karşıya kalmaktan kurtuluruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Oluç.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü ile 69 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3077) ¹

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Altınsoy, buyurun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakan Yardımcımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, sivil toplum kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, saygıdeğer basın mensupları; sizleri saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğumuz 29 maddeden oluşan ve Komisyonumuzda görüşmelerine başladığımız Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizi, AK PARTİ Grubumuz, Denizli Milletvekilimiz Sayın Nilgün Ök, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Oğuz Üçüncü ve teklifte imzası bulunan 67 milletvekili arkadaşımızla birlikte Komisyonumuza sunmuş bulunmaktayız.

¹ (2/3077) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Öncelikle, bu kanun teklifimizin ülkemize ve aziz milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyor, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun bu kanun teklifine vereceği desteğe olan inancımla sunacağınız katkılar için şimdiden sizlere teşekkür ediyorum.

Kanun teklifimizle, Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararlarının oluşturacağı hukuki boşluğun doldurulması ve uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla, Anayasa Mahkemesi kararlarının gerekçelerine uygun olarak iptal edilen hükümlerin kanunla düzenlenmesi öngörülmektedir.

Bu kapsamda, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle getirilen düzenlemelerin önemli bir kısmı aynen, bazıları ise düzenleme tarihi esas alınarak revize edilmek suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

Bu itibarla, kanun teklifiyle Diyanet İşleri Başkanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Rekabet Kurumu ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun teşkilat yapısı, görev ve yetkileri, personelinin atama, mali ve sosyal hakları düzenlenmekte ve yürüttükleri iş ile işlemlere yönelik mali ve idari hükümlere yer verilmektedir.

Teklifimizle, Anayasa Mahkemesi iptal kararı ve gerekçesiyle uygulamada karşılaşılan sorunlar dikkate alınarak 633 sayılı Kanun'da yeniden düzenleme yapılmakta, bu çerçevede Diyanet İşleri Başkanlığına Anayasa ve kanunla verilen din konusunda toplumu aydınlatmak, sorumluluğu kapsamında resmî kurumlarca incelenmesi talep edilen dinî yayınların incelenmesi ve mütalaa verilmesi ile namaz vakitleri, dinî gün ve gecelerin tespit ve ilan edilmesi, bunun için gerekli çalışmaların yürütülmesi, Kur'an-ı Kerim meallerinin Başkanlık ile diğer kamu kurumları, özel kişi ve kuruluşların talebi üzerine veya resen incelenmesi ya da incelettirilmesi görevleri verilmektedir. İslam'ın ana kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'in doğru anlaşılması bakımından da dinin temel nitelikleri açısından sakıncalı olduğu Din İşleri Yüksek Kurulu tarafından tespit edilen meallerin yetkili ve görevli yargı mercilerine yapılan başvuru üzerine basım ve yayınının durdurulması, toplatılması ve imha edilmesi ile internet ortamında yapılan yayınlara yönelik de içeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesi kararı verilebilmesi yönünde düzenlemeler yapılmakta, Din İşleri Yüksek Kurulu üye ve uzmanlarının asli görevlerini daha verimli ve sağlıklı yapabilmeleri amacıyla Kurulun idari ve mali işlerinin Kurul Sekreterliği tarafından yürütülmesi öngörülmektedir.

Diğer bir teklif maddemizle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve gerekçesi dikkate alınarak 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 141'inci maddesiyle getirilen hükümler kanuni düzenleme yapmak suretiyle 633 sayılı Kanun'a eklenmekte, hükümle Mushafları İnceleme ve Kiraat Kurulunun yapısı ile görev ve yetkilerini düzenleme yapılması öngörülmektedir.

Diğer bir teklifimizle, Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü ve Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkilerinde düzenleme yapılması öngörülmüştür. Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevlerine ilişkin iptal edilen hükümler aynen teklif edilmiş, Din Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevlerine ilişkin iptal edilen hükümler büyük oranda korunarak güncel gereksinimlere binaen ibare değişiklikleri yapılmış, Dini Yayınlar Genel Müdürlüğünün görevlerine ilişkin iptal edilen hükme ise "ile Türk İslam sanatlarını geliştirmeye, tanıtmaya yönelik eserler" ibaresi eklenmiştir.

Yine, bir diğer teklifimizle, bakanlık müşaviri, bakanlık müftüsü ve başkanlık vaizi ünvanındaki personelin Diyanet İşleri Başkanı tarafından uygun görülen merkez veya taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılabilmesi öngörülmekte ve Başkanlığa ait kadrolara ilk defa açıktan atanacak personel atamalarına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca, hac ve umre seyahatlerinin yürütülmesine ilişkin iş ve işlemlere yönelik yapılan harcamaların denetlenmesi ile usul ve esaslarının belirlenmesine yönelik düzenleme yapılmakta.

Diğer bir düzenlemeyle, Diyanet İşleri Başkanlığı yurt dışı teşkilatının bakanlıklar ile benzer olarak ataşelik ve müşavirliklerden oluşması amaçlanmakta. Ayrıca, yurt dışındaki vatandaşlarımız ve soydaşlarımızın kültürel bağlarının korunması, güçlendirilmesi, dinî konularda aydınlatılması ile din hizmetleri ve din eğitimi faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonunca mahallinde sözleşmeli statüde istihdam edilen personele yapılan ödemeye esas üst sınırın yeniden belirlenmesi hedeflenmektedir.

Diğer bir teklif maddemizle, dinî kültür, tecrübe ve ihtisaslarıyla tanınmış kimselerden Din İşleri Yüksek Kurulu çalışmaları için rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlanması, tercüme yaptırılması, vaaz verilmesi amacıyla yararlanılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Diğer bir teklifimizle, Diyanet İşleri Başkanlığınca yapılan sınavlarda görevlendirilen personele ödenecek ücretin usul ve esasları belirlenmekte.

Diğer bir teklifimizle, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, kısacası "TENMAK" 57 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle kurularak, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ve Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsünü bünyesine almıştır.

Maddeyle, ulusal bir AR-GE kurumu olan TENMAK'ın mevcut mali muafiyetlerden yararlanmaya devam etmesi amaçlanmakta, diğer yandan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 117'nci maddesinin (c) bendiyle değişiklik yapılan 4865 sayılı Kanun'un Anayasa Mahkemesinin aynı kararıyla iptal edilen 18'inci maddesinde TENMAK'a tanınmış olan birinci fıkrasındaki kurumlar vergisine ilişkin muafiyet, ikinci fıkrasındaki kurumun faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemler yönünden tanınan vergi ve harç muafiyeti ile açılacak dava ve icra takiplerinde teminat aranmasına ilişkin muafiyet ve dördüncü fıkrasındaki araştırma ve incelemeler için ilmühaber, ruhsatname veya imtiyaz alınmasına ilişkin muafiyet düzenlemeleri maddeye eklenmiştir. Madde metninde yer alan gümrük vergisine ilişkin muafiyet ise 4865 sayılı Kanun'un aynı maddesinin üçüncü fıkrasındaki gümrük vergisi muafiyetine ilişkin hüküm nazara alınarak uyarlanmak suretiyle, TENMAK'ın anılan kanunun kapsamındaki mevcut hâli muafiyetlerden de yararlanmaya devam etmesi amaçlanmıştır.

Yine, 4865 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinin teklifle yürürlükten kaldırılması öngörülen dördüncü fıkrasında Kuruma tanınmış olan desteklenen projelerin bütçelerine ait tutarların proje adına açılacak özel hesaplara aktarılacak izlenebilmesine ilişkin hükmün Kurumun ihtiyaçları çerçevesinde yeniden düzenlenmek suretiyle maddeye eklenerek ve beşinci fıkrasında Kuruma tanınmış olan Kurum tarafından yürütülen ve desteklenen projeler için diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlardan

destek alınabilmesi ile bu kapsamda Kuruma aktarılan tutarların Kurum bütçesine gelir kaydedilmeksizin açılacak özel hesaplarda izlenebilmesine ilişkin hüküm maddeye eklenmek suretiyle, ulusal bir AR-GE kurumu olan TENMAK'ın anılan Kanun kapsamındaki mevcut mali düzenlemelerden yararlanmaya devam etmesi amaçlanmıştır.

Bir başka maddemizle, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hüküm karar gerekçesi dikkate alınarak, TENMAK'ın stratejik önemi haiz enerji, nükleer ve maden teknolojileri alanlarında ülkemizin ihtiyaç duyduğu araştırma, inovasyon ve teknoloji geliştirme çalışmalarını yaparak bunları üretme ve ticari değere dönüştürebilmesi öngörülmektedir.

Bir başka maddemizle, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hüküm karar gerekçesi dikkate alınarak ulusal bir AR-GE kurumu olan TENMAK'a ait olan mal ve varlıkların devlet malı sayılmasına, haczedilmemesine ve rehin edilmemesine yönelik muafiyet tanınması öngörülmektedir.

Diğer bir maddemizle, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hüküm karar gerekçesi dikkate alınarak kanuna eklenmekte ve enerji sektöründe, özellikle yüksek teknoloji alanında dünyada yaşanan dönüşümleri ve gelişmeleri takip etmek ve ülkemiz enerji ihtiyacını yerli ve millî kaynaklarımızdan karşılayabilmek adına Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının yetişmiş ve nitelikli insan kaynağının oluşturulabilmesi maksadıyla 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışı öğrenimlerini tamamlayarak göreve başlayan bursiyerlerin kariyer meslek kadrolarına atanmaları öngörülmektedir.

Bir başka madde teklifimizle Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hüküm ve karar gerekçesi dikkate alınarak kanuna eklenmekte ve TENMAK'ın görevlerini etkin ve verimli olarak yerine getirebilmesini teminen kurumun en üst karar organı olan yürütme kurulunun başkan ve üyelerine yönelik yürütme kurulu ücreti ödenmesi uygulamasının sürdürülmesi öngörülmektedir.

Bir başka maddeyle, istihdam edilmek üzere 1416 sayılı Kanun hükümlerine göre TENMAK'ın faaliyete geçtiği tarihe kadar Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yurt dışına gönderilmiş veya gönderilmeye hak kazanmış olanların yurda dönüşlerinde durumlarına göre uzman veya uzman yardımcısı olarak atanmaları hakkında geçici düzenleme yapılması öngörülmektedir.

Yine teklifimizle, Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin idare ve kontrolünde bulunan kültür ve tabiat varlıklarının koruma, bakım, onarım, teşhir, tanzim ve benzeri faaliyetlerinin müze işletmesi ve ziyaretçi hizmetleriyle eş güdüm içerisinde kendi bünyesinde yürütülmesi öngörülmektedir.

Bir başka teklifimizle, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının kurucu mevzuatı olan 12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nden önce yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Bu sebeple, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de Cumhurbaşkanlığına bağlı saray, köşk, kasır ve müzelerden sağlanan her türlü gelir ile bunların bakım ve onarımı için yapılan şartlı bağışlar ve yardımların Cumhurbaşkanlığı adına açılacak hesaba yatırılması uygun görülmüştü ancak 12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Cumhurbaşkanlığına bağlı Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı kurulduğundan madde teklifimizle Millî Saraylar İdaresi Başkanlığına bağlı saray, köşk, kasır ve müzelerden sağlanan her türlü gelir ile bunların bakım ve onarımı için yapılan şartlı bağışlar ve yardımların daha etkin kullanılması için gelirler, bağışlar ve yardımların Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı muhasebe birimi hesabına yatırılması ve bütçeye özel gelir kaydedilmesi amaçlanmaktadır.

Bir başka madde teklifimizle, Cumhurbaşkanlığının sorumluluğunda bulunan tarihî bina ve objelerin onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesine ilişkin mal ve hizmet alımları ile münhasıran özel ihtisas gerektiren konularda Cumhurbaşkanlığınca mütalaa ve hukuki hizmet satın alma işlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın Cumhurbaşkanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bir başka madde teklifimizle, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hüküm karar gerekçesi dikkate alınarak kanuna eklenmekte ve kamusal görev ve faaliyetleri icra eden kamu tüzel kişiliğini haiz bir kamu idaresi olarak yapılandırılan Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) mal ve varlıklarının hukuki statüsünün düzenlenmesi, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç ve paydan, tapu ve kadastro işlemlerinden kaynaklanan her türlü döner sermaye ücreti ve benzeri yükümlülüklerden muaf tutulması amaçlanmıştır.

Bir başka madde teklifimizle, yine Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hüküm karar gerekçesi dikkate alınarak kanuna eklenmekte, ayrıca Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilen denetimlerde veya bu faaliyetlere ilişkin yürütülen diğer idari işlemlerde görev alan çalışanların kovuşturma sürecinde üstlenebilecekleri avukat giderlerinin Bakan onayı olması şartıyla Genel Müdürlükçe karşılanabilmesi düzenlenmekte, böylelikle kamu görevinin şahsi endişelere kapılmaksızın güven duygusuyla yerine getirilebilmesi amaçlanmaktadır.

Bir başka madde teklifimizle, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hüküm karar gerekçesi dikkate alınarak kanuna eklenmekte ve Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün ruhsat ve hak sahiplerine kayıtlı elektronik posta adresi veya Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi yoluyla tebligat yapmasına olanak sağlanmaktadır. Genel Müdürlük tarafından maden ve petrol mevzuatı kapsamında ruhsat veya hak sahiplerinin arama ve üretim faaliyetlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesi Genel Müdürlüğün özellikle ihtar ve yaptırım kararlarını en süratli ve en güvenilir yöntemle ilgililerine ulaştırılmasını gerektirmektedir. Bu nedenle, düzenlemeyle Genel Müdürlüğün ruhsat ve hak sahiplerine kayıtlı elektronik posta adresi veya Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi yoluyla tebligat yapmasına olanak sağlanmıştır. Maddenin ikinci fıkrasıyla kayıtlı elektronik posta adresi kullanma yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak yaptırım düzenlenmektedir.

Yine, Maden Kanunu'nun 13'üncü maddesindeki "bu Kanun gereğince uygulanan idari para cezaları her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispetinde artırılır." hükmü uyarınca idari para cezaları her yıl güncellendiğinden yeniden değerlemeye ilişkin atıf düzenlemede yer almamakta ve Anayasa Mahkemesince iptal edilen hükümde yer alan idari para cezasının tutarı yeniden değerlendirme oranı gözetilmek suretiyle yeniden düzenlenmektedir.

Diğer bir maddeyle, Rekabet Kurulunun, kurumun karar organı olduğu, 1'i Başkan, 1'i İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan toplam 7 üyeden oluştuğu hususu düzenlenmektedir.

Diğer bir maddeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gereği yerine getirilmiş, Rekabet Kurulu üyelerinin en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşıyanlar arasından seçileceği hususu düzenlenmiştir.

Yine teklifimizle, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkan ve üyeliğine atanmada dört yıllık öğrenim görme şartının aynen muhafaza edilmek suretiyle yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Başka bir maddeyle, Atom Enerjisi Kurumu 2690 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde yapılan düzenlemeler neticesinde 4865 sayılı Kanun'un mükerrer veya uygulama imkânı kalmamış olan hükümlerinin yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır.

Yine maddeyle, 2690 sayılı Kanun'un ek 3'üncü maddesinde yapılan düzenlemeler neticesinde 4865 sayılı Kanun'un mükerrer olan madde hükmünün yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır.

Bir başka teklifimizle, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hüküm karar gerekçesi dikkate alınarak kanuna eklenmekte ve elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması ve işletilmesinde ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerine proje onay ve kabul işlemleri yetkisi verilebilmesine ilişkin olarak proje onayı ve kabul işlemlerinin hem ihtisasları hem de görev alanları bakımından çeşitli kurum ve kuruluşlar eliyle yürütülmesinin elzem olması ve hizmetin hızlı ve kolay bir şekilde sürdürülebilmesi için yetkilendirme yapılabilmesi ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına verilen yetkiye dayanılarak yerine getirilmekte olan proje onay ve kabul işlemlerinin etkin, verimli ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesine ilişkin personel ve kaynak kullanımı giderlerinin karşılanabilmesi ve bu giderlerin kamuya ilave yük getirmesinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Yine teklifimizin 27'nci maddesiyle, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun karar organı olan kurulun nasıl oluşacağı hüküm altına alınmakta, buna göre kurul Cumhurbaşkanlığı tarafından 1'i Kurul Başkanı, 1'i İkinci Başkan olmak üzere atanan toplam 9 üyeden oluşmaktadır. Ayrıca, kurul üyelerine atanacaklarda aranacak şartlar belirlenmektedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, kanun teklifine ilişkin sizlere sunmak istediğim hususlar bunlardan ibarettir. Yine maddeler üzerinde ayrıntılı olarak görüş ve düşüncelerimizi ifade edeceğimizi belirtmek istiyor, şimdiden sizlere katkılarınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tümü üzerindeki konuşmalara geçeceğim.

Sayın Türel, başlayabilir miyiz sizden?

Sonrasında Sayın Usta, size mi söz vereyim, Sayın Ağbaba size mi? Nasıl yapayım? Normalde usulümüzü biliyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ben hazırım.

ERHAN USTA (Samsun) - Ben de hazırım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, Sayın Usta'ya gidelim, sonra size Sayın Ağbaba.

Buyurun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Usulde de konuştuk, bir torba kanun var, 29 maddeden oluşuyor, yürütme ve yürürlük maddesi hariç 27 madde; burada 8 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapılıyor. 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun 8 madde, 1'inci maddeden 8'inci maddeye kadar 8 madde burada, 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Muafiyetleri ve Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun 6 madde, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu 3 madde, 3213 sayılı Maden Kanunu 3 madde, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 2 madde, 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun 1 madde, 4865 sayılı Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Hakkında Kanun 2 madde, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu 1 madde, 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 1 madde. Bakın, birbirinden o kadar farklı şeyleri burada görüşüyoruz ki. Nitekim zaten 3 tane tali komisyona sevk edilmiş bunlar; Anayasa Komisyonu, Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Sanayi Komisyonu. 13 madde direkt Sanayi Komisyonu ile ilgili. Bakın, Adana Milletvekilimiz Sayın Müzeyyen Şevkin burada, kendisi Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu -ismi çok uzun değil mi- üyesi. Herhâlde görüşülüyordur diye düşünüyoruz ama hiç görüşülmemiş. Kendisi CHP Grup Sözcüsü, açıkçası buraya katkı vermek için geldi çünkü görüşülüyor, ilgili komisyona gitmemiş, sağ olsun, bunun sağlıklı çıkması için varsa bizim görüşlerimizi muhalefet adına söylemek için geliyor. Yani böyle bir görüşme sistematığı olmaz, gerçekten olmaz. Daha torba kanun ilk geldiği zaman bu konuyla ilgili önerimizi yaptık, dedik ki: Arkadaşlar, bunların hepsini kaç madde ise -235 tane iptal var, Anayasa Mahkemesi iptali var KHK'yle ilgili, bunun bir kısmı zaten geçmişte gelmiştir, bir kısmı belki kanuni düzenlemeye ihtiyaç duymayacak olabilir- getirin bunların hepsini ve en güzeli, bunlar ilgili komisyona görev alanlarına göre dağıtılsın, hepsi konuşulsun ilgili komisyonlarda, gerekirse birleştirilsin ve bir şekilde görüşülsün Genel Kurulda ya da tali komisyon olarak görüşsünler, gene Plan ve Bütçe Komisyonuna gelsin, hepsini görüşelim. 29 madde, 19 madde, 29 madde, şimdi bir daha gelecek kim bilir kaç madde. Böyle bir görüşme sistematığı olmaz yani bu şekilde çalışma motivasyonu yok oluyor ortada.

Burada genel gerekçenin ilk dört paragrafı aynı, Sayın Altınsoy da aynısını söyledi; bir de sunarken ha bire, devamlı "Bir başka madde teklifimizi... Bir başka madde... Bir başka madde..." Ya, anladım ama sizi şey yapan bir şey değil. Ha, şöyle; eğer gerçekten "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" diye bir sistemde başkanlık sistemi ülkelerinde olduğu gibi gerçekten Parlamento tarafından, milletvekilleri tarafından hazırlansaydı o zaman size şunu sorardık: "Ya, bunlar 2023'ün sonunda iptal edilmiş, siz bunu bir buçuk yıldır neden getirmediniz de şimdi getiriyorsunuz?" Size de sorardık, Nilgün Hanım'a da sorardık. Biz şunu biliyoruz; bu, bürokraside hazırlanıyor ama hazırlanması açısından ciddi sıkıntılar var.

Diğer taraftan, gene 2 tane madde, 4'üncü ve 13'üncü madde Anayasa'ya aykırı. Bakın, her getirdiğiniz şey de gene Anayasa'ya aykırılıklar içeriyor. Cumhurbaşkanına Anayasa'da olmayan yetkileri veriyoruz. Gideceğiz Anayasa Mahkemesine, Anayasa Mahkemesi gene iptal edecek ama iptal edene kadar bunlar yürürlükte kalacak. Yani şey mi düşünülüyor? "Biz bunu çıkartalım, iptal edilene kadar biz bunu uygulayalım." gibi. Böyle olmaz, bu şekilde sağlıklı bir Parlamento çalışmasının olması mümkün değil.

Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun 8 madde. İlgili kanunu aldım baktım, bir kısmı 65 tarihli bir kanun, bir kısım maddeler o kanunla düzenlenmiş ama zaman içinde değişiklikler yapılmış belli yıllarda; ikinci düzenlemeler burada KHK'yla, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle... Bunların bir kısmı iptal edildi, bir kısmı duruyor, duruyor onlar. Bir de aynı zamanda atamalar açısından da Cumhurbaşkanlığı kararnamesi var yani üç ayrı yapıyla bir araya gelmiş çalışan bir teşkilat yapısı var ortada. Böyle olmaz. "Kod kanun" dediğimiz bir sistematik var, ilgili kanun gelir, değiştirilmesi gereken maddeler değiştirilir, biter gider. Hatta belki Anayasa Mahkemesi iptal etmese bile yine 703'le düzenlenen ya da o kanun maddelerinde var olan hükümleri değiştirmek isteyebilirsiniz zamanın ihtiyaçlarına göre. Onlar gelir, ilgili komisyonunda görüşülür ve bu şekilde gelir yani doğrusu budur. Türkiye Cumhuriyeti bu şekilde böyle bir torba kanun... Öyle bir noktaya geldi ki bu iş yani şimdi tümünde ne konuşacağız, ne söyleyeceğiz? Bu şekildeki bir görüşme sistematigi son derece yanlış, tali komisyonların çalıştırılmaması yanlış.

Biraz önce söyledim, etki analizi hiçbir şey ifade etmiyor. Zaten uygulamada olduğu için kanuni düzenleme yapılmış, bütçeye ilave bir etkisi yoktur. İyi de bütçeye etkisi neydi, biz onu görmek istiyoruz. Daha önce KHK'de olmuş olması, bugün bu kanun olarak önümüze geldiğinde 5018 sayılı Kanun'un emrettiği üzere -14'üncü maddesinin- etki analizinin yapılmasına engel değil. Yaptığımız her işte bunu görmemiz gerekiyor. KHK içinde yapılırken oturup etki analizi mi yapıldı? Hayır, çıktı. Bu bize varsayın sıfırdan geliyor, sonuçta bir iptal var, yeniden biz burada kanun koyucu olarak bir hüküm tesis ediyoruz ama bu hükmü tesis ederken her maddenin ne getirdiğini -çünkü burada mali haklar, özlük hakları var, atamalar var- bütçe açısından bilmeye ihtiyacımız var, bunu bilmeliyiz; bunu bugün için de bilmeliyiz, gelecek için de bilmeliyiz. Bugün maliye literatüründe en önemli noktalardan biri kuşaklararası bütçeleme. Bugün yapılan, verilen bir kararın, bir düzenlemenin sadece bugünü ya da önümüzdeki iki üç yılı değil on yıl, yirmi yıl, otuz yıl sonrasını, gelecek kuşakları nasıl ilgilendirdiğini, ne olduğunu, onlara ne getirip götürdüğünü bizim burada bilme ihtiyacımız var. Bu şekilde bir kanuni sistem yapılır ama buradan şuna gelmek istiyorum...

Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Özür dilerim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Estağfurullah.

Sükûnete davet edecektim ama baktım konuşmaya dalmış, mutlaka önemli bir konuşmadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Normalde açmam ama önemliydi.

CAVİT ARI (Antalya) - Diyanet İşleri Başkanıyla görüşüyordur.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Arı bir şey söyledi, doğru mudur?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Onu çağırıyorsanız dinleyelim, bekleyelim biraz, Ali Erbaş'ı çağırıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Biz resmî yazımızı gönderdik değerli arkadaşlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, resmî yazıyla bu iş olmaz. Yani Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak ben şunu biliyorum: Geçmişte Sermaye Piyasası Kuruluyla ilgili bir şey görüşülüyordu, burada ilgili daire başkanı vardı, söyledi "Önemli konular bunlar, bu şekilde olmaz." Onun üzerine siz hemen o maddenin görüşülmesini engellediniz yani ertelediniz, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanını çağırdınız. Biz de tamam dedik ve SPK Başkanı geldi. Aynı duyarlılığı...

CAVİT ARI (Antalya) - Aynı duyarlılığı burada da sergileyeceğine biz inanıyoruz ve güveniyoruz Sayın Başkanımıza.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan çağırabilir mi diyorsunuz, gücü yeter mi?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Belki de telefon konuşması oydu yani ben emin olamadım ama...

CAVİT ARI (Antalya) - Aynı duyarlılığı ve iradeyi göstereceğine biz yürekten inanıyoruz Sayın Başkanımızın.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Son olarak şuna değinmek isterim: Bakın, bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi gerçekten sıkıntılı bir sistem. Bakın, burada getirilen, gerçek anlamda yasama ve yürütme içinden gideyim -ki o sistemlerde, başkanlık sistemlerinde katı güçler ayrılığı vardır- burada güçler ayrılığı falan yok; bu bir başkanlık sistemi değil, bunun adına "başkancı sistem" diyorlar; güçler birleşmiş, yürütmenin tahakkümü var yasama üzerinde ve aynı zamanda da yargı üyelerini de belirleme durumu söz konusu olduğu için doğal olarak yargı üzerinde. Bu sistem bu şekilde sağlıklı işleyen, denge ve denetim mekanizması olan bir sistem değil.

Biz eski müsteşarlık sisteminin kaldırılmasına da karşı çıktık çünkü müsteşarlık önemli. Kamu kurumu içindeki o piramidin işleyişi içinde müsteşar ve ona dayalı bir yapılanma önemliydi, başkan yardımcıları bu görevi göremiyor. Şimdi, bakın, zaten geçen hafta biliyorsunuz görüştüğümüz kanunda da işte, Anayasa'da kalan o HSK'yle ilgili hüküm, Adalet Bakanlığı Müsteşarının HSK'nin doğal üyesi olması nedeniyle konuştuk. Yani bu sistem varsa bir an önce getirin bu sistemi geriye. Böyle bir çalışma var mı bilmiyorum ama açık ve net ortada, buna ihtiyaç var. Ne oldu? Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığıydı, yeniden tekrar Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine getirdiniz yani çünkü sistem işlemiyor. Bakın, tüm samimiyetimle söylüyorum, Devlet Planlama Teşkilatında yetiştim, eski sistem olmuş olsaydı çok rahatlıkla Başbakanlık sistematigi içinde, koordinasyonu içinde bu 100 kere çözüldü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkürler.

Kanunlar Kararlarda bir araya gelinir, ilgili uzmanlar çalışır, hepsi birleştirilir ve bu kanundaki düzenlemeler yapılır. Bugün, sistem aksıyor, bugün sistem işlemiyor ve hepsinden önemlisi, sistem delik deşik oldu. Kanunlar, KHK'ler, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve bunların arasında ciddi çelişkiler var. İşte, burada da söyledim, bir teşkilat yapısına bakıyorsunuz, bir kısmı kanunla düzenlenmiş, bir kısmı KHK, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenlenen hükümler var. Yani böyle bu kadar dağınık, bu kadar kaotik, parçalı bir yapı olmaz, bunların hepsi bir araya getirilir. Dediğim gibi, kod kanun çalış sistematigi odur, gelir hepsi bir bütünlük içinde; ilgili kanun gelir ilgili komisyona, Meclise, komisyonda görüşülür, bizi ilgilendiriyorsa bize gelir, ona göre Genel Kurulda görüşülür ve gider. Yani burada üzüntüm, sanıyorum tekrar bir paket daha gelecek. Arkadaşlar, gerçekten bir paket gelecek değil mi?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Gelecek.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bir mi, iki mi?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Son.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani arkadaşlar, bu gerçekten, bakın, yani bu çalışma yani Plan ve Bütçe Komisyonunun üyelerinin motivasyonlarını yok eden bir şey. Yani biz sonuç itibarıyla, dediğim gibi, biz kanun yapıcılarız, bu toplum sorunların çözülmesini bizden bekliyor ama biz burada oturmuşuz aynı şeyleri tekrar, parça parça görüşüyoruz. Şu mu acaba? Belki şöyle düşündüm: Görülecek başka bir şey yok da Meclisin, Genel Kurulun gündeminde, Plan ve Bütçe Komisyonundan gelen kanunlar her hafta bir aşağıda -şimdi yukarı çıkacağız- yukarıda da... Öyle mi olacak? Yani öyle olmaz ama.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Muhalefete daha fazla konuşma hakkı veriyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bol konuşuruz diyorsunuz ama biz yani çok konuşma değil yani az ve öz konuşalım ve doğru şeyleri konuşalım istiyoruz bunun için de.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, biraz önce bir tartışma oldu Sayın Türel konuşurken. Sayın Ök dedi ki: "Haftaya değil, haftaya gelecek." Acaba hazırlık yaptığı bir kanun teklifi sahibi mi var yoksa yukarıdan vahiy mi geldi? Nereden biliyor acaba?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Haftaya yok dedim, ümit ettim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben zaten kendisine döndüm "Yani gündem yapacaksam ben yaparım." dedim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hayır, kanun teklifini acaba kim hazırlıyor? Nasıl oluyor? Kimden geliyor? Yukarıdan mı geliyor?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - E, burada da var Nilgün Hanım'ın imzası.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, ben de vermediğim için...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, iki hafta sonra, bir hafta sonra tartışması var da...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet yani şöyle...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Biz bunu anlayamadık.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yani onu isterseniz şöyle: Hüseyin Bey ara verdikten sonra bir anlatsın nasıl vermiş o, neye göre esinlenmiş.

ERHAN USTA (Samsun) - O kadar farklı konuları nasıl çalışmış?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Nasıl çalışmış, onlarla alakalı bir şey yaptım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hüseyin Bey'in seçim bölgesini ilgilendiren meseleler var, Aksaray'ı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Burada yok ama Aksaray'la ilgili bir şey.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Aksaray büyüyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Olsun ama orada çalışmış!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Aksaray büyüyor.

Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bu 3'üncü oluyor zannediyorum Komisyon'da görüştüğümüz bu tür kanun teklifi; dolayısıyla o genelde söylediğim meselelere ben artık girmeyeceğim. Yani niye iptal edildi bunlar? İşte, Anayasa'ya aykırı işler yapılıyor, Anayasa Mahkemesi de gecikmeli de olsa bunları iptal ediyor ve biz de bunlarla defalarca uğraşıyoruz.

Şimdi, burada, belki ilave olarak söylenecek şey, hakikaten bu sefer özellikle bazı maddeler var ki Sayın Başkan, bunun mutlaka Enerji Komisyonunda görüşülmesi lazımdı bir tali komisyon olarak, orada görüşülmedi. Biz, sanki şimdi burada nükleer uzmanı gibi nükleerle ilgili meseleleri konuşacağız veya Diyanetle ilgili komisyon, var mı öyle bir komisyon onu bilmiyorum hangisidir ama yani burada personelin dışında da Diyanetle ilgili mushaf'ların incelenmesi meselesi var, işte, meallerin incelenmesi meselesi var; yani bunlar Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak bizim ihtisas alanımızın dışında. Evet, destek alıyoruz, oturduk onlara çalıştık nedir, ne değildir, doğru mudur yanlış mıdır ama bunların biraz daha ihtisas komisyonlarında görüşülmesi doğru olurdu, maalesef bu yapılmıyor ama bunu da tutanaklara geçmesi açısından söyleme ihtiyacı hissettim.

Şimdi, Diyanetle ilgili 8 tane madde var; tabii, önemli maddeler var burada. Öncelikle, bu 1'inci maddedeki meseleye olumlu bakıyoruz, doğru bir şeydir. Yani işte, Kur'an-ı Kerim'e ilişkin uygun olmayan böyle birtakım meallerin, tefsirlerin incelenmesi meselesi, bir onaydan geçirilmesi meselesi önemlidir, onu destekliyoruz fakat burada, bize göre iki tane küçük değişiklik yapılması lazım.

Birincisi, bu kuruluşların talebi üzerine olması bence bir eksiklik olur; yani talep etsin etmesin yayınlanabilmesi için doğrudan Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulunun bu incelemeleri yapması gerekir. Talep etmezse ne olacak? O zaman bu murat ettiğimiz şeye burada kavuşamayız diye düşünüyoruz biz. Hani, burada bizim atladığımız bir şey varsa Sayın Başkan Yardımcısı onları bize açıklayabilir ancak yani burada, talebe bağlı olmaksızın bu incelemenin ve onayın kendiliğinden, resen yapılmasının ben önemli olduğunu düşünüyorum; bu, birincisi.

İkincisi, incelemek ve incelettirmek. Şimdi, "incelettirmek" dediğiniz zaman, dışarıya incelettireceksiniz yani orada bir standardı nasıl yakalayacağız? Bunlar çünkü son derece uzmanlık gerektiren alanlar. Dolayısıyla bunun tamamen incelettirme kısmının da çıkartılması -bizim onunla ilgili önergelerimiz de olacak- ve Din İşleri Yüksek Kurulu tarafından bu incelemenin usulüne uygun şekilde yapılmasının uygun olacağını düşünüyoruz, buraya ilişkin değerlendirmemiz bu şekilde.

Bu Mushaf'ları İnceleme Kurulunun aldığı kararlara itirazda önceden iki aşamalı bir yargı süreci varmış; bu, burada tek aşamalı bir yargı sürecine indiriliyor, bunun mutlaka bir gerekçesi vardır ama onu hani bir öğrenmek isteriz yani çünkü o yargı şeyiyle, o mahkeme süreciyle ilgili şimdi tek aşamalı bir mahkeme var ve karar kesinleşiyor. Burada mağduriyetlerin önüne

geçilmesi açısından nedir buradaki muradınız, niye böyle bir şey yapıldı? O konunun bize anlatılması faydalı olur. Eğer bu yeteri kadar açıklanamıyorsa da belki tekrar ikili yargı sistemine dönmenin faydası olabilir diye değerlendiriyoruz.

Şimdi, bu 3'üncü maddedeki mesele de son derece önemli mesele. Manevi danışmanlık ve din hizmeti sunulması meselesi gençler için, özellikle eğitim öğretim kurumlarında, cezaevlerinde, hastanelerde birtakım değişiklik yerlerde bu işin yapılması önemli. Ben, bu işin uzmanlarıyla konuştum, mesela, Amerika Birleşik Devletleri'nde 19'uncu yüzyıldan itibaren "chaplain" -kurum papazı demekmiş- unvanlı özel eğitim görevlileri eliyle bu hizmetler verilmiş. Türkiye bu konuda çok geç kaldı; 95 yılında yataklı hastanelerde bu eğitim vermeye başlanmış, ondan sonra Danıştay kararıyla iptal edilmiş. Tabii, oradaki iptal gerekçelerine bakarak bunu sürdürmek lazımdı, o pek yapılamamış. Dolayısıyla bu tür hizmetlerin verilmesinin biz son derece yerinde olacağını düşünüyoruz ancak buradaki ikazımız da şu: Acaba, bunu ne kadar nitelikli, ne kadar yeterli personelle veriyoruz Sayın Başkan? Yani burada farklı düşünüyor olabilirsiniz ama ben de bu konuyu hakikaten uzmanlarıyla konuştum, dediler ki: "Burada personelin, bu hizmetleri veren personelin eğitimiyle ilgili, yeterliliğiyle ilgili ciddi sorunlar var. Dolayısıyla burada onların da yeterliliğini artıracak, onların da eğitilmesi yani bu insanların eğitilmesine yönelik daha fazla gayret edilmesi gerekir. İşte, en az lisans düzeyinde bir şey, bunlar imam hatip mezunları ve ilahiyat mezunları üzerinden yapılıyor daha çok. Dolayısıyla bunların daha iyi eğitilmiş ve bu işin işte, pedagojik dersleri, bilmem neleri alan insanlar tarafından yapılmasının beklenen amaca ulaşılması açısından daha yerinde olacağını değerlendiriyoruz, Diyanet İşleri Başkanlığı bunu yapabilir.

Bu 4'üncü maddedeki mesele de önemli. Burada, tabii, Türkiye'nin her tarafında olduğu gibi bir atıl personel meselesi maalesef Diyanet İşleri Başkanlığında da var. Yani 2005 yılında Hacettepe Üniversitesi bir çalışma yapıyor, norm kadro çalışması yapıyor Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili olarak -merkez için söylüyorum bunu- 600 personelle Diyanet İşleri Başkanlığının randımanlı bir şekilde yürütüleceğine ilişkin bir çalışma bu ama şu anda en son 2024 rakamlarına göre 1.798 kişi merkezde çalışıyor. Dolayısıyla, burada bir atıl personel var. Atıl personelin olduğu zaten belli, kadrolardan belli. Ne var? Başkanlık Müşaviri, Başkanlık Müftüsü, Başkanlık Vaizi; yani işte, geçmişte bu görevi yapmış olanlara muhtemelen bunlar veriliyor, yargı süreçlerinin de önünü kapamak için büyük ihtimal bir kısmı öyle yapılıyor, bir kısmına da işte, emekliliği gelmiştir, biraz da idareye yakındır, biraz ek gösterge alsın diye, işte "müftü" "vaiz" diye unvanlar veriliyor, bunların olduğunu da biliyoruz. Fakat şimdi, şu anda şöyle bir gayret var; ya, bunları çalıştıralım "Merkezde veya taşrada bunları çalıştırma" ifadesi geçiyor orada. Yalnız Sayın Başkan, yani şu anda zaten bunlar merkezde, bunları merkezde çalıştırmak için nasıl bir engel var da böyle bir düzenleme yapma ihtiyacı hissediyorsunuz? Bunlar merkezde, Başkanlık Vaizi, Başkanlık Müftüsü, Başkanlık Müşaviri yani bunlar zaten çalıştırılabilir. Taşra için belki bir miktar bu dediğiniz şey düşünülebilir çünkü taşraya bir geçici görevlendirme yapılacak, orada mahkemeye gidebilir insanlar "Beni taşraya gönderdi." filan diye, belki o anlamda yapılıyor olabilir. Ama özetle şunu söylemeye çalışıyorum: Yani atıl personelin çalıştırılmasına ilişkin gayretlerinizi olumlu karşılıyorum ancak bu, bugün de yapılabilecek bir şey. Yani aslında bu bir uygulama sorunu, bir kanun meselesi falan değil. Yani kanununu çıkarırız böyle ama yine o insanları sonra atıl tutmak isterseniz tutarsınız. Bu maddede olması... Bana göre çok rahat bir şekilde merkezdekine zaten doğrudan iş verirsiniz, diğerinde de geçici görevlendirmelerle taşraya gönderilerek işler verilebilir, bunların yapılması lazım.

Tabii, burada şunun da olmaması lazım: Diyelim ki bir kısım insan var -Türkiye'nin gerçeği bu- idareyle çok sıcak teması olmayabilir "Hadi onları taşraya sürelim." için de bir yol olmamalı burası. Dolayısıyla, burada, bakın, atıl personel değerlendirilsin ancak keyfi uygulamalardan kaçınacak şekilde belli kriterlerin konulması lazım. Yani en azından bu madde kabul edilecekse bile şu şu şartlarda belli kriterler koymak lazım, orada keyfiliğin ve muğlaklığın önüne geçmek gerekir diye düşünüyorum.

Yine, 4'üncü maddede bu sözlü sınav meselesi var. Tabii, aday KPSS üzerinden alınacak. "3 katı kadar -yanlış hatırlamıyorsam- aday çağrılır, onların içerisinde sözlü yapılır." Buna gerek yok Sayın Başkanım yani niye sözlü yapıyorsunuz? Yani bu mülakat meselesinin kaldırılacağına ilişkin Sayın Cumhurbaşkanının seçim öncesi verilmiş bir sözü vardı. Şunu diyebilirsiniz... Burada hangi tür personel için bu yapılıyor, onu çok iyi anlayamadım ben ama hangisi olursa olsun fark etmez. Mesela, biz bunu devlette çalışırken öğretmen üzerinden tartışmıştık, bu 666 çıkarken; ben o zaman Müsteşar Yardımcısıyım. Bana Sayın Bakan "Şimdi, öğretmen alacaksın ama konuşamıyor yani çok iyi bilgisi var, KPSS'den almış, 100'le gelmiş ama konuşamıyor veya öğrenciyle iletişim kuramıyor. Şimdi, ben bunu nasıl öğretmen yapayım. Dolayısıyla benim bir mülakat yapmam gerekir." diye bir savunma yapmıştı. Bunun ben çok doğru olduğunu düşünmüyorum. Yani usulüne uygun yapılsa, hakkaniyetli yapılsa problem yok, mülakat yapılabilir ama Türkiye'de bunun böyle olmadığını, iktidara yakın bir kısım insanlara ulaşanların bu sınavları geçtiğini, diğerlerinin geçemediğini artık sağır sultan duydu. Dolayısıyla bundan kaçınmak lazım, gençlerimiz bundan çok rahatsız. Özellikle Diyanet İşleri Başkanlığı gibi hakkın, hukukun, kul hakkının en iyi şekilde bilinmesi gereken bir kurumda kul hakkına girecek işlerden kaçınmanız lazım. Diyeceksiniz ki: "Peki, bu işe hiç ehil olmayan insanlar yazılı sınavla gelirse ne yapacağım?" Efendim, sistemde bir yıllık aday memurluk var, o herhâlde duruyor değil mi? Aday memurluk meselesi duruyor. Aday memurluk aslında bu iş için sisteme konulmuş bir şeydir. Bir yıl içerisinde bu aldığınız kişinin Diyanet camiasına uymayan birtakım faaliyetlerini, ahlakını görürseniz veya ne bileyim ben bilgisiyle ilgili veya ne bileyim ben psikolojisiyle ilgili, şununla ilgili sıkıntıları görürseniz aday memurluğun sonucunda otomatik olarak memur yapmak yerine o ünvanda değil de bir alt unvanda veya farklı bir unvanda bu insanlar değerlendirilebilir, işi buradan yapmak lazım. Yani, beş dakikalık, üç dakikalık, mülakatla seçme yapmak yerine, bir yıl çalışmasını, performansını, ahlakını, vatanına, milletine bağlılığını, sizin konunuzdan, dine, diyanete uygunluğunu falan test ederseniz, onun sonrasında bu işleri yapmanın daha uygun olacağını, daha hakkaniyetli olacağını ve sizin de kurumsal itibarınızı yükselteceğini düşünüyorum

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, diğer bir husus yine Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili olarak, bu yurt dışı temsilcilikleri. Şimdi, bizim tespitimize göre 52 tane büyükelçilikte din hizmetleri müşavirliği, 38 başkonsoloslukta din hizmetleri ataşeliği, 10 ülkede din hizmetleri koordinatörlüğü bulunuyor, toplamda Başkanlığın 100 tane yurt dışı temsilciliği var. Bunların bazıları hakikaten olması gereken yerlerde, onlara diyeceğim herhangi bir şey yok ama buradaki endişemiz veya biraz itiraz ettiğimiz husus şu: Mesela bazı yerlerdeki din hizmetleri müşavirlerinin, ataşelerinin -her neyse- bunların kurban döneminde sadece kurban

organizasyonlarıyla ilgilendiği konusunda biz bilgi sahibi olduk. Bunun dışında başka bir şey varsa bunu bize söyleyebilirsiniz. Yani dolayısıyla bir ay çalışacak bir şeyin... Yani bir aylık bir iş yükü var, ondan sonraki aylarda çok fazla iş yükü olmayan insanlar için bir yıl devletin bu kadar sıkıntılı bir ortamda bu kadar para harcamasının doğru olmadığını değerlendiriyoruz, dolayısıyla buraya bir bakılması lazım. Hele hele mesela Dışişleri Bakanlığı bile bazı yerlerde çok daha kapsamlı işleri 1-2 müşavirle yürütürken Diyanet İşleri Başkanlığının değişik ünvanlarda daha fazla personelinin olduğu yerler de varmış. Dolayısıyla, buralara da biraz daha bu gözle bakılmasının ben yerinde olacağını düşünüyorum.

Şimdi, bu hac ve umre faaliyetleri meselesi var. Tabii, Diyanet Vakfı bu işleri yürütüyor, Sayın Başkan, değil mi? Bir defa burada bir değişiklik yapıyorsunuz, o son derece yanlış bir değişiklik. Bakın, burada hac ve umre faaliyetleri... Her hac ve umre mevsiminden sonra yapılan harcamaların Başkanlık, Sayıştay ve gerektiğinde -eski sistemde Başbakanlık müfettişleriydi- şimdiki sistemde Cumhurbaşkanlığı tarafından denetleneceğine ilişkin hüküm var. Buradaki Sayıştayı kaldırılıyorsunuz. Niye kaldırılıyorsunuz Sayın Başkan, bunun gerekçesi nedir? Yani Sayıştay denetimini niye kaldırıyoruz? Buralarda çok ciddi yekûn tutan bir para harcadığını biz biliyoruz ve hac ve umre faaliyetlerinin Türkiye'de emsal ülkelere göre çok pahalı olduğunu da biliyoruz. Dolayısıyla burada bir verimsizlik olduğu belli, belki de usulsüzlük var, bilemem ama bu kadar pahalı yapıyorsa şimdi buradan tutup bir de Sayıştay denetimini... Bakın, geçmişte olan şey, kanunda var bu, Sayıştay denetimi var. Hani hep yeri gelince arkadaşlar söylüyor: "Denetlensin şöyledir, böyledir..." filan. Şimdi, AK PARTİ'li arkadaşlara da söylüyorum, Hüseyin Bey'e de söylüyorum kanun teklifinin sahibi olduğuna göre: "Bu Sayıştay denetimi niye çıkartıyorsunuz buradan yani denetimsiz bir ortam mı istiyorsunuz siz?" Böyle bir şey olabilir mi? "Başkanlık denetleyecek." Başkanlık kendisini nasıl denetleyecek? Cumhurbaşkanlığı denetlettirecek. Bu sistematik bir şey değil. Cumhurbaşkanlığına ancak bir şikâyet olursa Devlet Denetleme Kurulu denetçileri oraya gider ama Sayıştay denetimi rutin olarak her yıl bu faaliyetlerden sonra olur, geçmişte olduğu gibi bunun yapılması lazım. 703'le bu kaldırılmış, şimdi, bu kaldırılmış durumu devam ettiriyorsunuz. Bu son derece yanlıştır, burayı mutlaka düzeltmeniz lazım. Tam tersine, hele hele yine Diyanet gibi, maalesef itibarınızın çok aşağılara gittiği bir ortamda itibarınızı yükseltmek için "Ya, denetim faaliyetlerimizi daha da sıkılaştırmam lazım benim, daha fazla denetleyin bizi. Biz beş kuruluş ne parayı verimsiz harcarız ne de kul hakkına gireriz." diyebilmeniz lazım ama siz tutuyorsunuz... Şimdi, bunlar da çok fazla karşılaştığımız bir şey değil, kabak gibi ortada, Sayıştay denetiminin dışına çıkarıyorsunuz, önceden var olan denetimi... Sami Bey, bunun bir mantığı var mı? Olmaz, bunu yapmamak lazım, hesaplarınızın şeffaf olması lazım. Daha önceden buralarda Vakfınızda mütevelli heyeti üyeliği yapmış, geçmişte devlette beraber çalıştığımız bir arkadaşın anlattıklarını hatırlıyorum işin doğrusu. Yani, orada ciddi verimsizlik var, daha profesyonel insanların orada olması lazım. Yani hepsi Diyanet camiasından gelen müftülerimizle, vaizlerimizle olacak iş falan değil, orada daha profesyonel... Yani orada iyi bir finansmancının olması lazım, ciddi para işi bu çünkü; ne bileyim ben, turizmi bilen kişilerin olması lazım. Yani biz şunu da çok net bir şekilde biliyoruz ki bu pahalı olmanın da... Herhâlde 6.500 dolardan başlıyor, değil mi? Geçen yıl öyleydi, 6.500 dolardan başlıyordu en düşük hac fiyatı. Ama bizim emsal ülkelerde bir sürü örnekleri var, hem de 4 bin, 4.500, 3.500 dolar olan ülkeler var. Lüks olan için bir şey demiyorum, onun sınırı yok yani orada parasını verir adam, gider ama bunun asgarisinin... İnsanların hacca gitmek için gerçekten çok ciddi bir şekilde gayret etmeleri gerekiyor.

Hac ve umre faaliyetlerine ilişkin denetim raporlarının kamuoyuyla paylaşılması lazım ve burada da özel sektör için içerisinde, özel sektörün de biraz daha rekabete açılmasının, özel sektörün kendi içerisinde rekabete açılmasının da faydalı olacağını düşünüyorum.

Şimdi, bir de geneline ilişkin sözlerim var ama oraya geçmeden önce bu fahri Kur'an kursu öğreticileri meselesi var. Bu arkadaşlar, sürekli olarak bize de geliyorlar. Burada yine fahri Kur'an kursu öğreticilerine kadro verileceğine ilişkin Sayın Cumhurbaşkanının daha önceden verilmiş bir beyanatu var fakat bu yapılmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU - Sayın Usta, toparlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Bunun yapılması lazım çünkü burada ciddi bir mağduriyet var. Mesela, vekil imam meselesi çözüldü, bununla ilgili bizim de gayretlerimiz oldu, bu mesele çözüldü. Bu fahri Kur'an kursu öğreticilerine verilen kadro meselesinin çözülmesi lazım. Yeterli sigorta yapılmıyor, daha düşük aylık sigortaları oluyor; onun yapılması lazım, sendika haklarının filan hepsinin, o meselelerin çözülmesi gerekiyor.

Şimdi, geneli olarak da Sayın Başkan, yaklaşık 1.798 merkez, 140.758 de taşra personeliniz var dedik. Ciddi bir bütçesi var. "Ciddi bir bütçesi var." derken, tabii, vakıf bütçesi dışındaki olan kurum bütçesi, bu personel bütçesi. Ama imkânları var, istediği her yere girebiliyor. Fakat bakıyoruz, toplumda dine karşı meyilde bir azalma var. Yani insanlar dinden ve diyanetten uzaklaşıyor ülkemizde, bununla ilgili çalışmalar var. İsterseniz onların örneklerinin birkaçından da bahsedebilirim. Mesela daha önceden hep derdik ki yüzde 99'u Müslüman filan diye, en son MAK'ın yaptığı bir çalışma var. Tabii, tek bir kurum çalışması ama diğer çalışmalar da bunu hemen hemen destekliyor. İşte, 30 büyükşehir, 23 il, 154 ilçe, 5.400 kişiyle yapılıyor, Türk toplumunun yüzde 14'ünün Müslüman inancını benimsemediği tespit ediliyor burada yani yüzde 1 iken yüzde 14'e çıkmış "Ben Müslüman değilim." diyenler. 2018 yılında ben hatırlıyorum, Konya İl Müftülüğünün yaptığı bir çalışma vardı "Çocuklar, gençler deizme kayıyor." diye, böyle bir çalışma ortaya çıkmıştı. Sayın Erdoğan da bu konuda bilgi almak için İsmet Yılmaz'ı kürsüye çağırdı; İsmet Yılmaz da raporu, o çalışmayı teyit etti, sonra fırça yiyince raporu inkâr etti. Yani şu veya bu, bunu toplumda çok rahat bir şekilde, net bir şekilde görüyoruz, bu meseleyi bir sorun olarak, bir dert olarak Diyanet İşleri Başkanlığının, Hükûmetin, toplumun, hepimizin görmesi gerekiyor. İnsanları çok daha iyi dinini yaşayabilecek duruma getirmemiz lazım. İnsanlarımızı eğitmemiz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Her maddede konuşmayacağım genel üzerinde konuşursam.

Mesela, bizim aklımıza gelen, bir hizmet etki memnuniyet analizi çalışması yapılması lazım, "Ne yapılırsa daha fazla insanlara erişilebilir, ulaşılabilir?" diye bir çalışmanın yapılmasının ben fayda olacağını düşünüyorum.

Şimdi, ikinci konu, bu nükleerle ilgili, daha doğrusu enerjiyle ilgili meseleler. Tabii, biz biliyoruz ki bir "barışçıl nükleer teknoloji", bir de "barışçıl olmayan nükleer teknoloji" diye iki tür nükleer teknoloji var. 1968'de bu Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması var, Türkiye uzun süre bu antlaşmaya taraf olmadı, imzalamadı fakat 12 Eylül ihtilalinden sonra 1981 yılında bu antlaşma Meclisten geçti. Tabii, bu niye oldu, ona bakmak lazım çünkü Türkiye'de 1960 yılından itibaren mesela İran'la, Pakistan'la birlikte nükleer çalışmalar başlıyor. İran'ın, Pakistan'ın şu anda nükleerde geldiği aşamayı biz biliyoruz ama Türkiye şu anda nükleer konusunda çok zayıf durumdadır. Bunu nükleer silah anlamında falan demiyorum, nükleer teknoloji ve nükleer enerji anlamında diyorum. Şimdi, Akkuyu var, onu biliyoruz fakat Akkuyu Ruslar'ın, Akkuyu bize ait değil, kimse "Türkiye'de Akkuyu Nükleer Santrali var." falan demesin. "know-how" gelmiyor hiçbir şekilde, reaktörün olduğu bölgeye Türkler yaklaştırılmıyor bizim topraklarımızda, Akkuyu Santrali'nde. Nükleer çalışmaların bir devlet politikası hâline gelmesine inananlardanım ben. AR-GE için yeterli kaynak ayrılması lazım, kendi reaktörümüzü de kendimizin yapması gerekir. İkinci ve üçüncü santrallerde bu yerlilik meselesi, kendi mühendislerimizi işin içerisine katma meselesi ve "know-how" meselesi önemsenmesi gereken bir husustur. Bu birincide ıskaladığımız şeyi ikincide yapmamamız lazım, Türkiye'nin dolayısıyla nükleer teknolojiye sahip olması lazım, nükleer santralin olması lazım. Hatta biraz tuhaf gelecek belki, bir kısım insan buna itiraz edebilir, devletin istemesi hâlinde de altı ay içerisinde nükleer silah üretecek hâle gelmesi lazım Türkiye'nin, etrafımızda bu var. Bakın, nükleer silahımız olsun, nükleer silah üretelim demiyoruz. Nükleer silah meselesi değil zaten nükleer teknoloji ama bir devlet politikası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU - Erhan Bey, son bir kere daha iki dakika uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman maddelerde tek tek konuşuruz bunları Sayın Başkanım.

Yani dolayısıyla nükleer meselesini, bizim mühendislerimiz bunu yapabilir yani nükleerle ilgili çalışmaları daha fazla yapabilecek bir kapasitemiz var. Burada biz siyasi irade eksikliğini görüyoruz. Yani dediğim gibi, 1960'lı yıllarda beraber başladığımız ülkelerin nükleer teknoloji konusunda geldiği yer belli, Türkiye'nin maalesef bulunduğu yer belli. Şimdi, esas mesele, altlık olsun diye bunları anlatmıştım, bu TAEK, işte, Nükleer Düzenleme Kurumu ve bir miktar da TENMAK'a gidecek şekilde bölünmesi, birbirinden bağımsız 4-5 enstitünün yan yana getirilerek "TENMAK" adı altında bir şeyin kurulması şu anda nükleer konusunda bizim geriye gidişimiz demektir tamamen yani en azından bir ihtisas kurumu vardı, bir şeyler daha yapma imkânı varken şimdi yeni yapının nükleer konusunda Türkiye'yi çok daha geriye götüreceğini çok net bir şekilde göreceğiz. Bunları maddeler geldiği zaman o maddelerde biraz daha detaylarını konuşuruz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU - Teşekkür ediyorum.

Sayın Veli Ağbaba, buyurun lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, teşekkür ederiz.

Tabii, her zamanki gibi, yine, sayın sözcümüzün de söylediği gibi tam bir torba yasa, içinde yok yok. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü gibi her şey var. Şimdi, tabii ki aslında burada Anayasa'nın iptal etmiş olduğu maddeler görüşülüyor ama yine dertlere çözüm olmuyor. Örneğin, ben burada Enerji Bakanlığı da gündemdeyken bir şeyi söylemek istiyorum, hep gündeme getiriyoruz: İki şey var burada; bir, maalesef köyler talan ediliyor, çevre talan ediliyor. Taş ocakları o kadar yakın merkezlere açılıyor ki bunu dikkatlerinize sunmak istiyorum; mezarlıkların, su kaynaklarının üzerine taş ocakları kuruluyor daha uzağa açılması gerekirken. Tabii, taşta ihtiyaç var ama çevreyi korumaya da ihtiyaç var. Burada Enerji Bakanlığının yetkilileri varken onlara da söylemek istiyorum: Çok kolay ÇED verilmemeli, su kaynaklarının, mezarlıkların, köylülerin yaşam alanlarının olduğu yerlere asla ve asla taş ocaklarının ruhsatı verilmemeli. Bir de burada bu ruhsatlar veriliyor, maden ruhsatları veriliyor. Değerli arkadaşlar, hepimizi ilgilendiren bir konu, bu maden ocakları çok ciddi para da kazanıyorlar ama ne yöreye katkıları var ne belediyelere katkıları var, çok az bir şekilde pay alabiliyorlar, yolları bozuyorlar, çevreyi bozuyorlar ama oradaki ekonomiye de hiçbir faydaları yok. Yani ne sosyal anlamda bir faydaları var ne ekonomik anlamda bir faydaları var hatta çok zararları var. Bu da çevrede o madene karşı bir antipati oluşturuyor. Madenler çıkarılmalı mı? Çıkarılmalı elbette ama hem bu madenlerden elde edilen gelirlerin bir kısmı o yöreye harcanmalı, yollarını yapmalı. Geniş tonajlı araçlarla köy yolları yapılıyor, hâlâ filtre takılmayan birçok ocak var, maden ocakları, bunlar çevreyi kirliliyor. Benim seçim bölgem Malatya'da, Hekimhan'da var bu madenlerin çevreyi kirlilemesi ve yolları yok etmesi ama hiçbir yatırım yapılmıyor. Buradan da size bu maden ocaklarını şikâyet etmiş olayım Sayın Bakan Yardımcımız, bilgilerinize sunmak istiyorum. Ayrıca, mutlaka bir düzenleme yapılarak bu madenden elde edilen kârların hiç olmazsa bir kısmının yerel yönetimlere kaydırılması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Şimdi, bir de önemli konu, en çok maddesi olan Diyanet İşleri. Tabii, Diyanet İşleri aslında bizim çok konuştuğumuz bir kurum değil, Diyanet İşleri kendini çok konuşturan bir kurum maalesef. Burada Diyanet İşleri Başkan Yardımcımız var, biz burada prensip olarak bürokrat arkadaşlarımıza çok bir şey söylemiyoruz ama siyaseten muhataplarımıza söyleyeceğiz. Maalesef, devlet hakikaten sayenizde bir çiftliğe dönüşmüş durumda. Sadece Diyanet için söylemiyorum, şatafat, lüks alabildiğince yaygın durumda. Tabii, Diyanete ayrı bir başlık açmak lazım çünkü dedim ya, Diyaneti biz konuşmuyoruz, Diyanet kendini bize konuşturuyor. Bütçesi 130 milyar 119 milyon, 6 bakanlığın gerisinde. Önceki yıl bütçesi yüzde 41 oranında artırılmış. İşleri bakanlığı 96 milyar, Ticaret Bakanlığı 56 milyar, Dışişleri Bakanlığı 39 milyar, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesi 124 milyar; Diyanetin bütçesi 130 milyar. Tabii, bizde şatafat çok dedim, her anlamda. Aslında en örnek olması gereken yer neresi? Diyanet İşleri Başkanlığı. Din adamlarının vatandaşlara örnek olması lazım, hem yaşantılarıyla hem davranışlarıyla örnek olması lazım. Şimdi, bir iki örnek vereceğim ben size: Yeni seçilen Papa XIV. Leo var, onun aldığı aylık 2.150 sterlin, 2.150 sterlin maaş alıyormuş. İngiltere'de ortalama aylık 2.460 sterlin, papanın maaşından daha az, üstelik onu da almayı düşünmüyormuş Papa. Papa'nın bindiği arabaya baktığımız zaman, Yaşar Bey, Papa Fiat 500'e biniyor. İnanmayacaksınız ama Fiat 500'e biniyor. Resimleri var, bakın, göstereyim size, burada. Bu Hristiyanların Papa'sının bindiği Multivan dediğimiz bir minibüs.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Multivan güzeldir, donanımlı bir araç.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ama 3 tanesi bir Audi A8 etmiyor, onu söyleyeyim ben size, ona biniyor. Dünyanın en zengin ülkelerinden biri, Vatikan en zengin ülkelerinden biri, adamların bindiği 3 arabayla bizim bir Audi'yi alamıyoruz; bunu da sizin siyaseten dikkatinize sunmak istiyoruz. Tabii, zırlı araçlar var, Vito'lar var, Mercedes'ler var, Togg var, Togg uzun yola çıkamıyor biliyorsun Yaşar Bey, Togg'u da kötülüyor Diyanet İşleri Başkanı. Ne diyor? "Uzun yola çıkarken arıza veriyor, mecburen Mercedes'e, Audi A8'e binmek istiyorum. Bana bir Audi'yi çok gördüler." diyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hızlı trenle falan mı gidecek?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yok, hani Audi A8'e kim biniyor?

CAVİT ARI (Antalya) - Siz neyle geliyorsunuz, trenle mi geliyorsunuz?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Siz trenle mi geliyorsunuz dediği gibi? Din adamı biraz mütevazı olsun arkadaşlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bu şatafat niye, onu soruyor Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, Nilgün Hanım, siz iş kadınısınız, bu kadar arabanız var mı sizin? İş kadınısınız, Denizli'de saygın iş kadınlarından birisiniz. Var mı böyle araçlarınız sizin? Belki vardır yani bu kadar yoktur herhâlde ya, bu kadar da değildir.

Şimdi, arkadaşlar, dedim ya, Diyanet tartışılıyor. Bakın, ne diyor Diyanet İşleri? "Fiyatları tayin eden, darlık ve bolluk veren Allah'tır. Fakirlik Allah'a yakın olmaktır." diyor, Nilgün Hanım. Örneğin, bir fakir "Nilgün Hanım, biraz da siz Allah'a yakın olun." dese ne diyeceksiniz? Biraz da siz Allah'a yakın olun, hep fakirler mi Allah'a yakın olacak? Biraz da AK PARTİ'liler Allah'a yakın olsun, değil mi? Şimdi, şatafat... "İsraf" "fakirlik" edebiyatı yapıyorsunuz ama arkadaşlar, yaşantınıza bakınca, yaşantıya bakınca, hakikaten imam-cemaat ilişkisi var burada. İmam-cemaat ilişkisinde sadece imam olarak kastetmiyorum, Diyanet İşleri Başkanını da kastetmiyorum, biliyorsunuz, 300-400 korumayla gezen reislerimiz var bizim yani çarşamba günleri buraya büyük koruma ordularıyla gelen reislerimiz var.

Şimdi, arkadaşlar, fitre miktarı da yayınlanmıştı geçen ramazanda. Bir kişinin günlük gıda ihtiyacı göz önünde bulundurularak ülkemizde fitre miktarı 2025 yılı ramazan ayında 180 TL olarak belirlenmiş, bir kişinin günlük gıda harcaması 180 TL, 4 kişinin 720 TL, aylık 21.600 TL fitre açıklanmış. Burada size söylüyorum, burada size söylüyorum değerli arkadaşlar: Bakın, bir emekli 14.469 TL'yle geçinmeye çalışıyor, bayram ikramiyeleri zam yapılarak 3 binden 4 bine çıktı. Bakın, ilk çıktığı zaman bir bayram ikramiyesi en düşük emekli maaşına eşitti, şimdi 4 bin lira en düşük emekli maaşının yüzde 26'sı seviyesinde, dörtte 1'i seviyesinde yani o günkü bin liranın değeri 250 TL'ye düşmüş durumda. Bırakın bir tane kurban almayı, bir but bile alamıyor ama bu konuda Diyanet İşleri Başkanımızın -Allah ondan razı olsun- çok önemli tavsiyeleri var, diyor ki: "Almış olduğu 2 kilo kurban etini kurutup toz hâline getirerek aylarca onun tozunu yemeklerine katan milyonlarca insan var, bunu görmezden gelmek bize yakışmaz." E, biraz da siz yapın bunu, biraz da siz yapın; 2 kilo et alın, toz yapın. Onu biraz da siz yapın, hep fakir fukara mı yapacak bunu? Yani sonra da o konuşmayı yaptıktan sonra da Diyanet İşleri Başkanı A8'e binip gitti; böyle bir şey.

Değerli arkadaşlar, hakikaten içler acısı bir durum var. Bakın, bir de bir şeyi söylemek istiyorum; her konuda konuşuyor bu Diyanet, her konuda fetva veriyor, şimdi birazdan örnek vereceğim. Örneğin, 29 Ekimde, 10 Kasım'da bu Diyanetin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü anmıyor. Niye anmıyor acaba? Niye anmıyor? Neyi rahatsız ediyor sizi? Neyi rahatsız ediyor? Her dönem gündeme geliyor; 10 Kasım'da anmaz, 29 Ekimde anmaz, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın, çeşitli savaşların yıl dönümünde anmaz. Acaba Mustafa Kemal Atatürk size ne yaptı arkadaşlar? Bu ülkeyi kurtardı, tekrar ezanın bu ülkede okunmasını sağladı, Diyaneti kurdu değerli arkadaşlar, Diyaneti kurdu ama her ne hikmetse, siz Atatürk'ten uzak duruyorsunuz ama "Atatürk'e zerre muhabbet besleyen ne ölüme ne dirime gelsin." diyen Kadir Mısırlıoğlu'na hürmet etmekten, onu anmaktan, 10 Kasım'da onun kabrini ziyaret etmekten geri kalmıyorsunuz. Lanet olsun böyle bir düzene! Bakın, bir tane fesliyi ziyaret ediyor, "Atatürk'le muhabbeti olan ne ölüme ne dirime gelsin." diyen fesli Kadir ziyaret ediliyor, bu ülkenin kurucusu, kurtarıcısı, bu ülkeyi emperyalizmden kurtaran, camilerimizi kurtaran, bayrağımızı kurtaran Mustafa Kemal Atatürk'ü anmıyor. Mustafa Kemal Atatürk bir şey kaybediyor mu? Vallahi kaybetmiyor. O kadar uğraşlarınız sonucunda Mustafa Kemal Atatürk bir şey kaybetti mi? AK PARTİ'ye oy verenler de MHP'ye de CHP'ye de İYİ Partiye de; her siyasi partiye oy verenlerde Mustafa Kemal Atatürk sevgisi hâlâ yüzde 90'larda, onu da söylemek istiyorum.

Yine, bu fetva meselesine gelince... Arkadaşlar, her konuda fetva veriyoruz da örneğin, bu gündüz kuşağı programlarına niye fetva vermiyorsunuz ya? İnsan Allah'tan korkar ya! Ya, ne ahlak var ne ar var, hiçbir şey yok. Ya, insan duyuyor, biz bunu mu izliyoruz diyoruz ya, şaka mı diyoruz? Diyor ki: Kaynana damadıyla evleniyor, hamile kalıyor. Başka bir şey söyleyeyim: Bir kadının 3 çocuğu var, DNA testi yaptırıyor, 3 çocuğu da farklı adamdan çıkıyor, kadın ne yapıyor biliyor musunuz? "Yaşasın, kocamdan değil." diyor. Ya, böyle bir düzen olur mu? Böyle bir düzen olur mu Allah aşkına ya! Lafa geldiği zaman muhafazakârsınız; ya, böyle bir şey olur mu? Daha neler neler var. Hele bir de şimdi yeni hocalar çıkmış arkadaşlar, Youtube'dan izliyoruz. Diyor ki: "Cennette 70 bin odalı köşkün olacak, her odada da 70 bin çadır olacak, her çadırdı bir huri olacak, gücün de hiç bitmeyecek." Allah Allah...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bitti, bir dakika uzatıyorum, buyurun lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, bak, biraz önce İsmail Bey ne kadar toleranslı davrandı Sayın Usta'ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sözcülere davranıyoruz efendim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Cennette şarap akan ırmaklar, 150 katlı yat, her katta 150 bin huri sizi karşılayacak.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Komisyonun ahlakını bozmayın ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Allah aşkına, bunun bir cezası yok mu ya? Hani, bir öğrenci bir "tweet" attı diye Cumhurbaşkanı'na hakarettten cezaevine atıyorsunuz ya, bunu da dine hakarettten niye atmıyoruz cezaevine, niye soruşturma açılmıyor bu hocalara ya? "Kadın dayak yiyorsa şükretsın." diyor; yani sapık mıdır nedir, "Babanın kızına şehvet duyması haram değildir." diyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Suç duyurusunda bulunun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - "İmam Şafii edebinden dört yıl annesinin karnında beklemiş." diyor; yine bunda bir zarar yok.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Komisyonun ahlakını bozuyorsunuz ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Arkadaşlar, ne ahlakını bozacağım, bunu ben mi söylüyorum? Memleketin ahlakını siz bozuyorsunuz, memleketin ahlakını siz bozuyorsunuz ya! Ya, öyle ilginç şeyler var ki...

CAVİT ARI (Antalya) - Yarattığınız ülke böyle, bir de dalga geçiyorsunuz ya! Yarattığınız ülke böyle.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Tövbe estağfurullah!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Değerli arkadaşlar, insan utanıyor ya, insan utanıyor.

Bakin, şimdi ne yapıyor? Bir yetki getiriliyor, işte Diyanet İşlerine Kur'an-ı Kerim mealı hakkında sadece erişim engelini değil içeriğinin çıkarılmasında yargıya başvurma yetkisi veriliyor. Ya, bunu yapın da eğer yanlış bir şey varsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, bir cümleyle bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir cümleyle bitiriyorum Başkanım, bir cümleyle bitiriyorum.

Bunu yapıyorsunuz da kerameti kendinden menkul hocaların her gün yenisini yaptıkları paylaşımları da kaldıran arkadaşlar. Ya, böyle hocalık olur mu? Hakikaten, bu, dine de zarar veriyor, ahlaka da zarar veriyor. Biraz önce Sayın Usta söyledi; bu insanlar milleti dinden uzaklaştırıyor. Böyle bir şey olur mu ya! Diyanet İşleri ne yapıyor? Fakirle fukarayla uğraşılıyor - işte, efendime söyleyeyim- bazen faizle ilgili eğer şeyse onunla ilgili fetva veriyor; e, bununla ilgili fetva verin, bu ahlaksızlıklarla ilgili fetva verin, bu hoca diye piyasada gezen ahlaksızlarla ilgili fetva verin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Aksu, buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; sizleri saygıyla selamlıyorum öncelikle.

Bu 3'üncü torbamız aynı fasıldan. Biliyorsunuz, 2018 tarihinde 7142 sayılı Kanun'la Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmişti. Bu yetki, yapılan Anayasa değişikliği ve yönetim sistemi değişikliği nedeniyle uyum düzenlemelerini yapmak amacıyla birçok kanunda veya kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapılsın diye verilmişti. Kapsamlı bir düzenleme olarak 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle bu düzenlemeler yapıldı, başka kanun hükmünde kararnameler de tabii ki çıktı. Bu süreçte yapılan düzenlemelerin bir kısmı, Anayasa Mahkemesi tarafından, ya Yetki Kanunu'nun kapsamında olmadığı gerekçesiyle konu itibarıyla ya da kanun hükmünde kararnameyle yapılamayacağı gerekçesiyle iptal edildi. Bugün 3'üncüsünü görüştüğümüz önümüzdeki kanun teklifi, 8 kanunda, 1 kanun hükmünde kararnamede değişiklik öngören 29 maddelik bir kanun teklifi. 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin yaklaşık 300 maddeye tekabül eden anlamda iptale konu olan hükümleri var. Dolayısıyla az önce "Yeni torbanın nasıl, nereden geleceğini nasıl biliyorsunuz?" gibi bir soru oldu. Demek ki bu iptal edilen hükümlerin tamamını yeniden kanunlaştırma zarureti olduğuna göre o torbalar da gelecek demektir. Burada bir kısıt var; 4 Haziran tarihi itibarıyla bazı hükümlerle ilgili Anayasa Mahkemesinin verdiği süre doluyor, dolayısıyla da o süreye kadar bunları kanunlaştırmak gerekiyor.

"Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi kuvvetler ayrılığını ortadan kaldırdı." gibi ifadeler oldu. Tam tersine, başkanlık sistemlerinde katı kuvvetler ayrılığı vardır, parlamenter sistemde hükümetler parlamentonun içerisinden çıkar ve dolayısıyla o partinin hükümeti olur. Bu da sistemin sağlıklı çalıştığını gösteriyor esasen, dengeli ve denetim sisteminin iyi çalıştığını gösteriyor. Nedir o? Birtakım düzenlemeler yapılmış ve neticede Anayasa Mahkemesi de bunu iptal etmiş, aksi takdirde sistemin sağlıklı çalışmadığını söylemek gerekirdi, bu da sistemin sağlıklı işlediğini gösteriyor. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin en temel özellikleri, denge ve denetim mekanizmasının çok güçlü olması ve bir uzlaşmaya dayalı kültürü oluşturmaları. Nitekim, temsilen Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu sayede oldukça arttığını da görüyoruz.

Kanun teklifinin madde içeriklerine bu aşamada girmeyi düşünmüyoruz ama bir tek şeyi söylemek isterim. Bu 1'inci maddede Erhan Bey söyledi, talep üzerine inceleme yapılmasıyla ilgili. Bu benim de dikkatimi çekmişti ama Diyanetin o konularla ilgili denetleme yetkisi ayrı maddelerde var zaten. Dolayısıyla bunun başka bir konu olduğunu anladım. Orada bir boşluk var mı diye, talep etmeyenler istediği gibi ahkâm kesecek mi diye düşünmüştüm ama kanunun diğer maddelerinde buna cevaz veren, imkân veren düzenlemelerin var olduğunu söylemek isterim.

Evet, keşke vakit olsaydı, bu maddeler yeniden yapılırken sadece Diyanetin değil tabii, diğer hükümlerle ilgili de burada Diyanet İşleri Başkanlığının... İşte madenle ilgili, rekabetle ilgili, enerji, bor, elektrik, muhasebe standartlarıyla ilgili düzenlemeler var. Geniş vakit olsaydı, dar bir vaktimiz kalmamış olsaydı belki bazı hükümler daha enine boyuna tartışılır, yeni hükümler de yeni düzenlemeler de eklenebilirdi uygulamada karşılaşılan eksiklikler, aksaklıklar dikkate alınarak. Ancak burada kanun teklifiyle yapılan hükümlerin büyük çoğunluğunun olduğu gibi korunması, bir kısmının da ilerleyen süreçte meydana gelen mevzuat değişiklikleri çerçevesinde... Örneğin, kaldırılan kurumlar ve benzeri düzenlemelere uyum sağlamak üzere kısmi değişiklikler yapılarak kanun teklifi hazırlanmış.

Ben teklifin hayırlı olmasını diliyorum. Maddelerde yeri geldiği zaman tekrar görüşlerimizi belirteceğimizi ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ari, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar; öncelikle saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, burada kuvvetler ayrılığı varmış gibi anlatılmasını veya bu işlerin öyle sunulmasını esasen çok doğru görmüyoruz. Son dönemlerde yaşadığımız kanun yapma süreçleri şöyle işliyor: Ya KHK'yle getirilen düzenlemeler ki Anayasa Mahkemesi 2018'de açılan davaya karşı 2023 yılında karar verdi, 2023 yılında karar verirken de bir yıl, bir buçuk yıl gibi normal

kanun görüşmelerinde, işte, dokuz ay gibi sürelerle en azından idareye yeniden kanun yapmak için bir süre vermekte. Daha öncesinde de söyledim, özellikle KHK tabii, 2018 yılında çıkarıldı. Özellikle son dönemde çıkarılan kanunlara... Biz bu Komisyonda defalarca söyledik, yine söyledik, yine söyleyeceğiz ama siz Anayasa'ya aykırı kanun yapmaktan da vazgeçmeyeceksiniz çünkü burada bizim uyarılarımıza rağmen Anayasa'ya aykırı kanunlar çıkıyor, Anayasa Mahkemesine gidiyor, oradan iptal kararı çıktı çıkıyor deyinceye kadar iki yıl, Anayasa Mahkemesi de dokuz aylık bir süre veriyor, iki buçuk ya da üç yıl gibi sürede bu kanun zaten uygulanıyor yani buradan amaçladığınız neyse, o amacınıza zaten ulaşıyorsunuz, ondan sonra da iptal edilse ne edilirse ne yani bu kanunla ilgili, Anayasa'ya aykırı kanunla ilgili amaçladığınız neyse ona ulaşmış oluyorsunuz. Bakın, şimdi, görüşülmekte olan düzenlemelerin, geçen hafta yine bu Komisyondan geçen düzenlemelerin çoğu aynı Anayasa Mahkemesi kararına bağlı; 2018 yılında açılmış davaya 2023 yılında karar verilmiş, 7 Aralık 2023'te. Şimdi, yani tam bir buçuk yıl sonra o da 4 Haziran son gün olduğu için bugün bu konuları görüşüyoruz. Peki, bu Anayasa'ya aykırıydı da niye bu zamana kadar gelmedi? İşte, anlattığım nedenlerle yani ülkeyi Anayasa'ya aykırı düzenlemelerle yöneten bir iktidar durumundasınız, bunu da bilerek ve isteyerek yaptığınızı da ben her fırsatta söylüyorum çünkü bir düzenleme bir kere bu şekilde yapılır. Devamlı da yapılıyorsa artık bunun istenerek yapılan bir şey olduğunu da söylemek durumundayım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu düzenleme içerisinde Millî Saraylarla ilgili de bir madde var. Ben buradan ilgili ve yetkilisi varsa, Florya Atatürk Köşkü'nün bir tadilatı meselesi vardı. Her ne kadar Meclisin konusuydu bu restorasyon... Uzun bir süre geçti, şimdi, oraya gelirlerin aktarılmasıyla ilgili, işte elde edilecek paraların orada bir fon oluşturulmasıyla ilgili düzenleme de Millî Saraylarla ilgili... Bu yer ne oldu, şu an buranın tadilatı hangi aşamada, neden bu zamana kadar gecikti? Bunu da size sormak istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, belediyelerin kaynaklarıyla ilgili zaman zaman iktidar, işte özellikle belediyeler de Cumhuriyet Halk Partisine geçtikten sonra, her fırsatta belediye gelirlerini keser bir vaziyete geldi. İşte, bu düzenleme içerisinde de yine belediye gelirleriyle ilgili bir muafiyetten bahsedilmekte. Şimdi, her ne kadar kamu kurumu gibi değerlendirilse de Atom Enerjisi Kurumunun... Şimdi, bugün Atom Enerjisi Kurumu, yarın bir başka kurum yani kısacası her fırsatta belediyelerin gelirleri... Özellikle de maliye tarafından, SGK tarafından, önceki borçların hızlı bir şekilde kesilmesi bir tarafa, muafiyetler de bir şekilde belediye gelirlerini maalesef ki her geçen gün azaltır hâle gelmiştir.

Şimdi, bu kanun teklifi içerisinde Diyanetle ilgili önemli düzenlemeler var. Ben buradan tekrar söylüyorum, benden önceki konuşmacılar da söyledi: Diyanet İşleri Başkanını biz... Şunu söyleyeyim: Ben yedi yıldır bu Komisyondayım, yedi yıldır burada -çok şükür- göremedik. Mecliste yedi yıldır milletvekiliyim. Herhangi bir konuda Mecliste bir görüşme olduğunda Diyanet İşleri Başkanı yok. Soruyorum size: Dokunulmaz birisi mi? Diyanet İşleri Başkanını Sayın Komisyon Başkanı buraya getiremiyor. Kimse kusura bakmasın. Bu Komisyonda geçen hafta TRT Genel Müdürü vardı, kendisini ilgilendiren Anayasa Mahkemesi değişiklikleriyle ilgili düzenleme vardı ve geldi. Doğrudur söyledikleri, yanlıştır; bu, başka bir şey ama bu salona yani Meclise Diyanet İşleri Başkanı bugüne kadar gelmedi, getiremediler. Açık söylüyorum, getiremediniz. Herhâlde hepinizin üstünde birisi, öyle görüyorum, bu Meclisin de üstünde birisi olarak görüyorum. O yüzden de buraya zahmet edip gelmiyor.

Diğer, buradaki düzenlemelerle ilgili eleştirdiğimiz konular da var tabii ki. Özellikle -Diyanetin- burada getirmeye çalışılan maddeler arasında eleştirdiğimiz konular da var, onlara ayrıca maddeleri geldiğinde de yine değineceğiz ama bu aşamada şunu söyleyeyim: Bakın, sanatçımız, bütün ülkede sevilen Volkan Konak vefat etti ve bu vefatı üzerine Çatalca Müftüsü -yani burada söylemek istemiyorum ama- "Sahnede gebermiş." diyerek bir paylaşım yaptı. Sayın Başkana, Diyanet İşleri Başkan Yardımcısına soruyorum: Bu Ahmet Mehmetlioğlu hakkında açılan soruşturma ne oldu yani uyutulmaya mı bırakıldı, bir sonuç var mı, yok mu? Bu kadar geçen süre içerisinde bir pişmanlığı dahi hissedilmeyen, "Din, devlet, diyanet ve kutsallarımıza düşman herkese vermiş olduğum rahatsızlıktan dolayı Rabb'ime şükrediyorum." diyerek ayrıca bir meydan okuyan bu kişiyle ilgili siz ne yaptınız? Bunu da size soruyorum. Bir Diyanetin görevi, daha doğrusu bir din adamının görevi insanları sevgiye, barışa, birliğe, bütünlüğe davet etmek olmalı. Hatta benzeri bir paylaşım yapan, benzeri düşüncede olan birisi varsa ona o yaptığının yanlış olduğunu söylemesi onun asli görevi. Tabii, bu sadece bu şahıs için geçerli değil, daha öncesinde de burada zaman zaman paylaştık. Son dönemlerde din adamlarının siyasetin içerisine çok yoğun şekilde girdiği, bazı işte gerek Diyanette idareci olarak gerekse müezzin olarak, imam olarak çalışan birçok kişinin seçim dönemlerinde camilerden hutbeler yöntemiyle siyasete müdahale ettiği ve bu nedenle de camide orada bulunan şahıslarla arasında tartışmaların dahi çıktığını okuyoruz, görüyoruz, biliyoruz. Bu yaptığınız uygulamanın insanları dinden soğuttuğunu siz kendiniz de gayet iyi bir şekilde farkındasınız diye düşünüyorum.

Evet, gerçekten Diyanet son dönemlerde hem siyasetin içerisinde hem de artık idarenin genel anlamda içerisinde yer almış bir kurum hâline dönüştü. Yani devleti yöneten bir kurum hâline dönüştü, bu da laiklik sistemiyle başlı başına çelişen bir anlayışa girdiğini ifade etmek istiyorum. Burada, örneğin yurt dışında tanınan bazı ayrıcalıklar -işte madde geldiğinde de yine görüşeceğiz- sanki Diyaneti bakanlıklarla eş değer, hani "Bakanlıklara tanınmış, Diyanete de tanınsın." gibi ayrı bir bakanlık havasında olan kurum niteliğinde görüldüğünü anlıyoruz.

Kısacası, değerli arkadaşlar, biz ülkede cumhuriyetin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan Diyanete hep birlikte sahip çıkmak istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) - Ancak Diyanet bugün siyasete dâhil olan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) - ...siyasete alet olan ve siyasete şekil vermeye çalışan bir kurum niteliğine dönüşmüştür.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) - Bu da Diyanetin kuruluş amacına aykırıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, çok kıymetli bürokratlar; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bugün 29 maddelik bir kanun teklifiyle yine karşı karşıyayız. Geçen hafta Mecliste Genel Kurulda 32 maddelik bir kanun teklifi geçti, torba yasa. Bugün yine buradan çıkacağız, Mecliste geçen hafta burada görüştüğümüz 19 maddelik bir kanun teklifini tekrar görüşeceğiz.

703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle Anayasa'ya aykırı olduğu için 283 civarında madde iptal edilmiş ve şimdi kanun metni olarak düzenlenmesiyle ilgili olarak bugün önümüze geliyor. Bu maddeler arasında da yine Anayasa'ya aykırılığı devam eden hususlar var, az önce sözcümüz de belirtti, 4'üncü ve 13'üncü madde Anayasa'nın 128'inci ve 7'nci maddelerine aykırılık teşkil ediyor. Bu aykırılıkların da mutlaka giderilmesi gerekiyor. Buradaki bu hususla ilgili de önergelerimizi verdik.

Şimdi, kanun teklifiyle 8 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede değişiklikler var. İşte, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumuyla ilgili var, Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili var. Yine burada Rekabet Kurumu, Kamu Gözetimi... Yani tek tek saymıyorum, birazdan zaten maddelerde değineceğiz. Hususlarda değişiklikler söz konusu olacak.

Burada Diyanet İşleriyle ilgili maddelerden başlayalım. Şimdi, geçen yıl bütçesi, 2024 yılı bütçesi 91 milyar 824 milyondur; 2025 yılında da bütçe 130,1 milyara çıktı yani yüzde 41'lik bir artış var. Ciddi, muazzam bir bütçeden bahsediyoruz, bir sürü bakanlıktan daha fazla bu bütçedeki rakam yani örneğin Ticaret Bakanlığının 56 milyar, Kültür ve Turizm Bakanlığının 53 milyar, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının da 124 milyar 130 milyarlık bir bütçe. Artış da yüzde 41 oranında, az önce ifade etmiştim, buradaki rakam ciddi bir rakam. Şimdi, baktığımız zaman da 2025 yılında mesleki ve teknik eğitim kalemi 421 milyon. Bu ödenek 116 üniversiteyi geride bırakan bir ödenek yani üniversitelerde eğitim desteği açısından aktarılan tutarlarla ilgili bir tutar yani 127 üniversitenin kamu üniversitesi olduğunu varsayarsak aşağı yukarı 116'sının daha üstünde bir rakam. Aylık harcaması da 90 günlüğe, 2025 Mart sonu itibarıyla rakama baktığımız zaman bu rakam 32 milyar 540 milyon olmuş, üç aylık harcaması. Bu süre içerisinde örneğin, Dışişleri Bakanlığı 7 milyar civarında harcamış, Ticaret Bakanlığı 8 milyar civarında harcama yapmış, Kültür ve Turizm Bakanlığı 11 milyar civarında harcama yapmış. 41 kamu idaresinin 27'sinden daha fazla bir harcamadan bahsediyoruz. Yani günlük 361,5 milyona tekabül ediyor.

Şimdi, kamu kurum ve kuruluşlarında ve bakanlıklarda en önemli sorunlarımızdan biri bizim kaynakların etkin kullanılmaması ve tasarruf genelgesi olduğu hâlde tasarruf tedbirlerine de riayet edilmemesi. Sadece Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili değil, bir sürü kamu kurum ve kuruluşunda maalesef bu yönde israflar var ve bunların da önüne geçilemiyor. Şimdi, ultra lüks araçların kiralınmasına devam ediliyor. Bütçe döneminde burada gördük. Bütün bakanlıklar, bakanlar, üst düzey yöneticiler son derece ultra lüks araçlarla buraya geldiler ve kullanmaya da devam ediyorlar. Diyanetin sadece Diyanet Vakfından tahsis edilen Diyanet İşleri Başkanlığına 23 adet araç var yani bunun 9'unu kiralamış, 9 adedini kiralamış, diğeri de Diyanet Vakfının mülkiyetinde, kiralayıp Diyanet İşleri Başkanlığına vermiş. Basına da yansıyor araçlar vesaireler. Bu konularla ilgili gerekli tedbirlerin mutlaka alınması ve tasarruf tedbirlerine uyulması gerekiyor.

Bakın, Diyanet İşleri Başkanlığı âdeti iktidarın kalkını hâline gelmiş. Burada 2 genç gazetecinin Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili olarak kaleme aldığı bir kitap var, 2'nci baskısına çıkıyor, bunu okumanızı tavsiye ederim. Burada çok enteresan, değişik konulara değinilmiş. Bu konuların da ilgililer tarafından açıklanması ve mutlaka izah edilmesi gerekiyor, bunu bekliyoruz, bu açıklamayla ilgili de...

Bütçede sormuştuk. Eğitim hizmetleri bütçesi var. Sayın Vekilim Sayın Altınsoy da burada, şimdi ilgili bürokratlardan da mutlaka destek alacaktır bu konuyla alakalı olarak. 2023 ve 2024'te ödenek yokken bu bütçe kanununda yani oradaki ödenek yokken 2025'te Eğitim Hizmetleri Müdürlüğü kapsamında geçici süreli çalışanlar için 4 milyar 991 milyonluk bir ödenek konulmuş. Ben bunun cevabını alamamıştım. Bu ödeneğin 2025 yılı Mart sonu itibarıyla veya -ne zaman çıktıysa rakam- Nisan sonu itibarıyla ne kadar kullanılmış? Burada kaç kişi istihdam edilmiş ve bu istihdam edilen kişilerin niteliği nerelerde istihdam edilmiş? Bu konuyla ilgili bir açıklama bekliyoruz. Yetiştirebilerseniz bugün, yetiştiremezsiniz yazılı olarak Komisyona iletilirse Sayın Başkan bizlere mutlaka iletecektir.

Yine, Diyanet İşlerinin 2023 yılı Faaliyet Raporu'na bakmıştım ben. Faaliyet raporunda 3 farklı durumlarda kampanyayla toplanan paralar var, bağışlar, yardımlar var. Bu faaliyet raporunda 120 milyon olarak ifade edilen tutar Sayıştay raporunda aynı dönem, 2023 yılıyla ilgili olarak 21 milyon olarak dikkate alınmış. Aradaki fark nereden ileri geliyor? Muhasebe hatası mı yoksa başka türlü bir konu mu vardır? Bunun da açıklanması izaha muhtaç, açıklanmayla ilgili cevap, bu konuyla ilgili bekliyoruz.

Yine, şimdi, burada, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci maddelerde dikkat çeken bazı konular var. Burada hac ve umre seyahatlerinin yürütülmesi, buradaki yapılan harcamaların denetlenmesi Başkanlığa veya gerektiği durumlarda da Cumhurbaşkanlığına bırakılmış. Şimdi, burada bir düzenin de olması önemli. Ben buradan bir öneride bulunacağım. Başkanlığın teftiş kurulu başkanlıkları mutlaka var, gerekli denetlemeleri, incelemeleri mutlaka yapar ama en azından iki yılda bir, üç yılda bir Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu tarafından geçmişe dönük yılların da beraber denetlenmesi kaydıyla bunun bir denetim raporu hâline getirilmesi ve önümüze de burada gerekirse Plan ve Bütçe Komisyonuna -bir konu ilave edeceğim- veya Meclise de ayrıntılı bilgi verilmesi önem arz edecek çünkü özel hesaplar konusu var. Burada da TENMAK'la ilgili -9'uncu maddeydi galiba- bir özel hesap açılması söz konusu. Enerji Bakanlığı ve TENMAK yetkilileri de burada, özellikle yurt dışı teknolojiyle ilgili, AR-GE ve yatırım projeleriyle ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından gelen bağışlarla alakalı bir özel hesap açılıyor değil mi, kanun hâline getiriliyor. Bu özel hesaptan harcamalar nasıl yapılıyor? Hangi kamu kurum ve kuruluşlarından bağışlar alındı, hangi projelere bu kaynaklar aktarıldı? Bu özel hesapları Meclis denetleme görevini yapacak, göremiyor. Bunu ben Sayıştayın da gördüğünü tahmin etmiyorum çünkü başka bakanlıklarda da var bu. AFAD'da bir özel hesap var, biz göremiyoruz, Sayıştay denetimine tabi değil; Gençlik ve Spor Bakanlığında bir özel hesap var aynı şekilde, biz göremiyoruz. Bu tip özel hesaplar var ve bu özel hesapların da mutlaka Plan ve Bütçe Komisyonunda veya Mecliste raporlarının görüşülmesi ve bilgi verilmesi önemli. Bu konuyla ilgili düzenleme yapılmasını da ben kaçınılmaz olarak görüyorum çünkü kaynaklar nasıl kullanılıyor, denetim çok çok önemli. Bunların denetlenmesi gerekiyor, denetim dışında tutulmaması gerekiyor.

Yine, bu maddeler arasında Diyanet İşleriyle ilgili, KPSS haricinde mülakatla ilgili alımlar var açıktan atamalarla alakalı. Oradaki kadro pozisyonunun 3 katı kadar kişi mülakata çağırılıyor ve mülakat sonucunda da istihdam edilecek. Şimdi, mülakatla ilgili çekincelerimizi biliyorsunuz. Burada eş dost, akraba atamalarının önüne geçilmesi açısından bu çok çok önemli. Buradaki

tarafsızlık maalesef korunamıyor. Bütün kurumlarda olduğu gibi çoğu kurumda ve Diyanet İşleri Başkanlığında da bu tip atamaları görüyoruz. Benim seçim bölgem Karabük -Sayın Başkan Yardımcımız da burada- Karabük'te muhtelif ziyaretlerde bulunuyoruz. Bir ziyarette bulunurken camide imam olarak görev yapan ama vekâleten görev yapan bir kardeşimiz geldi "Sayın Vekilim, ben KPSS'den 94 aldım -hatta Antalya'da girmiş sınava yani- fakat mülakatta başarılı olamadım, elendim. Evlenmemi gerektiren hiçbir sebep de yok, izahat da alamadım. Bu konuyu dile getirir misiniz?" dedi. Yani kendisi de çekinerek, korkarak dile getiriyor. Buradan da söylüyorum: Bu açıklamayı yaptık diye bundan sonra bu kardeşimize istihdamla alakalı herhangi bir sıkıntı yaratılırsa çok da üzülürüz çünkü biz bunu niçin açıklıyoruz? Bütün kamu kurum ve kuruluşlarında ve Diyanet İşleri Başkanlığında da özellikle hak, hukuk çerçevesinde, gerçekten liyakate dayalı atamaların yapılması önem arz ediyor diye ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Başkanım, toparlıyorum.

Maddeler üstünde de daha detay konulara mutlaka gireceğiz. Madde üzerinde belirteceğimiz hususlar olacak diğer maddelerle ilgili burada.

Ben teşekkür ediyorum Başkanım vermiş olduğunuz sözden dolayı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdem, buyurun lütfen.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Komisyonun değerli katılımcıları, basın emekçilerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Soma faciasının 11'inci yılında hayatını kaybeden 301 maden emekçimizi de rahmetle ve saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün yine Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen KHK'leri içeren Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Karamnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüşmek için bir araya geldik. Her komisyonda söylüyoruz ama maalesef dinleyen yok. Burada önümüze getirilen tekliflerin neredeyse noktası, virgülü değişmeden geliyor. Bu maddeleri içeren KHK'lerle zaten yıllarca Anayasa'ya aykırı iş ve işlemler yapılmış, bugün bari bunları düzgün bir şekilde kanunlaştıralım; komisyonlar, alt komisyonlar çalışsın, bu tartışılsın, bu işler sağlıklı yapılsın değerli arkadaşlar diyoruz ama dinleyen yok.

Teklifin ilk 8 maddesi 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'la ilgili ama Diyanet İşleri Başkanı yok. Sanırım ona göre Meclise girmek haram olsa gerek. Bununla ilgili de bir fetva verirse şaşırmayız.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığı burada ve kamuoyunda sık sık tartışmaların odağında olan bir kurum. 2025 yılı bütçesi 130 milyar lira. Bu rakam 6 bakanlığın bütçesinden büyük ve her sene buraya ayrılan bütçe, AKP iktidarının toplumu dönüştürmeye yönelik siyasal hedefleri doğrultusunda katlanarak artıyor. Başkanı ise malum, kamuoyunda hep gündemde. Bir taraftan iktidarın vatandaşı açlığa ve yoksulluğa mahkûm eden ekonomi politikaları karşısında "Azla yetinin." ve "İsraf haramdır." mesajları veren ama kendisi kurumu israf ve şatafatla yöneten bir Başkan. Diyanet İşleri Başkanlığı boyunca 7 kıta, 100'ün üzerinde ülke gezen ancak hiç Anıtkabir'e gitmeyen, Atatürk'ü ağzına almaktan bile korkan bir Başkan. Kurumun garajında dizili makam arabaları varken aldığı Audi'ye tepkiler üzerine "Bana Audi'yi çok gördüler." diye derin üzüntüler yaşayan bir Başkan. Şimdi bu kurumla ilgili maddeler önümüzde. Teklifin 1 ve 2'nci maddeleri birbiriyle bağlantılı. Diyanete Yüksek Kurulun İslam açısından sakıncalı gördüğü ve internette yayımlanan Kur'an'ı Kerim mealı hakkında içeriğin çıkarılması için ve yine Kurulun uygun görmediği Mushaf'lar hakkında toplatma ve imha, internet üzerindeki yayınlarda ise içerik çıkarma, erişim engeli kararı aldirmek için yargıya başvurma yetkisi veriliyor. Burada şunu sormak istiyorum: Özel kişi ve kuruluşların Din İşleri Yüksek Kurulundan dinî yayıncıların incelenmesi için ücret karşılığı hizmet almasına dair mevcut bent, KHK'de iptaller arasında yer almadığı hâlde neden kaldırıldı? Bu kapsamda son beş yılda ne kadar başvuru alındı ve toplam ne kadar ücret alındı?

Teklifin 3'üncü maddesi çok önemli bir madde değerli arkadaşlar. AYM'nin iptal kararı gereği Din Hizmetleri, Dinî Yayınlar ve Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüklerinin görev ve yetkileri kanunla düzenleniyor. Alt bentlere baktığımızda öğrenci yurtları, eğitim kurumları, gençlik merkezleri ve kampları, ceza infaz kurumları, sağlık kuruluşları, sosyal hizmet kurumları ve benzeri yerler de iş birliği esasına göre manevi danışmanlık ve din hizmetleri sunmaya devam edecek; yazılı, görsel, işitsel ve dijital medya vasıtasıyla toplumu din konusunda aydınlatmayı sürdürececek; göçmen, engelli, bağımlı gibi desteğe muhtaç kesimlere yönelik manevi danışmanlık hizmetleri yürütmeye devam edecek. Din Hizmetleri Genel Müdürlüğünün ihtiyaç duyulan yerlerde okuma salonu, aile ve dinî rehberlik merkezi, gençlik çalışmaları merkezi ve benzeri yerler açma ve bunlarla ilgili işleri yürütme yetkisi devam ettirilecek. 2018'deki KHK öncesinde bu yetki ihtiyaç duyulan yerlerde okuma salonu açmakla sınırlıyken yetki kanunu kapsamında olmadığı için iptal edilen KHK'yle bu yetki genişletilmiş, okuma salonu haricinde aile ve dinî rehberlik merkezi, gençlik çalışma merkezi ve benzeri yerler açmak da Genel Müdürlüğün işleri arasına eklenmiştir. Teklifte, 2018'den beri genişlemiş olan bu görev alanları aynen korunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, kimsenin dinimizle ya da bu konularda verilen eğitimle bir problemi yoktur ama bu çalışmalar toplumsal hayata bir müdahale, topluma dayatma, bilimsellikten ve toplumun gerçeklerinden uzak, dindar ve kindar nesil hedefleriyle bir siyasal dönüşüm hâline gelirse işte orada sorun vardır; bu, toplumda derin yaralar açar.

Değerli arkadaşlar, Diyanet İşleri Başkanlığı 2013, 2015 ve 2023 yıllarında da Gençlik ve Spor Bakanlığıyla imzaladığı protokollerle KYK yurtlarında manevi danışmanlık ve rehberlik istasyonları açtı. Bu yurtlardan biri de Antalya Akdeniz Üniversitesindeki yurtlardı. Akdeniz Üniversitesi kampüsündeki KYK yurtlarında kalan ve manevi danışmanlık alan 3 öğrenci 2022 yılında intihar etti. Bakın, diğer öğrenciler o dönemde ne demiş: "Dinî eğitime katılanlara bazı avantajlar sağlanıyordu. Ramazan ayında sürekli 'Oruç tutuyor musunuz?' sorularıyla karşılaşılırdık. Yurda girmekte biraz geciktiyse o gün kapılar kapanıyordu. Sürekli dinî baskıya maruz kalıyordu öğrenciler. Yurdun bir 'WhatsApp' grubu var, oradan sabah namazına çağırıyorlardı. 'Şu saatte şurada olun.' gibi planlamalar yaparak her gün öğrencileri otobüsle farklı camilere namaza götürüyorlardı." Sonuç ne oldu? 3 öğrenci intihar etti, o yurttaki manevi danışmanlık ofisi kapatılıp psikologlar görevlendirildi. O çocukları bu çağ dışı sisteme kurban ettik ama bu uygulama yine önümüzde. Bu sistem şimdi iktidar eliyle ÇEDES ve benzeri akıl dışı projelerle okullara kadar indi. Okulla imamın ne işi var değerli arkadaşlar? Belirtilen görevlendirme unvanı olan manevi danışmanlık, Millî Eğitim

Bakanlığının müfredat ve amacına aykırıdır. Okullarda dinî konularda eğitim ve danışmanlık veren din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleri, psikolojik danışma ve rehberlik alanlarında ise psikolojik danışman ve rehber öğretmenler bu görevi yerine getirmektedir. Hastaneler yine aynı şekilde. Hatta 11 kenti etkileyen depremin ardından bir yıl boyunca 15 binden fazla din görevlisi manevi danışman olarak bölgeye yollandı. Bu insanların barınma, eğitim, sağlık ihtiyacını karşılamayan iktidar, psikolog da değil manevi danışman gönderdi. Bu kabul edilir bir durum değil.

Teklifin 4'üncü maddesiyle, Diyanet İşleri Başkanlığına atanacak personelin tamamının sözlü sınava tabi tutulmasına ilişkin hükümler kanuna işlenmektedir. Siz bu ülkede KPSS sınavını niye yapıyorsunuz değerli arkadaşlar? Öğretmenler aynı, mühendisler aynı yani bu kamuya siz onay vermeden kimse yerleşemeyecek mi? Bu doğru değildir. Buradaki atamalar yönetimin keyfine bırakılamaz, doğrudan KPSS puanıyla alımlar yapılmalıdır.

Yine teklifin 9 ila 14'üncü maddeleri, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun muafiyetleri ve bazı düzenlemeler yapılması hakkında. Burada, 13'üncü maddede TENMAK Yönetim Kurulu üyelerinin ücretlerinin belirlenmesine ilişkin madde aynen getiriliyor. Ücret belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına bırakılıyor, Cumhurbaşkanının kararıyla her yıl değişecek. Bu yolla, kanunilik ilkesi ortadan kaldırılmış olacak, bu Kurumun Yönetim Kurulu üyelerinin ücretleri gizlenmiş olacak. Bu nedenle Anayasa'nın 128'inci maddesine açıkça aykırı olan ve kanunilik ilkesi ve mülkiyet hakkını zedeleyen bu düzenleme yerine 2690 sayılı Kanun'a bu ücretler ve belirleme şekli açık bir biçimde eklenmelidir.

21'inci maddeyle, Rekabet Kurulunun tüm üyelerini Cumhurbaşkanı atamaya devam edecek. İptal edilen KHK hükmü, teklif yoluyla kanuna aynen işleniyor. Rekabet Kurulu üyeleri, kritik kamu politikalarının belirlenmesi ve uygulanmasında etkin kişilerdir. Bu atama yetkilerini sadece Cumhurbaşkanına devretmek mümkün değildir, doğru değildir.

Son olarak teklifin 27'nci maddesiyle, 660 sayılı KHK'de yer alan Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulunun oluşumunda gerekli deneyim ve alanlarına ve sürelerine ilişkin ayrıntılı düzenleme kaldırılarak Cumhurbaşkanına sınırsız yetki verilmektedir.

Ülkenin bugün her alanda içinde bulunduğu durumun sebebi işte tam da budur değerli arkadaşlar. Tüm yetkiyi tek bir kişiye vermenin cezasını yıllardır çekiyoruz ama bu iktidar bundan hâlâ ders çıkarmamakta ısrarcıdır. Hiç gitmeyecek gibi davranmaktan vazgeçin diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Komisyon üyesi milletvekillerinden şu an başka söz talebi yok.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ben varım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Nilgün Hanım'ın da imzası var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, siz teklif sahibisiniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teklif sahibiyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz teklifinizle konuşuyorsunuz zaten. Size de söz vereceğiz.

Sayın Türkeş Taş, önce size veriyorum.

Buyurun.

AYYÜCE TÜRKÜŞ TAŞ (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, sayın bürokratlar ve basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, bundan tam yedi yüz kırk sekiz yıl önce 13 Mayıs 1277'de Karamanoğlu Mehmet Bey'in "Bugünden sonra divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste, meydanda Türkçe'den başka dil kullanılmayacaktır." fermanıyla dilimize sahip çıkması kültürel bağımsızlığımızın en önemli adımlarından biri olmuştur diyorum. Türkçe, sadece bir iletişim aracı değil binlerce yıllık medeniyetimizin, kimliğimizin ve düşünce dünyamızın taşıyıcısıdır. Karamanoğlu Mehmet Bey'in bu tarihî kararı dilimizin resmî statüsünü belirlemekle kalmamış, aynı zamanda millî birliğimizin temellerini de güçlendirmiştir. Bu anlamlı günde, dilimize sahip çıkmanın, onu geliştirmenin ve gelecek nesillere en doğru şekilde aktarmanın sorumluluğunu bir kez daha hatırlatıyoruz. Türkçemiz, zenginliği ve derinliğiyle dünya dilleri arasında seçkin yerini korumaktadır. Karamanoğlu Mehmet Bey'i saygı ve minnetle anıyor, tüm vatandaşlarımızın Türk diline sahip çıkma kararlılığını da selamlıyorum. Dilimiz kimliğimizdir, geleceğimizdir diyorum.

Dilden sonra biraz ben de Diyanete geçmek istiyorum. Hepimizin bildiği gibi Türkiye Cumhuriyeti'nin laiklik ilkesinin kurumsal teminatlarından biridir Diyanet Başkanlığı. 1924 yılında kurularak din hizmetlerinin düzenli, devlet denetiminde ve halkın dinî ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yürütülmesi amacıyla ihdas edilmiştir. Kuruluş felsefesi itibarıyla dinin siyasal ve ideolojik istismar alanı olmaktan çıkarılması, kamusal hizmetlerin eşit vatandaşlık temelinde sunulması hedeflenmiştir. Ancak aradan geçen bir asra yakın sürede, özellikle de son yirmi yılda Diyanetin konumu, fonksiyonları ve bütçesi hakkında derin tartışmalar maalesef ortaya çıkmaktadır. 1982 Anayasası'nın 136'ncı maddesi, Diyanet İşleri Başkanlığının genel idare içinde yer alan, laiklik ilkesi doğrultusunda bütün siyasî görüş ve düşüncelerin dışında kalarak toplumu din konusunda aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmekle görevli bir kamu kurumu olarak tanımlamaktadır. Bu hüküm, Diyanetin tarafsız, eşitlikçi ve kamu yararına çalışan bir kurum olması gerektiğini de açıkça ifade etmektedir. Kısaca, Diyanet, ülkede yaşayan her insanın sahip olduğu, her inanca hizmet etmesi gereken, hepsine eşit mesafede olması gereken ve kesinlikle siyasetüstü ve tarafsız bir kurum olarak kurulmuştur çünkü devletin dini adalettir. Ancak bugün Diyanetin toplumun bakış açısıyla baktığımızda ne yazık ki bu anayasal sınırlar içerisinde kalamadığını, siyasal iktidarın ideolojik ve kültürel dönüşüm projelerinde merkezî bir araç olarak algılandığını görmekteyiz ki bu durum, yalnızca laiklik ilkesini değil kurumun anayasal meşruiyetini de tartışmalı hâle getirilmiştir. Oysaki güçlü ve adil bir devletin olmazsa olmazıdır bu kurum hatta öyle ki Türkiye'nin bekasının da teminatlarından biridir Diyanet. 15 Temmuzda yaşananlar ya da Türkiye'de bazı cemaat güçlerinin konuşuluyor olması, Diyanetin alanda bıraktığı boşluğun da bir sonucu olarak yorumlanmaktadır.

Bugün baktığımızda, Diyanetle ilgili bir diğer konu da Diyanetin bütçesi; diğer arkadaşlar da söz etti. Diyanetin gerçekten ciddi bir bütçeye sahip olması, bazı bakanlıklardan, önemli kurumlardan çok daha fazla bütçeye sahip olması özellikle yine son

zamanlarda gündemdedir, konuşulmaktadır. Bu bütçenin dağılımı, denetimi, sonuçları şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılmamaktadır. Bu da bu konuşulmanın ana sebeplerinden biridir, kamuoyunda Diyanete karşı olan güven kaybının da bir sebebidir ve tepki duyulmasının da bir sebebidir. Bu bütçe azdır, çoktur demek yerine biz şöyle bakıyoruz: Vatandaş bu kadar büyük bir bütçeye sahip olan kurumdaki nasıl faydalandığına bakıyor ya da vatandaşa nasıl dokunduğuna bakıyor ve görüyor ki bütçeyle aynı oranda Diyanetten hizmet almıyor. Bu da tabii ki vatandaşın bu kurumu sorgulamasına sebep oluyor.

Ayrıca, Diyanetin kamuoyunda konuşulan magazinsel kısmı beni şahsen ve partimizi de çok fazla rahatsız etmektedir. Bir Müslüman olarak Müslümanlığın bu tarz konularda çok alt seviyede konuşulması bizi, dinimizi de Diyanete karşı savunma durumuna getirmektedir. Bize Kur'an-ı Kerim'de tebliğ edilen din ile Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili konuşulan konuların hiçbir kesişim kümesi yoktur. Bu konuda da devletin önemli tedbirler alması gerekmektedir çünkü hiçbir din, özellikle Türkiye'nin çoğunluğunun sahip olduğu Müslümanlık, her şekilde böyle küçük düşürücü söylemlerden uzak tutulması gereken önemli ve kutsal bir kavramdır.

Diyanetin, aynı zamanda, yine son zamanlarda özellikle cuma hutbelerinde siyasi iktidarın politikalarını dolaylı ya da doğrudan destekleyen söylemlere vermesi de vatandaş tarafından maalesef tepkiye sebep olmaktadır. Hani ben de milliyetçi, mukaddesatçı kanadı temsil eden bir siyasi olarak çoğu kişinin sırf bu hutbelerden dolayı cuma namazını terk ettiğine şahit olmuştum. Bunu da burada bir sorumluluk olarak dile getirmek gerektiğini düşünüyorum. İbadet yapma özgürlüğü ya da ibadet yapma hiçbir partinin ya da siyasi şahsiyetin tekelinde olamaz. Hiç kimse de herhangi bir ibadet yerinde, bir ibadet yapmak üzere gittiğinde hiçbir siyasinin ya da bir şahsiyetin propagandasını dinlemek, onu desteklemek ya da orada ona karşı herhangi bir tepki göstermek zorunda bırakılmamalıdır. Bu, insanlar için bir nevi ibadetini engellemeye girmektedir ki bu da ne demokratik Türkiye Cumhuriyeti'ne, demokratik, laik Türkiye Cumhuriyeti'ne yakışır ne de Diyanet gibi bir kuruma yakışır böyle bir şeye sebep olması. Bu faaliyetler yurt dışında da aynı paralellikle devam etmektedir ve aynı tarz görevler üstlenmektedir Diyanet. Oysaki Diyanetin görevi, dine hatta Türkiye'de sahip olunan ya da inanılan tüm dinlere, tüm mezheplere eşit mesafede olup onlarla ilgili en sağlıklı, en güvenilir kaynakları vatandaşla buluşturmak hatta bilimsel ve tarafsız kaynakları vatandaşla buluşturmak ve onlara vesile olmaktır. Ama maalesef şu anda vatandaş tarafından da kamuoyu tarafından da algısı, taraflı ve bir tarafa yan olması noktasındadır ve bu da çok sakıncalıdır.

Diyanet İşleri Başkanlığının yeniden yapılandırılmasının, anayasal sınırlar içinde laiklik ilkesine uygun bir şekilde hizmet vermesinin önemini bir kere daha vurgulamak istiyorum. Diyanet, bu doğrultuda, kesinlikle, Türkiye'de sahip olunan her türlü inanca eşit hizmeti sunmalıdır ve herkesin, her inanca sahip olan insanın Diyaneti kendi için bir kurum olarak görmesi kaçınılmazdır.

Bütçe şeffaflığı çok önemlidir; harcama kalemleri, personel atamaları bağımsız ve denetime açık hâle getirilmelidir. Siyasi tarafsızlık çok önemlidir. Özellikle cuma hutbeleri bence tekrar gözden geçirilmeli; bence değil, bunu insanlar talep de ediyor. Bu gerçekten ciddi ele alınması gereken bir şeydir. Eğitim reformu önemlidir. Diyanetin din görevlileri insan hakları, kadın hakları, laiklik ve anayasal değerler konusunda da eğitilmelidir. Toplum aydınlatma misyonu bu değerlere uyumlu hâle getirilmelidir. Aynı zamanda çocuk ve kadın hakları da önemlidir. Bu konuda da gerçekten bilimsel çalışmalarla ve dayanaklarla hareket etmelidir. Yetki alanında, kesinlikle, laik devlet ilkesi gereği yalnızca kamusal ibadet yerlerinde görev yapmalıdır. Sosyal medya üzerinden ya da herhangi bir siyasi, ideolojik açıklama şeyiyle gündeme gelmesini de sakıncalı bulmaktayız.

Türkiye'nin geleceği, laiklik ilkesine sıkı sıkıya bağlı, inanç özgürlüğünü güvence altına alan demokratik bir devlet yapısından geçmektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı da bu çerçevede yeniden ele alınmalı, siyasal araç olmaktan çıkarılmalı ve evrensel değerlere uyumlu bir hizmet anlayışına kavuşturulmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ök, buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle kanun teklifini hazırlayan Sayın Hüseyin Altınsoy Beyefendi ve değerli milletvekillerimize teşekkür ediyoruz. Hayırlı olsun diliyorum.

Tabii, aslında, burada kanun teklifini hazırlayan biz milletvekillerine çok büyük bir haksızlık yapıldığını burada söylemek istiyorum. Biraz önce söylediler: "Ne oldu da işte Hüseyin Bey'e ne oldu, bir aydınlanma mı geldi de kanun teklifini hazırladı?" vesaire. Şimdi, Anayasa'mızın 88'inci maddesi ne diyor: "Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir." Evet, şu an bu kanunu kim teklif ediyor? Hüseyin Bey ve milletvekilleri teklif ediyor. Ama burada diyor ki detaylı olarak: İşte bunun, taslağın hazırlanması, kanunun yazılması vesaire... Tabii ki milletvekilleri bu teklifi bürokratlarla çalışacak, bakanlıklarla beraber çalışacak.

Peki, biz bu teklifleri nasıl getiriyoruz? Bizim grubumuz var, AK PARTİ Grubuna böyle bir kanuni düzenlemeye ihtiyaç duyduğunda bakanlıklar geliyorlar. Bizim grubumuz ne yapıyor? Konunun uzman vekillerini bir araya toplayarak, o konuda yetkili, etkin milletvekillerini bir araya getirerek kanun teklifini kimin vermesine hatta öncesinde çalışmasına... Ben bir örnek vereyim: Sayın Başkan Mehmet Muş Başkanım o zaman Grup Başkan Vekiliydi. Benim sunmuş olduğum bir kanun teklifi vardı, yaklaşık üç ay gibi bir hazırlanma süreci yaşadık biz milletvekilleriyle. Bizim önümüze gelen yaklaşık 150-200 maddelik bir değişikliğe yönelik bürokratların, bakanlıkların istediği talepler vardı. Ben Mehmet Muş Bakanımızın, o zaman Süreyya Sadi Bilgiç Bütçe Başkanıydı, hepsi ve bizler dâhil olmak üzere ekte hepimiz onları eyleye eyleye eyleye... "Evet, bunda kanuni düzenlemeye ihtiyaç vardır." ya da milletvekillerine "Arkadaş, siz bu konuda uzmanız, beraber bakanlıkla çalışın, bunu biraz daha olgunlaştırın..." Bunda ciddi anlamda emek sarf ediliyor. Dolayısıyla ben bu konunun sürekli bu şekilde gündeme gelmesinden kanun teklifi hazırlayan milletvekilleri olarak rahatsızlık duyduğumuzu ifade etmek istiyorum. Gayet de milletvekilleri bir şekilde aktiftir; burada bize işte "Ne oldu, aydınlanma mı gelmiş?" demek bence bize yapılan bir hakarettir diye düşünüyorum. Tabii, şu an bunu söyleyen arkadaşlar maalesef burada yok ama kayıtlara geçmiş olsun.

Yine, buradaki kanun teklifimizle ilgili düzenli olarak "CHP belediyeleri kazanmasından dolayı yine belediye gelirlerine yönelik bir istismar ve gelirlerde azaltmayla ilgili bir madde." deniyor. Madde, genel olarak baktığımızda sadece Cumhuriyet Halk Partili belediyelere özel değil, zaten kanunda daha önce de var olan, uygulanan tüm vergilerin muafiyetinin getirildiği -gümrük

vergisi, kurumlar vergisi muafiyeti getirildiği- bir düzenlemedir. Bunu böyle yine siyasi bir söyleme dönüştürerek, algı yaratarak kamuoyuna yanlış bilgi vermenin doğru olduğunu düşünmüyorum, çıksın söylesin. Bakın, bugün Türkiye'de belediyeye giden gelirler yani İller Bankasından giden pay oralarında, o belediyede yaşayan nüfusa orantılı olarak her yere eşit olarak gitmektedir. Bu da bilinmektedir. Bunun da bir algı olduğunu düşünüyorum.

Gelelim kanun teklifimiz, biliyorsunuz, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal eden hükümlerin tekrar yasal düzenlemeyle hayata geçirilmesine yönelik bir teklif. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle değişikliğin doğal sonucu olarak daha önce Bakanlar Kurulu veya Başbakanlık üzerinden yürütülen işlemlerin yeni yönetim sistemine uyarlanmasını kaçınılmaz hâle getirmiştir. 703 sayılı KHK'yle yapılan uyum düzenlemesi Anayasa Mahkemesi tarafından usul yönünden iptal edilmiştir, şekli değil. Bugün de burada usul yönünden ortaya çıkan bu eksiklikleri yasama faaliyeti olarak düzenliyoruz.

Şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığımıza yönelik ciddi anlamda eleştiriler oldu. Tabii, bu eleştiriyi ben açıkçası sadece bir kuruma olarak algılamıyorum şöyle baktığımda, dinlediğimde; bunu, açıkçası bizim bin yıllık inancımıza, hafızamıza ve medeniyetimize de olan bir yıpratma olarak görüyorum. Şimdi, baktığımızda Sayın Erhan Usta demişti ki: "Toplumda genel olarak dinsel, dine karşı bir azalma dolayısıyla yıpratma var." Evet, tamamen de işte bu algıyla ortaya çıkıyor. Neymiş "Vay efendim Diyanet İşleri Başkanımız şatafatla gidiyor"muş, "Audi A8'e biniyor"muş, "Bütçesi yüzde..." Evet, Diyanet İşleri Başkanlığı 1924 yılında kuruldu. 1924 yılında kurulduğunda genel bütçeden aldığı pay oranı yüzde 0,95. Bugün bu oran yüzde 1,1. Ha, ne olmuş? 1950'li yıllarda bu oran yüzde 0,40'lara yani yüzde 1'in altına 0,45'lere, 0,50'lilere doğru düşmüştür. Ha, nereden nereye gelindi? Öyle bir şey ki yani şimdi siyasal olarak da deniyor ki: "Siz Diyanet İşlerini kendi siyasal propagandanız..." Hayır, asla öyle bir şey yok. Bu ülkede, ne acıdır ki -hepimiz sahada geziyoruz; biliyorsunuz, ramazan ayında mukabeleler olur- ben geçen sene mukabele ziyaretine gitmişim bir tanıdığımın akrabasına, orada bir teyze bana dedi ki: "Ah yavrum, biz şu an ne kadar özgür bir şekilde oturup Kur'an'ımızı okuyabiliyoruz. Biz önceden mukabele yaparken pencerenin önüne bir gözetçi oturturduk -bakın, yüzde 99'u Müslüman olan bir ülkede bahsediyor- gözetçi olurdu, biz orada okurken herhangi birisi geldiğinde biz bundan dolayı yargılanırdık." Şimdi, bugünkü durumda nereden nerelere, gelmişiz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Yapmayın ya, o kadar da değil artık! Yapmayın Nilgün Hanım!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, herkes görüşlerini belirtsin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Nasıl "O kadar değil" ya!

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Ne zaman?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Müslüman olan bir ülkede, Diyanet İşleri Başkanlığımızın hedefe konulmasını, siyasi bir nezaketsizlik, aynı zamanda milletin değerlerini aşağıya çekmek olduğunu ben açıkçası düşünüyorum.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Ne zaman? Bir örnek gösterin lütfen.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Şevkin, lütfen...

AYYÜCE TÜRKÜŞ TAŞ (Adana) - Kur'an değildir o, FETÖ'nün şeyidir o, Risale-i Nur okuyorlar ya, onu basıyorlardır.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Diyanet, Türkiye Cumhuriyeti'nin din hizmetindeki asli ve yegâne otoritesidir.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Her evde baş tacı yapılmıştır Kur'an. Bu arada hiç kimsenin tekelinde değildir Kur'an.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, lütfen...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Cumhuriyetin kurucusu iradesiyle kurulmuş, bugün de milyonlarca insanımızın kalbine hitap eden bir kurumdur.

Bunun neresine itiraz ediyorsunuz, anlamadım. Ben herkese saygı... Müzeyyen Hanım, biraz sonra siz de konuşacaksınız, o zaman görüşlerinizi ifade edersiniz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Elbette konuşurum ama lütfen doğru bilgi verelim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ezan yasaklanmadı mı bu ülkede, Kur'an'ı Kerim yasaklanmadı mı bu ülkede?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Benim şu ana kadar söylediğim hiçbir sözde itham edici...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Ya ne yasağı! Böyle bir şey olabilir mi?

(Gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Siz niye üstünüze alınıyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Tamam arkadaşlar...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya Allah aşkına, bırakın bunları!

CEVDET AKAY (Karabük) - Yapmayın böyle bir şey ya!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Hiçbirimiz bu ülkede yaşamamışız gibi ya!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sayın Başkanım, eleştiriler sadece bir kuruma değil bu toprakların açıkçası mayasına, bu milletin inancına ve bin yıllık medeniyetine, hafızamıza yönelik sistematik bir yıpratma kampanyasıdır. Dolayısıyla da bu, eleştiri değildir.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Yasaklanmadı mı? Ezan Türkçe okutulmadı mı?

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Lütfen, arkadaşlar...

CEVDET AKAY (Karabük) - Yasaklanmadı tabii ki vekilim, Diyanet İşleri Başkanlığını kuran kim peki?

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Laiklik sayesinde bu ülkede eğer Hristiyanlar burada baş tacı değilse...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Müzeyyen Hanım, müsaade ederseniz, lütfen, ben konuşmamı tamamlamak istiyorum.

Diyanet İşleri Başkanlığı ne yapıyor, bir ona bakmamız lazım, hani bütçesinden vesaireden bahsediyoruz. Bugün Diyanet İşleri Başkanlığımız 82 ülkede temsilciliğiyle milletimizin inancını, merhametini ve değerlerini dünyaya taşıyor. Her yıl milyonlarca vatandaşımıza doğrudan din hizmeti sunuyor. Bugün Kur'an kurslarından hutbelere, hac organizasyonlarında uluslararası akademik faaliyetlere kadar çok geniş bir yelpazede görev ifa ediyor. Diyanet İşleri Başkanlığımız, sadece bir hutbe okuyan bir yapı değil milletin manevi direncine ayakta tutan doğru dinî bilgiyle toplumu buluşturan; aileden bağımlılığa, gençlikten dijital sapmalara kadar geniş bir yelpazede sosyal sorumluluk üstlenen, çağın tehditlerine karşı da yol gösterici görevini ifa etmektedir.

Evet, şimdi, biz bugün getirmiş olduğumuz bu kanun teklifiyle birçok teknik düzenlemeyi hayata geçiriyoruz. Diyoruz ki dinî yayınların denetim yetkisi sadece resmî talebe bağlı hâle getirilmişken, özel kişi ve kuruluşların talepleri kapsam dışına alınarak keyfiliklerin önünü kaldırmış olacağız.

Yine, onaysız ve yanlış meallî Mushafların piyasaya sürülmesine karşı Diyanet İşleri Başkanlığımızın denetim yetkisini güçlendiriyoruz.

Yine, ne yapıyoruz? Türk-İslam sanatlarını geliştirme görevi ilk kez kurumsal bir sorumluluk olarak tanımlanıyor.

Yine, yurt dışı teşkilat yapısıyla ilgili hukuki bir zeminde düzenleme getiriyoruz.

Ayrıca, yine teklifte Başkanlığımızın sınav süreçleri, personel görevlendirmelerine ilişkin de düzenlemeler var. Dolayısıyla, biz burada aslında Diyaneti konuşurken ben gerçekten burada Diyaneti de konuşuyor olmuş olmaktan dolayı, daha doğrusu o kurumu aşağı çekiyor olmuş olmaktan dolayı çok büyük bir üzüntü duyuyorum.

Gelelim yine Audi A8 meselesine. Aynı şekilde Meclise bakalım o zaman sadece o mu kullanmış? Sonuçta bir şekilde bir yere gitmesi gerekiyor bizim Diyanet İşleri Başkanının yani nasıl, neyiyle gidecek, neyi kullanacak? Ha, yeri gelir uçakla gider, yeri gelir araçla gider. E, araçta da giderken... Şunu söyleyeyim; en son ramazanda biz Denizli'de kendisini misafir ettik, gündüz başka bir yerdeydi, bizimle öğleden sonra bir program yaptı, uçakla gitti, tekrar akşam bir programa yetişti. Gerçekten çok yoğun bir gündemi var. Tabii ki Başkan neyle gidecek? Baktığımızda Mecliste herkesin grubu var değil mi? Grup Başkan Vekilleri var, niçin Grup Başkan Vekillerinin kullanmış oldukları araçları tartışmıyoruz o zaman? O zaman kimse kullanmasının, herkes eşit olsun. Bence bu, kesinlikle önyargılı; iyi niyetli olduğumu düşünmüyorum açıkçası. Ben, bugün Diyanet İşleri Başkanlığının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika veriyorum, toparlayın lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - O zaman ben sözlerimi çokta fazla uzatmak istemiyorum. Ben bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen, başta Hüseyin Bey olmak üzere, tüm bürokratlarımıza çok teşekkür ediyorum.

CEVDET AKAY (Karabük) - Nilgün Hanım, dinî değerlerimize biz de son derece saygılıyız. Bu konudaki ithamı kabul etmiyoruz. Örf ve âdetlerimize, her şeye saygılıyız. Eleştirimiz de biz bütün kamu kurum ve kuruluşlarını nasıl eleştiriyorsak kaynakların etkin kullanılması, israftan kaçınılmasıyla ilgili son derece seviyeli bir eleştiri yaptığımızı düşünüyorum yani bizi üzer o tür bir şey.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ama bakın, son üç dört yıldır ciddi anlamda algı yapılıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Özellikle sol medya, bakın, ciddi anlamda... "Vay efendim Diyanetin bütçesi!" "Vay efendim Erbaş'ın..." "Vay şatafat!"

CEVDET AKAY (Karabük) - Kur'an'ın yasaklanması diye de bir şey söz konusu olamaz!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bakın, bunu hangi haber kanalları yapıyor?

CEVDET AKAY (Karabük) - Diyanet İşleri Bakanlığını kuran, cumhuriyetimizin kurucusu, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'tür. Yapmayın lütfen!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Şevkin'e söz vereceğim.

Sayın Ök...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Siz hangi haber kanallarının ağızıyla...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, ben anlamıyorum ya! Yani tamam, meramınızı belli ettiniz, lütfen.

Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hazırnu saygıyla selamlıyorum.

Ben de arkadaşlarımın bıraktığı yerden devam etmek istiyorum. Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu - özellikle açık okumak istiyorum- madde 9 ila 14'te; Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü madde 19-20'de; Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu madde 23-25'te; elektrik üretim dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması, işletilmesi 26'ncı maddede işlenmektedir. Bu kanun teklifi maddelerinin büyük çoğunluğunun Enerji, Sanayi, Ticaret, Bilim ve Teknoloji Komisyonunda görüşülmesi gerekirken, birçok arkadaşımızın da burada ifade ettiği gibi farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren bu torba kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine "esas komisyon" sıfatıyla sadece Plan ve Bütçede görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları hâlde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlara getirilmemesi gerçekten bu faaliyetlerin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır. Teklifte yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ayrı ihtisas komisyonlarının çalışma alanına giren detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

Şimdi, baktığımız zaman örneğin bizim bugün burada tartışmamız gereken, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş maddeleri tartışmak değil Maden Yasası'nın çıkarıldığı günden itibaren yani kırk yılda tam 29 kez değişmesi ve sizin iktidarınız, AKP iktidarı döneminde yirmi iki yılda da 22 kez değişmesi. Yani bizim tarım alanlarını korumamız, orman alanlarını, zeytinlik, turizm alanları ve bütün sulak alanları korumamız gerekirken maalesef bunu yapmak yerine MTA elindeki ruhsatları MAPEG'e devrediyor ve burada MAPEG'den -haraç mezat- bu ülkenin maden yatakları ve ruhsatları satışa çıkarılıyor.

Yine, Türkiye'nin enerji talebinin yüzde 74 oranında dışa bağımlı olduğu ortadayken ve elbette ki enerji bağımlılığının bağımsızlık ilkesini de tehdit ettiği ortadayken maalesef Türkiye enerjide yerli, yenilenebilir, çevreyle uyumlu enerji kaynaklarını yeterince değerlendirmemektedir. Türkiye'nin enerji konusunda ciddi çalışmalar yapması gerekirken biz burada AYM'nin iptal ettiği kararlarla zaman kaybetmekteyiz.

Bugün 13 Mayıs ve ne yazık ki 301 madencimizi toprak altında bıraktığımız günün yıl dönümü. Madenlerde iş cinayetleri alabildiğine sürüyor. Baktığımız zaman Manisa'nın Soma ilçesindeki maden ocağında bir yılda 230 bin ton üretim yapılırken üretim 10 kat artırıldı, maden patronu üretim maliyetlerini 140 dolardan 23,8 dolara indirerek arttırdıklarını anlatarak övündü. Maalesef kâr ve rant hırsı ve vahşi madencilik ne yazık ki 13 Mayıs 2014'te maden ocağında yangın çıkmasıyla 301 madencimizin hayatına mal

oldu. Peki, bundan ders çıkardık mı? "Hiç kaza olmayacak diye bir şey yok." diyen günün Başbakanı Sayın Erdoğan, buradan size haykırmak istiyorum: Sorumlular hesap vermedi, adalet tesis edilmedi, göstermelik cezalarla her şey kapatılmaya çalışıldı. Ne yazık ki bu maden facialarından ders almadık. 2014'te Ermenek'te 18 işçi, 2016'da bu maden kazasından sonra Siirt Şirvan'da 16 işçi, işçi 2018'de Balıkesir Dursunbey'de 18 işçi, 2022'de Amasra'da 42 işçi ve en son 2024'te İliç'te 9 işçi hayatını kaybetmiştir. Bunun yanı sıra, hayatını kaybeden birer ikişer madenci de vardır ancak ne yazık ki bunlar haber değeri bile taşımadığı için haber olmuyor. Yani öyle bakıldığı için yanlış anlaşılmasın, ben öyle düşünmüyorum. Evet, kaybettiklerimize hep rahmetle anıyoruz ama artık rahmet değil, önlem alma zamanıdır.

Dolayısıyla, madenlerde iş cinayetlerinin sona ermesi, insanların maden facialarında, depremde, selde, heyelanda ölüme terk edilmemesi için hiçbir yetkilinin sorumluluk almadığı bu sürecin artık son bulması gerekiyor. Kanunlar âdeta yazboz tahtasına dönüşüyor, kalıcı bir madencilik politikası oluşturulmuyor. Bakın, 1985'ten bugüne tam 29 kez değişiyor; halkın ihtiyaçlarına cevap vermeyen, genelde firmalarının önünü açan 1-2 maddelik değişiklikler yapılarak âdeta yamalı bohçaya çevriliyor Maden Yasası. Bu ülkenin kalkınması açısından, doğal kaynakların korunması, işçi ve iş güvenliğinin sağlanması için kapsamlı bir yasal değişikliğe ihtiyaç varken biz burada AYM'nin iptal ettiği maddeleri defalarca uyarılmış olmamıza rağmen, yeniden yasal hâle getirmek için zaman kaybediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Rica ediyorum, çok önemli.

Türkiye ham petrol...

Çok rica ediyorum, önemli çünkü bizim kanunumuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Bakın, bizim Komisyona gelmesi gereken 15 maddelik kanun teklifi, önemli olduğunu düşünüyorum, rica ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Şevkin, teşekkür ediyorum. Herkese aynı uygulamam var.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Ama bakın, asli olarak olması gereken...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sizin Komisyonunuzdan yazı da geldi bana.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, konuşmasını tamamlasın.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Şimdiye kadar bitirirdim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamamlasın, bir şey demiyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yok, tamamlayın canım.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Bakın, Türkiye ham petrolde ve petrolde yüzde 91 oranında dışa bağımlı. Elektrik ithalatının çoğunu Gürcistan'dan, Yunanistan'dan, Azerbaycan'dan yapmakta olan bir Türkiye var. Aralık 2024'te 282077.32 terajul doğal gaz ithal etmişiz. Şimdi Akkuyu Nükleer Santrali için 2010 yılında Rusya'ya on beş yıllığına kilovatsaat başına 12,35 sent garanti vermişiz. Oysa dörtte 1 oranında Türkiye başka kaynaklardan bunu üretebilirken bu garantiyle tam 285 milyar kilovatsaat Rusya'ya para ödenecek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Ya, neden rahatsız oluyorsunuz bunu söylememizden?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, kimsenin bir şeyden rahatsız olduğu yok. Bütün platformları kullanmakta serbestsiniz Sayın Şevkin. Sadece kuralları uyguluyorum ben.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Bakın, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu var, buna dair... Bakın, 5 Nisanda elektrik kilovatsaatine yüzde 25 oranında zam yapıldı, güzel; peki, elektrik dağıtım şirketlerine de yüzde 34,5 zam yapıldı. Bunlar hiçbir yatırım yapmazken, zamlardan nasibini alırken ucuz ve kaliteli enerjiye ulaşım için yeterli çalışma yapılmıyor ve bu denetlenmiyor; bunu buradan biz haykırmayacak mıyız?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - 42 milyon 389 bin 208 konut ayda 5 milyar fazla ödüyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Şevkin, teşekkür ediyorum.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - İki cümlem kaldı Sayın Başkan.

Bugün yüzde 83'ü özel sektöre geçmiş durumda hizmetlerin, kamusal hizmet olması gereken dağıtım ve perakende satışın yüzde 100'ü zaten özelleştirildi. Bir tek özelleşmeyen iletim sistemi kaldı, onu da özelleştireceksiniz ve bunun bedelini vatandaşa ödüyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkanım, 13 madde bu Komisyonu ilgilendirdiği için, tali komisyon çalışmayınca böyle oluyor. Sayın Şevkin de onları dile getirdi. Tali komisyon çalışsa orada ayrıntılı konuşacak.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Şevkin'e bir itirazımız yok.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Enerjinin dışında da bir şey konuşmadım, Kur'an'a falan girmedim dikkat ederseniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz tartışmalara tekrar geri dönmeyelim lütfen.

Değerli milletvekilleri, tümü üzerindeki söz talepleri karşılanmıştır.

Anayasa'ya aykırılık önergesi vardır, Anayasa'ya aykırılık önergesini okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3077) esas numaralı Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü ve 13'üncü maddelerinin Anayasa'nın 7 ve 128'inci maddelerine aykırılığı dikkate alınarak Meclis İhtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasını arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türeli, buyurun lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, aslında hep konuştuğumuz bir olay; bakın, tekrar burada önümüze geldi. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği konuların KHK'yle düzenlendiği için kanuni bir çerçevede oluşturulmasını burada konuşuyoruz ama aynı zamanda gene Anayasa'ya aykırılıklar var burada yani bu olmaz. Birçok kanunda da geldi, kanun tekliflerinde geliyor önümüze, Cumhurbaşkanlığı kararlarıyla burada... Yani burada kanunla düzenleme yapılacaksa kanuna uyulsun. Bakın, Anayasa 128 çok net, diyor ki "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir." E, burada kanunla düzenlenmiyor işte, burada yetki veriliyor; ya Başkanlığa yetki veriliyor ya KİT statüsünde addediliyor birtakım kurum -TENMAK için söylüyorum- Cumhurbaşkanına verilen yetkiler var; bunlar Anayasa'ya aykırı. Bu yüzden, bu Anayasa'ya aykırılık önergelerinin değerlendirilmesini istiyoruz.

Sayın Başkan, aslında hep söylüyoruz: Bu Anayasa'ya aykırılık konusunun önce bir kanun teklifi bütün olarak geldiği zaman yapılmasına ihtiyaç var. Yani aslında bu şekilde İç Tüzük'e baktınız zaman ruhu bunu söylüyor yani "Anayasa'ya aykırılık varsa görüşülmesine hiç geçilmez." deniliyor ama Anayasa'ya aykırılık olduğu hâlde biz bunları bütün olarak değerlendirmiyoruz, ondan sonra biz ancak maddelerle ilgili Anayasa'ya aykırılık varsa o zaman söylüyoruz. Yani bunu daha verimli bir hâlde Plan ve Bütçe Komisyonunda getirme ihtiyacı var, onu söyleyelim. Ama aynı şekilde, burada 4'üncü ve 13'üncü maddeler de Anayasa'ya aykırı olduğundan bu kanun teklifi metninden çıkarılmasını istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Şimdi Anayasa'ya aykırı mı oldu arkadaşlar? Anayasa Mahkemesinin şeyini siz kullandınız, bu olmaz işte.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, maddelerine geçeceğiz.

Siz de uygun görürseniz, daha önceki toplantılarda yaptığımız gibi ilgili maddeleri birlikte okutup ilgili maddeleri birlikte müzakereye açacağım ve dağıtıldığı şekliyle metin önünüzde, tekrar okutmayacağım müsaadenizle.

1, 2 ve 3'üncü maddeleri -aynı içeriğe sahip oldukları için- bunları birlikte işleme alıyorum ve teklif sahibine bu konuda söz veriyorum.

Sayın Altınsoy, buyurun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, madde 1'de Din İşleri Yüksek Kurulunun bazı görevleri düzenlendi. Eskiden de var olan dinî yayın inceleme görevi yalnızca resmî kurumların talepleriyle sınırlandırılmış, özel kişi veya kuruluşlara yönelik bedeli karşılığında inceleme görevi kaldırılmıştır. Ayrıca, sakıncalı olduğu kurul tarafından tespit edilen meallerle ilgili alınacak önlemler düzenlenmiştir.

Yine, madde 2'de Mushafları İnceleme ve Kiraat Kurulunun bazı görevleri düzenlenmiş; onay ve mührü bulunmayan mushaflar, cüzler hâlindeki mushaflar ve mealli mushaflarla ilgili alınacak önlemler düzenlenmekte.

Yine, madde 3'te Diyanet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Dinî Yayınlar Genel Müdürlüğü ile Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün bazı görevleri düzenlenmiş, eskiden yer almayan Türk-İslam sanatlarını geliştirmeye ve tanıtmaya yönelik eserler hazırlamak görevi yeni getirilmiştir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, maddelerine geçilmesini, oylamayı atladım, arkadaşlar uyardı; bunu yapmam gerekiyor.

Kanun teklifinin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Altınsoy, bitti mi?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Bitti Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, 1, 2 ve 3'üncü maddelerle alakalı söz talebi ekranımda gözüküyor.

İYİ PARTİ Grubunun 1'inci maddede 1 önergesi vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin çerçeve hükmüyle değiştirilmesi öngörülen 633 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin (i) bendinde yer alan "ya da incelettirmek" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş, buyurun lütfen.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Burada (i) bendindeki yapılan değişiklikte "Kur'an-ı Kerim meallerini incelettirmek" denilmektedir. Burada bu "incelettirmek" kelimesinin kaldırılmasının uygun olacağını düşünüyoruz çünkü Din İşleri Yüksek Kurulu dışında bir şahıs ya da kuruma meallerin incelettirilmesi, Kurul dışından incelemeyi yapacak şahıs ve kurumların niteliklerinde tartışmalara neden olacaktır diye düşünüyoruz. Ayrıca, üçüncü bir kurum ya da kişiye yaptırılacak incelettirme işlemi, incelemenin usul ve esaslarında standardizasyona gidilmesini imkânsız hâlde getirilecektir. O yüzden, bu kelimenin çıkarılmasını daha sağlıklı buluyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.
2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.
3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.
4'üncü maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Altınsoy, buyurun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Başkanım, bu madde teklifimizle, Diyanet İşleri Başkanlığında görev yapan başkanlık müşaviri, başkanlık müftüsü ve başkanlık vaizi kadrolarında çalışan personelin başlangıçta merkez ve taşra teşkilatında geçici süreyle görevlendirilebilmesi hususu düzenlenmiştir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bu maddeyle ilgili olarak Anayasa'ya aykırılığı ifade etmiştik. Kurumda çalışan personelin özlük haklarından olan görevlendirme konusunun doğrudan bu kanunla belirlenmesi gerekmekte olup başkana, ilgili kamu görevlilerinin farklı birimlere görevlendirme yetkisi verilmesi Anayasa'nın 128'inci maddesine, yetki devrinin sınırlarını aşması nedeniyle de Anayasa'nın 7'nci maddesine aykırı olduğunu bir kez daha ifade ediyoruz.

Bir de burada mülakatla ilgili husus vardı biliyorsunuz, açıktan atanacak kadroların 3 katı kadar çağırılıp; bu mülakatta liyakate uygun hareket edilmesi, eş dost, akraba atamalarının yapılmaması çok çok önem arz ediyor. Bunu da söylüyoruz bu konuyla ilgili de şikâyetler tarafımıza iletiildiği için. Bu konularda daha hassas davranılması gerekir. Bu yüzden, bu maddenin metinden çıkarılmasını talep etmiştik biliyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

4'üncü maddeyle alakalı başka söz talebi yok.

1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin çerçeve hükmüyle değiştirilmesi öngörülen 633 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin beşinci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş, buyurun lütfen.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Gerekçeyi okutabilirsiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 54'üncü maddesiyle aday memurluğa kabul edilme, 55'inci maddesiyle aday memurların yetiştirilmesi, 56'ncı maddesiyle adaylık süresi içerisinde göreve son verme ve 57'nci maddesiyle de adaylık süresi sonunda başarısızlık hâlleri belirlenmiştir. Buna rağmen kamu personelinin birçoğu sözlü mülakat yöntemiyle işe alınmaktadır. Memur adayının mesleğin gereklerini yerine getirebilecek bilgi ve nitelikte olup olmadığı kısa süreli bir sözlü sınavla belirlenmektedir. Oysa 657 sayılı Kanun aday memurluk müessesesini ortaya koyarak söz konusu personelinin yeterliliğinin bir ile iki yıl arasında bir süreyle gözlemlenerek belirlenmesi hususunu ortaya koymuştur. Her defasında çeşitli şaibe iddialarının ortaya atılmasına neden olan sözlü sınav uygulamasından vazgeçilerek aday memurluk sisteminin çalışır hâle getirilmesi gerekmektedir. Böylece sözlü mülakatların yarattığı mağduriyetler engellenebileceği gibi, daha adil ve şeffaf bir istihdam yöntemi belirlenmiş olacaktır. Önergemizle Diyanet İşleri Başkanlığına KPSS (B) puanıyla atanacak personelin sözlü sınava tabi tutulmadan atamalarının yapılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Başkanım, hac ve umre seyahatleriyle ilgili iş ve işlemler ve harcamaların denetlenmesi, Bakanlıklararası Hac ve Umre Kurulu ile Hac ve Umre Komisyonunun kuruluş, görev ve yetkilerine dair usul ve esasların Cumhurbaşkanınca belirlenmesi hususları düzenlenmiştir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 5'inci maddeyle alakalı söz talebi...

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Burada bir kez daha vurgulamak istiyorum: Burada hac ve umre seyahatleriyle ilgili harcamaların Başkanlıkça denetlenmesinin dışında ayrıca "gerektiğinde" ibaresi var Cumhurbaşkanlığınca denetlenmesiyle ilgili. Bunun belirli bir düzene konulması, iki yılda bir, üç yılda bir en azından Devlet Denetleme Kurulu denetçileri tarafından denetlenmesi, bunun rapor hâline getirilmesi ve bunun da Komisyonunda ve Mecliste denetime açık hâle alınması, getirilmesi talebimiz var. Bu konuyla ilgili düzenleme yapılmasını ve daha somut hâle getirilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

5'inci maddede 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin çerçeve hükmüyle değiştirilmesi öngörülen 633 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan "Başkanlık" ibaresinden sonra gelmek üzere "Sayıştay" ibaresinin fıkraya eklenmesini arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş, buyurun lütfen.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de bu hac ve umre harcamalarının Sayıştay denetiminin altında olmasını önemli buluyoruz. Bu durum kamuda hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlık esasları açısından önemli. Bunun çıkarılması bu esaslara darbe vuracaktır diyoruz. O yüzden, Sayıştay denetimine tabi olmasını istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi müzakereye açıyorum.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, burada Diyanet İşleri Başkanlığının yurt dışı teşkilatı, müşavirlik ve ataşeliklerden oluştuğu hususu düzenlenmiştir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Etki analizinde yurt dışında sözleşmeli din görevlisi sayısı 479 olduğu ifade ediliyor yani maliyet olarak da yüzde 25 artış olacak -eskiden yüzde 80'i ödendiği için- 216 milyonluk bir maliyet etkisi var. Şimdi, merak ettiğim konu, personelin sözleşme ücretlerinin yükseltilmesinin gerekçesi yani orada yetmediği için mi, başka bir konu mu var? Bu kapsamla ilgili bir açıklama istiyoruz. Bir de kaç kişinin istihdam edildiğini...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Altınsoy...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Başkanım, burada 479 kişi şu anda yurt dışında görevli, istihdam ediliyor, bu sayı da zaman zaman değişiyor. Ücretlerde de şöyle bir şey var: Denk ücretlere bakıldığı zaman, bazı bölgelerde, bazı ülkelerde ücretlerin düşük kaldığı hasebiyle aylık ücrete tekabül ettirilmesi uygun görüldü teklifimizle

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi müzakereye açıyorum.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Başkanım, burada, Diyanet İşleri Başkanlığımızın kendi kuruluşu hakkındaki dinî, kültür, tecrübe ve ihtisaslarıyla tanınmış kimselerden faydalanabilmesi hususları düzenlendi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

7'nci maddede söz talebi? Yok.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Yine, burada, Diyanet İşleri Başkanlığımızca yapılan sınavlarda soru hazırlama komisyonu üyesi, sınav komisyon üyesi ve sınav görevlisi olarak görevlendirilen personele ödenecek sınav ücretleri düzenlenmiştir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

8'inci maddede söz talebi? Yok.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9 ve 24'üncü maddeleri müzakereye açıyorum.

Sayın Altınsoy...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Başkanım, madde 9'la Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun (TENMAK) mevcut mali muafiyetlerden yararlanmaya devam edilmesi hususu düzenlenmiş.

Yine, 24'üncü maddede de 4865 sayılı Kanun'un mükerrer veya uygulama imkânı kalmamış olan hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, 9 ve 24'üncü maddeler için söz talebi?

Sayın Akay, buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) - Burada, bu 9'uncu maddede bir ön ödeme söz konusu araştırma, geliştirme, teknoloji ve yenilik projeleri için Bakan onayıyla. Böyle bir alım ne kadar oldu acaba? Çok gereklilik arz ediyor mu? Hızlı hareket etmek gerekiyor herhâlde alımlarla alakalı, değil mi Sayın vekilim? Hangi projeler için ne kadarlık bir ödeme yapıldı şimdiye kadar?

Bir de burada özel hesaplar kullanılıyor. Bu özel hesaplarda kamu kurum ve kuruluşlarından gelen yardımlar ve bağışlar da izleniliyor. Hangi kamu kurum ve kuruluşlarından ne kadar bağış geldi? Bir de, bu özel hesaplar denetime açık değil, denetim dışında, şeffaf bir şekilde nasıl harcandığını göremiyoruz. Az önce belirtmiştim konuşmamda, özel hesaplarla ilgili bazı bakanlıklarda da, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı gibi işleyen bir husus var. Buralardaki özel hesapların - AFAD'da da aynı şekliyle- raporlamasının ayrıca yapılması ve Komisyonunda görüşülmesi talebini tutanaklara geçmesi açısından bir daha vurguluyorum Sayın vekilim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, burada, enerjiyle ilgili, özellikle nükleerle ilgili kısımlara ilişkin birkaç konuya değinmek istiyorum.

Şimdi, işte, malum, Atom Enerjisi Kurumu vardı, şimdi, Atom Enerjisi Kurumu takip edebildiğim kadarıyla Nükleer Düzenleme Kurumu diye ayrıldı, bunun dışında kalan kısımları da aslında TENMAK'ın altına girmiş oldu, Orada da NÜKEN

(Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü) şeklinde oldu. Şimdi, buraya ilişkin TENMAK'ın altında başka ne var? Bakın, nükleerle ilgili var, bor var, nadir toprak elementleri var, Temiz Enerji Araştırma Enstitüsü var ve Enerji Araştırma Enstitüsü var, 5 tane alt birim var. Dolayısıyla, başlangıçta söyledik, zaten atom enerjisi veya nükleer enerji konusunda Türkiye emsallerine göre çok geri kalmıştı. Yapılan bu düzenleme, bu 703'le yapıldı, şimdi bu yapı burada devam ediyor ve bu yapının devamı mahiyette kanuni düzenlemeler yapılıyor bir anlamda. Dolayısıyla, nükleer enerjiyle ilgisi olmayan 5 tane farklı enstitünün TENMAK altında toplanması son derece yanlış bir şeydir. Bu yanlışın esasında bugün burada dönülmelidir. Tabii, böyle bir iradeniz oluşmadı ancak bundan sonrası için en azından "Yani Türkiye'de bu Mecliste daha önce niye söylenmemiş?" denmesin diye kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum. Yani hakikaten bu yapılan iş bir geriye gidiş olmuştur, nükleer enerjiyle ilgili olarak Türkiye'yi geriye götürecektir. Nükleer çalışmalar TENMAK adı altında bir şube müdürlüğü seviyesine indirilmiştir. Bu net, bizim tespitimiz bu şekilde. Dolayısıyla, zaten yetersiz olan bilimsel ve teknolojik çalışmaların bundan sonra daha fazla yapılma imkânı da olmayacaktır.

Şimdi, TAEK'in önceki durumuna bakıyorsunuz, bakın, 5 daire başkanı, 2 kurum başkan yardımcılığı, 2 enstitü müdürlüğü ve 1 kurum başkanı, toplam 10 yönetici. Yani böyle tam spesifik ve bir uzmanlık, bir ihtisas kurumuyken şimdi 60'ın üzerinde yönetici var. Yönetici atamalarına bakıyorsunuz, daha önce kurumun faaliyetlerine yönelik hiçbir deneyimi olmamış insanlar yönetici olmuş maalesef burada. Sakın Sayın Başkan alınmasın, Abdullah Buğrahan Karaveli, şimdi TENMAK Başkanı. Bakıyorsunuz, Sayın Başkan, mesela nükleer enerji, atom enerjisi önemli, buralarda hiç çalışmış mı? Sayın Başkan ne yapmış? Çevre Mühendisliği bölümünden mezun olmuş, güzel, ODTÜ mezunu ama aslında bütün çalışmaları; Sanayi ve Ticaret Bakanlığında Avrupa Birliği uzman olarak görev almış, daha sonra Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında Yabancı Sermaye Koordinasyon Dairesi Başkanlığı yapmış, ondan sonra Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı yapmış ve Bakan Danışmanlığı yapmış. Nükleerle ilgili olarak üç yıl süren bir tek belki şurada var, Nükleer Teknik Destek (NÜTED) yönetim kurulu üyeliği. Yönetim kurulu üyeliği icranın içerisi değildir, sayılmaz. Yani nükleerle ilgili herhangi bir çalışması olmadan bugün Sayın Başkan bu TENMAK'ın başında. Bu olur mu? Olur tabii, atanmış olmuş zaten de ama ne kadar olur buna bakmak lazım. Dolayısıyla, sadece Başkan üzerinde değil bu, hepsini çıkarma imkânımız yoktu ancak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitireceğim Başkanım.

...sektörü bilenlerin böyle bir eleştirisi var. Tekraren söylüyoruz, bu konu önemli bir konudur. Bu konu çok ciddi ihtisas gerektiren bir konudur. Yani dolayısıyla, başından hem teşkilatlanması olarak hem yapılan atamalar olarak hem kaynak ayırma açısından gerekli şekilde davranmak gerekir. Böyle gelişigüzel bir şekilde davranılması Türkiye'yi nükleer konusunda bugünkü seviyesinden çok daha geriye götürecektir.

Şimdi, İstanbul Çekmeköy'de bir nükleer araştırma reaktörü vardı, 99 depreminde kapandı burası, tekrar açılmadı. Burası niye açılmadı? Yani biz tamamen bu işi gözden çıkardık mı? Bunun arkasında bir siyasi irade mi yok? Teknik kapasite yetersizliği mi var? Bizim mühendisliğimiz mi yok? Bizim yetişmiş insanımız mı yok? Bunu öğrenmek bizim hakkımız Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak. Türkiye açısından her yönüyle önemli bir şeydir nükleer yani barışçıl amaçlı da olsa önemlidir, barışçıl olmayan amaçlı da olmuş olsa nükleer enerji meselesi bizim açımızdan önemlidir ama bu konunun çok ciddi bir şekilde ıskalandığını biz üzülerken görüyoruz değerli arkadaşlar. Bunlar önemlidir ve umarım önümüzdeki günlerde buna ilişkin daha bizi tatmin edecek şeyler yapılmasını da ümit ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu aslında ulusal bir araştırma ve geliştirme kurumu. Malum muafiyetlerden yararlanması da son derece önemli elbette. Bu araştırmalar yapılırken MTA'dan nerede ayrışyorsunuz? Yani Maden Tetkik Aramadan ve MAPEG'den nasıl ayrışyorsunuz? Bir de dünyada şu anda, tabii, nadir toprak elementleri çok önemli bir noktaya geldi, hatta Amerika bazı ülkelere bu konuda işte "Oraya, Grönland'a gideceğiz." falan gibi şeyler söylüyor. Türkiye'de bu konudaki çalışmalar ne durumda? Gerçekten esas yapmamız gereken çalışmalar bunlarken ne yazık ki şu anda AYM'nin iptal ettiği ve zaten daha önce uyarılar yapılmış maddeler üzerinde çalışıyoruz. Bunları sormak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Altınsoy.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Başkanımız cevap verebilir Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, buyurun.

TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU BAŞKANI ABDULLAH BUĞRAHAN KARAVELİ - Sayın Başkanım, izninizle.

Hızlıca, ilk soru için; özel hesaplar konusu bizim çalışma prensibimizi kolaylaştıracak bir yöntem, ilave olarak bir gelirin bir yere aktarılması değil. Biz dış ve iç kaynaklı projelerle çalışıyoruz. Bu dış ve iç kaynaklı projeler yürütülürken de orada bazı alımlar, tefrisatlar, donanımlar ve benzeri alımlar oluyor. Bu yüzden projelere özel hesaplar açılıp bu harcamaların oradan yapıldığı bir yöntem. Kurumun başış ya da destek alabilmek gibi bir hakkı var mevzuatta ama alınmış, alınacak bir destek de yok. Bunların tamamı bir dış kaynaklı projenin finansının gelmesi ve projeye kullanılması şeklinde. Diğer yandan, daha önce yaşanmış bir tecrübe var; bazı tedariklerin yurt içi firma yok ise yurt dışından alınması gerekmiş ve bazı ön ödemeler gerekmiş ve bu tecrübenin de devam edilebileceği ihtimaline binaen kanununda korunan, BOREN Kanunu'ndan gelen bir maddemizdir o.

Nükleer tarafında TENMAK aslında Başkanlık, merkez olarak 14 birim ve enstitülerden oluşuyor. Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü onlardan biri, yaklaşık 600 çalışanı 2 kampüste yer alıyor. 1 Enstitü Başkanı var ve altında da 5 tane daire başkanlığı -yöneticisi- var. TENMAK varlığı, nükleer, nadir toprak, bor, temiz enerji ve enerji sistemlerinin dijitalleşmeyi

birleştirmesinden kaynaklı daha büyük fotoğrafı görmek ve hangi alana nasıl ilerleme gerçekleştirilmesi gerektiğini göstermek için çok da isabetli bir uygulama yöntemi. Bununla beraber, nükleer tarafında stratejik planımızda da bakıldığında 2028'de tasarımların hazır olması, 2030-2035'te de, ilerleyen zamanlarda da tamamen ürünün hazır olması minvalinde yerli araştırma reaktörümüzün ve yerli nükleer güç reaktörümüzün hazır olması gibi planlarımız var. Çalışmalarımız bu yönde ilerliyor. Yaklaşık 43 projeye 9 milyon TL ayırmış durumdayız, bunun 150 milyon TL civarı nükleer tarafında. Bununla beraber nadir toprak ve diğerlerinde benzer bütçelerimiz var.

MAPEG ve MTA'dan ayrışmamıza dair nadir toprak sorusuyla birleştirecek olursak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU BAŞKANI ABDULLAH BUĞRAHAN KARAVELİ - MTA'yı araştırmayı yapan, rezervi belirleyen taraf olarak tanımladığımızda MAPEG de ruhsatı veren taraf. TENMAK bu noktadan sonra devreye giriyor. O rezervin saflaştırılması, zenginleştirilmesi, üretilmesi, uç ürüne döndürülmesi, sadece rezervden değil, ikincil kaynaklardan üretilmesi kısmındaki teknoloji üreten, hizmeti sunan ve hizmeti sağlayan taraf olarak, bu toplam tüm fotoğrafı birleştiren olarak rol oynuyor.

Arz ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Çok kısa...

Yani burada, şimdi, fotoğraf birleştirmek güzel bir şey. Yani o konuda Türkiye'nin bazı alanlarda çok eksikliği var da, bu işi yapacak yer bana göre Enerji Bakanlığı. O fotoğrafı Enerji Bakanlığı birleştirsın yani büyük fotoğrafa o baksın. Şimdi siz eski TAEK'i TENMAK'ın altında daha da böyle alt seviyeye indirirseniz neyin fotoğrafı göreceksiniz, hangi çalışma yapacaklar, neyin fotoğrafına bakacaksınız? Mesele o değil, anlatabildim mi? Yani Enerji Bakanlığı bunun yekûnune ilişkin fotoğrafı her alanıyla yani diğer nadir toprak elementidir, borudur, şudur budur, elektrik piyasasıdır... Öyle bakarsınız orada da fotoğrafın bütünlüğüne ihtiyaç var. Orayı orası görsün. Burası bir ihtisas kurumu. Yani dünyanın neresinde böyle atom enerjisiyle ilgili veya nükleerle ilgili şeyler böyle daha aşağıya çekilmiş. Yani herkes bunu bir üst seviyeye "upgrade" ediyor, siz "downgrade" ediyorsunuz. Bu yanlış bir şey. Bunun savunulacak bir yanı yok. Yanlış mı anladım, 150 milyon TL bütçe değil mi? 150 milyon mu dediniz?

TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU BAŞKANI ABDULLAH BUĞRAHAN KARAVELİ - Mevcut ilerleyen projelerin miktarı.

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam. Peki, 150 milyon, 150 milyon arkadaşlar, yanlış mı anlıyorum? Nedir bu bütçe ya! 150 milyonla biz nükleerin neyini yaparız? Allah aşkına ya!

TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU BAŞKANI ABDULLAH BUĞRAHAN KARAVELİ - Mevcut personel çalışıyor ama.

ERHAN USTA (Samsun) - Anladım, onlar filan, 600 personelin de şeyini koyun yani 150 milyon TL bu. Arkadaşlar, yani bizim 14,7 trilyon lira bütçemiz var. Bakın, 1 milyar dahi değil, Diyanetin bütçesine ne kadar dedik? Diyanetle mukayese etmek değil, Diyanete bir karşıtlığım filan filan da yoktur, o ayrı bir şey ama yani Diyanetin iki yüzde 1 bütçesi, bununla biz nükleer teknoloji geliştireceğiz! Yok böyle bir şey ya! En büyük itiraf budur işte. Süper projelere 150 milyon lira para ayrılmış ya! Allah aşkına ya! Elimizin kiri ya şurada. Biz burada kuru yemiş parası olarak harcıyoruz o parayı, onu söyleyeyim. Olmaz. İşte, bu, siyasi irade eksikliğinden mi kaynaklanıyor? Sözü gelişi, sizde yoksa, sarayda var, önemli değil, arada siz de harcıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Meraminizi ben anladım da arkadaşlara döndünüz...

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, bakın, siyasi bir konuyu söylemiyorum, söylediğim şeylerin bazen siyaseten riskli olduğunu da biliyorum ama içimiz yanıyor ya. Ya, bu nükleer meselesi önemli arkadaş. Yani zaten nükleer santral meselesine gelecek olursak orada zaten hiçbir şey alamadık yani Ruslara bir alan yarattık orada, reaktörün yanına yanaştırmıyorlar, hiçbir "know-how"undan faydalanamayacağız. Bunları söylüyoruz. Yani santral yapılması ayrı ama nükleer teknoloji geliştirilmesi, bu konuda çalışmalar yapılması, AR-GE, kaynak... Ya, bizim buraya milyarları, trilyonları ayırmamız lazım. Bizim yetişmiş insanımız var ama siz yetişmiş insanı bir kenara bırakırsınız, bu işle hiç ilgili olmayan insanları nükleerin başına getirirseniz ayıracağı bütçe 150 milyon lira olur. Kimse de kusura bakmasın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ZAFER DEMİRCAN - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; şimdi, TENMAK'ın doğuşunun nasıl olduğuna bir bakmamız lazım. 1995 tarihli Nükleer Güvenlik Sözleşmesi kapsamında eğer bir ülke nükleer güç santrali inşa edecek ise bu nükleer güç santralini denetimi ve yetkilendirilmesi farklı bir kurum, uygulamalara ilişkin pratik yapacak olanların da farklı bir kurum hâlinde yapılmasını öngörüyor. Daha önce TAEK'ti, ben de TAEK Başkanıydim bir önceki görevimde. Bu kapsamda, TAEK Başkanıyken biz bunu yani nükleer güç santralini kurarken bu güç santraline başından sonuna kadar, ekonomik hayatının tümüne kadar ilgili ruhsat, izinleri verecek olan bağımsız, denetleyici, düzenleyici bir organizasyonun kurulması ve bu organizasyonun da uluslararası anlaşmalar kapsamındaki yetki ve özelliklere sahip olması anlamında Nükleer Düzenleme Kurumunu kurduk. Bu ister kamu olsun ister özel sektör olsun Türkiye'de herhangi bir şekilde nükleer veya iyonlaştırıcı radyasyona konu bir işlem yapacak olan her türlü tüzel kişinin izin, ruhsat, denetim işlerini bağımsız olarak yapacak bir kurumdur. Bu daha önce TAEK'le bütünleşti, TAEK hem uygulayıcıydı hem de düzenleyiciydi. Bunu buradan çıkarttığımızda TAEK'in önemli bir kısımdaki kabiliyetini hem personel olarak hem hafıza olarak Nükleer Düzenleme Kurumuna taşıdık. TAEK'in geri kalan kısmı, ağırlıklı uygulamaya yönelik yoğunlaştırıcı radyasyon uygulamaları, hızlandırıcılar ve nükleer reaktör. Biraz önce sizin de bahsettiğiniz Küçükçekmece'deki nükleer reaktörümüz kaldı. Bunlar, laboratuvar ortamında, nükleer teknolojinin, sanayi, tıp, tarım alanlarında uygulaması -ki mevcutta zaten vardı- devam ediyor. Artı, yoğunlaştırıcı

Radyasyon anlamında, özellikle tıpta görüntüleme merkezleri, onkolojik tedavilerde kullanılanlarla ölçümlenmesi, bir de atık biriminin buraya entegrasyonu sağlandı. Sayın Vekilim, şu anda bütçemizin araştırma geliştirme olarak düşük oluyor olmasının bir sebebi bizim proje destek kapsamımız projenin tümünü finanse eden bir yaklaşımımız değil yani Küçükçekmece'de devasa bir reaktörümüz var, çalışmaya hazır, dijitalleştirme süreçleri tamamlandı, depreme karşı tahkimleri tamamlandı, şu anda tümüyle emre amade, çalışmaya hazır ve burada çalışan yaklaşık 40'a yakın personel var. Bu 150 milyon lira sadece proje bazında bizim projenin işleyişine aktardığımız bir kaynak. Projenin kendi malzemesi, tedariki, içindeki laboratuvar imkânları zaten Sarayköy'de ve Küçükçekmece'deki tesislerimizde var. Bir örnek daha vermek isterim; Sarayköy'de hızlandırıcımız var, herhâlde bugün bu bölgede, Orta Doğu ve Balkanlar'daki en güçlü hızlandırıcılardan bir tanesi. Bunu bugün yapmaya kalksak belki 100 milyon euronun üzerinde bir tutar ama bu var ve burada biz çalışmalarımızı yapıyoruz. Burada bu maliyete, bu projeye destek vererek yapıyoruz. Yani bu proje destekleme bütçesini bu hızlandırıcının bütçesine dâhil etmiyoruz, o altyapı olarak bizde var ve bunun üzerine projeye "işleyiş gideri" diye koyuyoruz. Sayın Başkanımızın söylediği husus bu.

Son olarak, bu özel hesaplar kapsamında da mevcut TÜBİTAK uygulamalarında herhangi bir AR-GE kurumunda var olan bir durumun aynısının TENMAK özelinde kurgulanması. Burada nükleeri de bir lig aşağıya atmadık Sayın Vekilim, nükleer, nadir toprak elementleri ve bor enstitüsüne baktığımızda, çalışma konuları açısından -sizin de vurguladığınız şekilde- ağırlıklı benzer konular. Yani nükleer bir malzemeyi çalışmakla kritik mineraller çalışmak aslında birbirine çok analoji yapabileceğiniz hususlar. İkisinde de laboratuvar ortamı, altyapısı, kullandığınız cihaz, ekipmanlar ki biz bunlara "merkezî laboratuvar ekipmanları" diyoruz, bunlar büyük oranda aynı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ZAFER DEMİRCAN - Tamamlıyorum Başkanım, bitireceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ZAFER DEMİRCAN - Kullandığınız santrifüjler, kullandığınız ölçüm cihazları, atomik mikroskopların hepsi hemen hemen aynı. Şimdi, biz burada bir yandan kritik elementlerin uç ürüne dönüştürülebilmesine çalışabilir iken -bir örnek olsun diye söylüyorum- bir izotopu bordan ayırabilirsiniz, aynı zamanda bir izotopu uranyumdan da ayırabilirsiniz. Bunların hepsi aslında temelde aynı laboratuvar imkânlarıyla yürütebileceğimiz projeler. Biz burada bir şey yaptık, imkânları, kabiliyetleri bir noktada topladık, TENMAK'ı bu konuyla ilgili merkez hâline dönüştürdük. Yoksa herhangi bir şekilde nükleerle var olan çalışmalarımızı "downgrade" etmedik.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Bir şey sorabilir miyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Bir soru soracağım. Akkuyu Nükleer Santrali hangi kurum tarafından denetleniyor? Yani öyle bir denetimimiz var mı Türkiye olarak? Çünkü Yönetim Kurulunda bir Türk'ün bile olmadığı, âdeta kurtarılmış bölge, bir liman hediye ettiğimiz Akkuyu Nükleer Santraline milletvekili olarak biz tek başımıza giremiyoruz mesela. Kim denetliyor, yani "kim" derken, hangi kurum?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ZAFER DEMİRCAN - Sayın Vekilim, Akkuyu'nun denetim mekanizmasını açıklayayım: Akkuyu'nun asli denetimi Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından "düzenleyici denetim" adı altında yapılır. Düzenleyici denetimi yaparken Nükleer Düzenleme Kurumu aynı zamanda "NÜTED" dediğimiz tümüyle profesyonellerden oluşan bir teknik destek ki bu da kanun kapsamında kurulu bir şirkettir, bunu sahada kullanır. Ayrıca Akkuyu'nun yine Akkuyu'dan bağımsız "3'üncü taraf gözetimi" dediğimiz ve şu anda sahada en büyüğü bir Fransız firma olan -ismini söylemek istemiyorum- Fransız menşeli bir firma olan, sahada yapılan tüm işlemleri düzenleyici kurumun söylediği usul ve esaslar kapsamında denetleyen 3'üncü bir göz vardır. Ayrıca orada nükleer olmayan binalar için ayrı bir klasifikasyon da yine inşaat kısmını denetleyen ayrı bir yapı da vardır. Yani Akkuyu'da kullanılan tüm malzemelerin, kullanılan, yapılan tüm imalatların nükleer güvenlik açısından özellikle birincil ve ikincil "cycle" dediğimiz aşamaları tümüyle Nükleer Düzenleme Kurumunun gözetimi altındadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, çok kısa...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Tabii, Zafer Bey'in fikirlerini aldık, uzatmak açısından da söylemiyorum ancak Sayın Bakan Yardımcısı, tabii, Nükleer Düzenleme Kurumunun bu uygulamadan dolayı yani bir nükleer santrale sahip olduğumuz için olması normal, ben zaten o kısmını eleştirmedim ama ben kalan kısmını esas Atom Enerjisi Kurumunun "TAEK" dediğimiz kısmının TENMAK'ın altında, seviyesinin düşürülmesi rahatsız eden yer. Şimdi, bakın, zaten bir araştırma enstitüsü hâline getiriliyor zaten bu TAEK iken 2 tane kendisine bağlı araştırma enstitüsü vardı yani kendi içerisindeki idari birimlerin dışında. Ha, şimdi, enstitü olması kendi başına bir şey yapmaz ama bir organizasyonunuz olacak ki bir şeyler üretebilirsiniz. Şimdi, elbette, her şeyin birbiriyle alakası var, bunun Çevre Bakanlığıyla da alakasını kurabilirsiniz yani Çevre Bakanlığını da bunun altına alabilirsiniz veya siz getirip Çevre Bakanlığının altına da koyabilirsiniz bunu. Yani böyle "Birbirleriyle alakası var." diye her şeyi ortak kullansın... Yani memleketin hiçbir yerinde verimliliği bu kadar çok önemsemezken burada, çok kritik bir yerde, çok kritik bir teknolojiye ve çok hayati bir teknolojiye yani "Laboratuvarları ortak kullansın." Bunlar bence mazeret değil. Yani ne olursa olsun bundan vazgeçmek lazım. Yani dediğim gibi, TAEK olduğu zaman da başımız göğe falan ermedi yani değmedi ama daha da güçlendirmemiz lazım, daha fazla kaynak ayırmamız lazım, daha fazla arkasından siyasi irade koymamız gerekirken şimdi bir anlamda bu aşağı çekilmiş oldu, benim kanaatim bu şekilde ve ben bunu çalışarak geldim, uzmanlarla toplantı yaptım, bu işi bilenlerin de eleştirileri bu yönde, bilmenizde fayda var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, yemek aramız olacak, saat 19.10'a kadar yemek arası veriyoruz.

Kapanma Saati: 18.07

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.11

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Altınsoy...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, burada TENMAK Yürütme Kurulu Başkanı ve üyelerine kamu iktisadi teşebbüslerindeki yönetim kurulu başkan ve üyeleri için belirlenen ücret tutarında yürütme kurulu ücreti ödenmesi öngörülmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Söz talebi? Yok.

1 adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3077) esas numaralı Bazı Kanunlar ile 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

Cevdet Akay
Karabük

Veli Ağbaba
Malatya

Cavit Arı
Antalya

Mustafa Erdem
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

TENMAK Yönetim Kurulu üyelerinin ücretleri Cumhurbaşkanınca belirlenecek, Cumhurbaşkanının kararı her yıl değişecektir. Bu yolla kanunilik ilkesi ortadan kaldırılmış oluyor, bu Kurumun Yönetim Kurulu üyelerinin ücretleri açıkça belirlenmemiş oluyor. Bu nedenle, Anayasa'nın 128'inci maddesine açık aykırı olan ve kanunilik ilkesi ve mülkiyet hakkını zedeleyen bu düzenleme yerine 2690 sayılı Kanun'a bu ücretler ve belirlenme şekli açık bir biçimde eklenmelidir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

15, 16 ve 17'nci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Altınsoy...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, 15'inci maddeyle Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin idare ve kontrolünde bulunan kültür ve tabiat varlıklarının korunmasının kendileri tarafından yerine getirilmesi düzenlenmekte.

Yine, madde 16'da Millî Saraylar İdaresi Başkanlığına bağlı saray, köşk ve müzelerden sağlanan her türlü gelirin Başkanlık adına açılacak hesaba yatırılması düzenlenmekte.

17'nci maddemizle Cumhurbaşkanlığının sorumluluğunda bulunan tarihî bina ve objelerin restorasyonlarına ilişkin mal ve hizmet alımlarının Kamu İhale Kanunu'ndan istisna tutulması öngörülmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada 16'ncı maddede orijinal kanunda bir şey var "Doğrudan hiçbir harcama yapılamaz." şeklinde bir hüküm vardı, 703'le bu hüküm çıkarılmıştı. Şimdi o hal devam ediyor diye gelen kanunda da teklifte de o şekilde diyebiliyoruz ve buna itirazım vardı ancak zannediyorum bir önerge veriliyormuş, tekrar geri konuluyor. Eğer geri konuluyorsa o zaman buradaki itirazımı çekiyorum.

Fakat 17'nci maddede tabii, yine her zaman yaptığınız şeyi yapıyorsunuz. Bu Cumhurbaşkanlığı; ne varsa arkadaş bu Cumhurbaşkanlığının, bunun harcaması ayrı, bu Cumhurbaşkanlığının. Ne olursa olsun, restorasyon işi de olsa, çevre düzenlemesi de olsa, en teknolojik iş de olsa her şeyi eğer bu harcama buradan yapılıyorsa bunun kamu ihale mevzuatının dışına çıkarılması gibi bir eğilim var. Bunu kabul etmek mümkün değil. Niye yapıyorsunuz bunu? Bunun bana bir tane mantıklı bir açıklamasını söyleyin. Hadi "hızlı" diyorsunuz yani bunun neresi hızlı? Bina ve objelerin onarımı, restorasyonu, çevre düzenlemesine ilişkin mal ve hizmet alımları, hatta şey var, mütalaa ve hukuk hizmet alımları bile. Şimdi "gizlilik" diyordunuz öncekilerde hep öyle dediniz ya, kimisinde gizlilik. Bunun gizlilik neresinde? Bu, tam tersine, böyle önemli tarihî eserler, bu objeler, bilmem neler olacaksa, bunların böyle hakikaten iyi seçilerek, iyi tartışılarak, hızlı falan değil de yavaş yapılarak hem ihale edilmesi hem de işlemlerin böyle yapılması lazım. Bu, tamamen suistimale açık bir durumdur. Dolayısıyla hiçbir şekilde bunların kamu ihale mevzuatının dışına çıkarılmasını doğru bulmuyoruz. Bu konudaki eleştirimizi de ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

Ayrıca önergemiz de olacak burada.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı maddede 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3077) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesiyle değiştirilen 2863 sayılı Kanun'un ek 7'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"EK MADDE 7- Cumhurbaşkanlığına bağlı saray, köşk, kasır, müze ve tarihi fabrikalardan sağlanan her türlü gelir ile bunların bakım ve onarımı için yapılan şartlı bağışlar ve yardımlar Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı adına bir kamu bankasında açılacak hesaba yatırılır. Bu hesapta toplanan tutarlar nemalandırılabilir. Hesapta toplanan tutardan doğrudan hiçbir harcama yapılamaz. Hesapta biriken tutardan gerekli görülen miktar bütçeye özel gelir kaydedilir. Özel gelir kaydedilen bu tutar Cumhurbaşkanlığına bağlı saray, köşk, kasır, müze ve tarihi fabrikaların bakım, onarım, muhafaza ve işletilmesinde kullanılmak üzere Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı bütçesinin mevcut ya da yeni açılacak tertiplerine özel ödenek kaydedilir. Kaydedilen özel ödeneklerden kullanılmayan kısımlar ertesi yıla devren gelir ve özel ödenek kaydedilir. Gelirleri özel ödenek kaydedilen işletmeler kurumlar vergisinden muaftır."

Necmettin Erkan
Kırşehir

Resul Kurt
Adıyaman

Yaşar Kırkpınar
İzmir

Seydi Gülsoy
Osmaniye

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddeyle, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına bağlı saray, köşk, kasır, müze ve tarihi fabrikalardan sağlanan her türlü gelir ile bunların bakım ve onarımı için yapılan şartlı bağışlar ve yardımların daha etkin kullanılması için gelirler, bağışlar ve yardımların Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı adına bir kamu bankasında açılacak hesaba yatırılması ve hesabı yönetme yetkisinin Milli Saraylar İdaresi Başkanlığında olması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci maddede 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Karamnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Cumhurbaşkanlığının sorumluluğundaki tarihî bina ve objelerin onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesine ilişkin mal ve hizmet alımları ile münhasıran özel ihtisas gerektiren konularda Cumhurbaşkanlığınca mütalaa ve hukuki hizmet satın alma işlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın Cumhurbaşkanınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirileceği hüküm altına alınmaktadır. Teklifte yer alan düzenleme 703 sayılı KHK ile yapılan ve Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen düzenlemenin aynısıdır.

Kamu İhale Kanunu, Türkiye'de kamu harcamalarının etkin, verimli ve şeffaf bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla 2002 yılında yürürlüğe girmiştir. İhale kanunlarının amacı, kamu hukukuna tabi kurum ve kuruluşların yapacakları mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, kaynakların verimli kullanılması ve ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını sağlamaktır. Ancak son yıllarda bazı kamu kurum ve kuruluşların kanun kapsamı dışında bırakılması yönünde düzenlemeler yapılmakta, bu da kanunun ruhuna ve temel ilkelerine ciddi zararlar vermektedir.

Bu muafiyetler neticesinde, aynı alanda faaliyet gösteren iki kamu kurumu arasında dahi farklı uygulamalar ortaya çıkmakta; biri kamu ihale kurallarına tabi iken diğeri kapsam dışında bırakılmaktadır. Bu durum yalnızca eşitlik ilkesine değil, aynı zamanda kaynakların verimli kullanılması ve denetlenebilirlik açısından da ciddi sorunlar doğurmaktadır.

Kamu İhale Kanunu'nun önemli işlevlerinden biri de kamuoyu denetimini mümkün kılmasıdır. İhale süreçlerinin ilan edilmesi, tekliflerin değerlendirme raporlarının yayımlanması ve itiraz mekanizmalarının açık olması, vatandaşın ve sivil toplumun denetim hakkını kullanabilmesini sağlar. Oysa muafiyet tanınan durumlarda bu denetim mekanizmaları ya hiç işletilmemekte ya da tamamen şekli düzeyde kalmaktadır.

Ayrıca, teklifte yer aldığı üzere hukuki hizmet satın alma işlerinin KİK dışında tutulması anlaşılamamaktadır. Zira ilgili kamu kurumlarının ve gerektiğinde yazışma ile talep edilebilecek diğer kamu kurumlarının ilgili alanda hukuki hizmet sunabilecek hukukçuları zaten kamuda istihdam edilmektedir.

Yukarıda anlatılan gerekçelerle maddenin tekliften çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Arkadaşlar, önerge kabul edilmemiştir.

Evet, 17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Altınsoy, buyurun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, MAPEG'in mal ve varlıklarının hukuki statüsünün düzenlenmesi ve katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç muaf tutulmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, bir özür dileyerek kalan 1-2 maddeyle ilgili şeyi de toplu olarak burada söylemek istiyorum çünkü aşağıda yirmi dakika konuşmam var, hemen hemen bir on dakika sonra gitmem lazım.

Bir tanesi, geçen gün Halk TV'de İsmail Küçükkaya'nın programında bir şey dikkatimi çekti yani o kadar sıcak gündem arasında bence böyle bir şeye zaman ayırmaları çok güzel olmuş. Türkiye'de çocukların çok fazla kurşun maddesine maruz kaldığı, kurşuna maruz kaldığı konusunu çalışıyorlardı. "Akademisyen Bülent Şık" diye birisi davet edilmiş, uzun uzadıya bunu konuştular. Dikkatimi şu çekti: Bizim işte gelişme çağında 19,7 milyon çocuğumuz var ve Dünya Sağlık Örgütü de diyor ki "Türkiye'de 6,4 milyon çocukta eşik değerin üzerinde vücudunda kurşuna rastlanılmış." Ve bunlar beslenmeyle de alakalıymış. Mesela, iyi beslenen bir çocukta bu kurşun maddesini vücut onu absorbe edebiliyormuş ama beslenmesinde yetersiz olan, özellikle yoksul aileli çocuklarda bu kurşundan kaynaklanan ciddi sağlık sorunlarının olduğunu Dünya Sağlık Örgütü söylüyor ve çok ciddi bir maruziyet var burada. Bu konuyu işlediler ve burada da şunu söylüyor tabii, sizi ilgilendiren kısmı: Bizim madencilik yapma şeklimizden bunun kaynaklandığını o akademisyen orada ifade etti. Hani böyle bir olayın farkında mısınız? Bu konuyla ilgili Sağlık Bakanlığıyla bir koordinasyon içerisinde çalışıyor musunuz, çalışmıyor musunuz, ne tür tedbir alıyorsunuz? Onu söylemek, belirtmek istedim. Eğer buna bir cevap vererseniz ben bunu daha sonra tutanaklardan okuyabilirim. Ben, bu anlamda, İsmail Küçükkaya'yı gerçekten böyle bir konuyu gündeme getirdiği için de tebrik etmek istiyorum.

İki husus daha var. Bir tanesi, biliyorsunuz, Sayın Başkanım, geçen Kamu İhale Kurumunda, BTK'de bu kurul üyeliklerine atanmada nitelikleri hep kaldırıyoruz. Şimdi, bu yenisinde de ne geliyor burada da? Rekabet Kurulu geliyor, değil mi? Ve Kamu Gözetimi ve Denetim Standartları Kurulunda bunlar tekrar kaldırılıyor. Ya, ben bunları doğru bulmuyorum. Bakın, burada yine aynı şeyi yapıyoruz. Burada bunlar ihtisas kurulları, buralarda nitelikleri detaylı sayılmış, önceki kanunda detaylı sayılmıştı, KHK kaldırmış. Şimdi, KHK'deki usulü burada devam ettiriyoruz. Hatta bir şey daha yapılıyor burada. Şimdi, bunların bir kısmında da belli kurumlardan... Şimdi "Kamu Gözetimi ve Denetimi Kurulu" deyince buranın Maliye Bakanlığıyla yakın ilişkisi var. Kurumsal taassupla hareket edecek olsam Maliye Bakanlığı personelinin bir yerde yer almasını istemem. Bakın, o kadar açık söylüyorum ama mesela, önce normal kanunda işte 3 kurul üyesinin Maliye Bakanlığının personelinin veya onun göstereceği birilerinin olması gibi bir şey vardı. Bunlar kaldırılıyor, bunları kaldırmamak lazım veya "BDDK personelinin" diyor çünkü burayla çok yakın bir şekilde çalışması var. Bir süre sonra ne olacak, biliyor musunuz? Mesela, Maliye Bakanlığında bu işlerle ilgili birimlerde hiç çalışmamış, hiç bilgisi olmayan ve BDDK'yle ilgili yani bankacılık çünkü Kamu Gözetimi ve Denetim Standartları Kurulu veya Rekabet Kurulunda Kalkınma Bakanlığı, eski DPT'nin bir aday göstermesi vardı. Bunların kaldırılmasının ben sıkıntılı olduğunu düşünüyorum. Ya, zaten kendi adaminizi atıyorsunuz veya "kendi adaminizi" demeyeyim, atayacağınızı atıyorsunuz. Buralardan bulun da atayın yani bu kadar torba hâline getirmenin çok yanlış olduğunu söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum Başkanım.

Son konu olarak da bu 26'ncı maddede üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması, işletilmesinde ihtisas sahibi kamu kurum, kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerinin proje, onay ve kabul işlemleri yetkisi veriliyor yani burada özel hukuk tüzel kişilerine proje yaptırılabilir veya danışmanlık hizmeti, başka hizmet alınabilir ama onay ve kabul işlemlerinde özel sektörün yetkili olmasının ben doğru olmadığını düşünüyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Beş dakikan var.

ERHAN USTA (Samsun) - Bu, Bakanlığın yapması gereken bir husus diyorum.

Tekrar özür dileyerek teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Evet, 18'inci maddeyle alakalı başka söz talebi yok.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi müzakereye açıyorum.

Evet, Sayın Altınsoy, buyurun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Başkanım, 19'uncu maddede MAPEG'in çalışanları hakkında açılan davalara ilişkin avukat giderlerinin Genel Müdürlüğe karşılanabilmesi düzenlenmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Erhan Usta

Samsun

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifte yer alan madde 703 sayılı KHK'yle düzenlenen ve Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hükmün aynısıdır. Maddeyle MAPEG'in görev ve sorumluluklarının yerine getirilmesinden dolayı haklarında ceza davası açılmış olanların, vekâlet verdikleri avukata ödeyeceği vekâlet ücreti ile mahkeme masraflarının kurum tarafından karşılanması öngörülmektedir.

Her ne kadar madde metninde "kesinleşmiş mahkûmiyet kararı hâlinde geri alınmak kaydıyla" denilse de başka kamu kurumlarında kamu görevi yürüten diğer görevlilere sağlanmayan bu imkânın MAPEG çalışanlarına sağlanması eşitlik ilkesini zedelemektedir. Ayrıca, kişiler hakkında kamu davası açılması öncesinde cumhuriyet savcıları tarafından bir soruşturma yürütülmekte, lehe ve aleyhe olan deliller toplanmaktadır. Bu aşamada şüphelinin iddia edilen suçu işlemediği tespit edilebilecek ve iddianame hazırlanmayacaktır. Bu nedenle MAPEG görevlisi hakkında da bir yargılamaya başlanmayacaktır. Bununla birlikte Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun çerçevesinde kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin verilmesi gerekmektedir. Yani ilgili MAPEG görevlisinin suçlu olmadığı kanaatine varıldığında soruşturma izni verilmeyecek ve söz konusu yargılama hiç olmayacaktır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle bu maddenin tekliften çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Madde oylamasına geçmeden önce sayın milletvekilimizin söyleyeceği bir şey var.

Evet, Sayın Arı, neydi sorduğunuz?

CAVİT ARI (Antalya) - Yani burada çalışana karşı açılan bir davadan herhâlde bahsediliyor değil mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Altınsoy...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Genel Müdürümüz cevap verecek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - MAPEG Genel Müdürü, buyurun.

MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ ARSLAN NARİN - MAPEG personelinin görevini yaparken onlara itham edilen herhangi bir suç veya tazminat davası gibi davalarda onlara dava aşamasında veya soruşturma aşamasında hukuki yardım yapılmasını öngören bir düzenleme. Kesinleşirse iade alınacak zaten.

CAVİT ARI (Antalya) - Avukatlık ücretini avans vermiş oluyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

20'nci madde, Sayın Altınsoy...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Başkanım, burada MAPEG tarafından yapılacak tebligatların elektronik posta adresi veya Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi yoluyla yapılması ve aktif e-posta adresi kullanmayanlara 300 bin Türk lirası idari para cezası verilmesi öngörülmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 20'nci madde üzerinde söz talebi yoktur.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21, 22, 23 ve 27'yi birlikte müzakereye açıyorum.

Sayın Altınsoy, buyurun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Başkanım 21'inci maddede Rekabet Kurulunun Cumhurbaşkanı tarafından atanacak 7 üyeden oluşacağı belirlenmekte.

Madde 22'de Rekabet Kurulu üyelerinin seçilebilme şartları düzenlenmekte.

23'te Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkan ve üyelerini atama da dört yıllık eğitim, dört yıllık yüksek öğrenim görme şartı düzenlenmekte.

Yine, 27'nci maddede Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun karar organı olan kurulun kaç kişiden oluşacağı ve kurul üyeliklerine atanacaklarda aranacak şartların neler olduğuna yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 21'inci maddede söz talebi yok.

1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin çerçeve hükmüyle değiştirilmesi öngörülen 7/12/1994 ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 22'nci maddesinin aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 22- Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur.

Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Bakanlığın, bir üyeyi Kalkınma Bakanlığının, bir üyeyi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışından göstereceği ikişer aday arasından, birer üyeyi ise Yargıtay ve Danıştay'ın kendi kurumları içinden göstereceği ikişer aday arasından atar. Ticaret Bakanlığı kontenjanından gelecek üyelerden birisi, Kurum personeli arasından atanır. Cumhurbaşkanı, Kurul üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı atar."

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Maddenin 703 sayılı KHK'yle düzenlenmeden önceki halinde; Rekabet Kurulunun, biri Başkan biri 2'nci Başkan olmak üzere toplam 7 üyeden oluşacağı, Bakanlar Kurulunun; 3 üyeyi Bakanlığın, 1 üyeyi Kalkınma Bakanlığının, 1 üyeyi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışından göstereceği ikişer aday arasından, birer üyeyi ise Yargıtay ve Danıştay'ın kendi kurumları içinden göstereceği ikişer aday arasından atayacağı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı kontenjanından gelecek üyelerden birisinin Kurum personeli arasından atanacağı ve Bakanlar Kurulunun, Kurul üyeleri arasından Başkan ve 2'nci Başkanı atayacağı belirtilmiştir.

AYM ilgili iptal kararında; Rekabet Kurulu üyelerinin görev alanıyla ilgili kamu politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında etkin bir otoriteye, yetki ve sorumluluğa sahip olduğu açıktır. Belirtilen nitelikleri gözetildiğinde anılan Kurul üyelerinin üst düzey kamu görevlisi sıfatına haiz olduklarına, düzenlemenin "(...) üst kademe kamu yöneticilerinin atanmaları ile görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması; (...) ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması" hükmü kapsamında olduğunu vurgulamıştır. Ancak şu an yapılan düzenlemeyle 703 sayılı KHK'yle yapılan yanlış devam ettirilmektedir. Önergemizle Kurul üyelerinin belirli alanlarda yeterliliğe sahip olmasını sağlayan seçilme usulü yeniden hayata geçirilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci maddede 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin çerçeve hükmüyle değiştirilmesi öngörülen 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 23'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 23- Kurul Başkanı ve üyeleri hukuk, iktisat, mühendislik, işletme veya maliye dallarında yurt içi ya da yurt dışında en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş, meslekî açıdan yeterli bilgi ve deneyime sahip bulunan ve meslekleri ile ilgili olarak kamu veya özel sektörde en az 10 yıl çalışmış olanlar arasından atanır. Üyelerin ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) fıkrasının 1, 4, 5, 6 ve 7 nci bentlerinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur."

Ayyüce Türkş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Maddenin 703 sayılı KHK'yle düzenlenmeden önceki halinde; Kurul Başkanı ve üyeleri hukuk, iktisat, mühendislik, işletme veya maliye dallarında yurt içi ya da yurt dışında en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş, mesleki açıdan yeterli bilgi ve deneyime sahip bulunan ve meslekleriyle ilgili olarak kamu veya özel sektörde en az on yıl çalışmış olanlar arasından atanır. Üyelerin ayrıca 657 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinin (A) fıkrasının 1'inci, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı ve 7'nci bentlerinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur şeklinde iken KHK'yle kamu hizmetine girme hakkına ilişkin düzenleme yapılmak istendiğinden ve bu konuda Anayasa'nın Mülga 91'inci maddesine göre de bu alanda KHK'yle düzenleme yapılamayacağından hüküm AYM tarafından iptal edilmiştir.

Teklifle Kurul üyelerinin, en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinin (A) fıkrasının 1, 4, 5, 6 ve 7'nci bentlerinde belirtilen şartları taşıyanlar arasından seçilmesine yönelik yeniden düzenleme yapılmaktadır. Ancak Kurul üyeleri için aranan hukuk, iktisat, mühendislik, işletme veya maliye dallarında yurt içi ya da yurt dışında en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş, mesleki açıdan yeterli bilgi ve deneyime sahip bulunan ve meslekleriyle ilgili olarak kamu veya özel sektörde en az on yıl çalışmış olma şartları geri getirilmemektedir. Önergemizle Kurul üyelerinin daha nitelikli ve tecrübeli kişilerden oluşması amacıyla bu şartlar metne dâhil edilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

23'üncü maddede önerge yoktur.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

27'nci maddede 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesinin çerçeve hükmüyle değiştirilmesi öngörülen 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede'nin 4'üncü maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen (1)'inci ve (2)'nci fıkralarının aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

"(1) Kurul; Ticaret Bakanlığı tarafından önerilecek dört adaydan ikisi, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından önerilecek altı aday arasından üçü, Sermaye Piyasası Kurulu ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun bağlı olduğu Bakanlıklar ile Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından önerilecek ikişer aday arasından birer kişi olmak üzere, Cumhurbaşkanlığı tarafından atanan dokuz üyeden oluşur. Cumhurbaşkanlığı, üyelerden birini Başkan olarak atar. Kurul, Başkanın önerisi üzerine üyelerden birini İkinci Başkan olarak seçer.

(2) Kurul üyeliklerine atanacakların;

a) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen nitelikleri taşımaları,

b) En az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarının hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler ile ticari bilimler fakültelerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilen yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları veya bu dallarda yüksek lisans yapmış olmaları ve muhasebe, finans, vergi, denetim ve hukuk alanlarından birinde en az on yıllık deneyim sahibi olmaları,"

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

660 sayılı KHK'nin 4'üncü maddesinde Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulunun (Kurul) oluşumu, Kurul üyelerini atamaya yetkili merci ve Kurul üyeliğine atanma şartları düzenlenmiştir.

Maddenin (1) numaralı fıkrasının önceki hâlinde Kurulun; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından önerilecek dörder aday arasından ikişer kişi, Hazine Müsteşarlığı, Sermaye Piyasası Kurulu ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun bağlı olduğu Bakanlıklar ile Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından önerilecek ikişer aday arasından birer kişi olmak üzere, Bakanlar Kurulu tarafından atanan dokuz üyeden oluşacağı hüküm altına alınmıştır.

KHK'yle düzenleme "Kurul; biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan dokuz üyeden oluşur." şeklinde değiştirilmiştir.

AYM ilgili iptal kararında; Kurul başkanı ve üyelerinin görev yaptığı kurumun hiyerarşik bakımdan en üst konumda bulunduğu ve görev alanıyla ilgili kamu politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında etkin bir otoriteye, yetki ve sorumluluğa sahip olduğu açıktır. Belirtilen nitelikleri gözetildiğinde Kurul Başkanı, 2'nci Başkanı ve üyelerinin üst düzey kamu görevlisi sıfatını haiz oldukları sonucuna varılmaktadır. Bu itibarla kurulun 7142 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "(...) üst kademe kamu yöneticilerinin atanmaları ile görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması; (...) ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması" hükmü kapsamında olduğunu ancak üst düzey kamu görevlisi niteliğinde olan Kurul Başkanı, 2'nci Başkanı ve üyelerinin, atama usulünü düzenleyen maddenin Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olmadığı gerekçesiyle Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın Mülga 91'inci maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisini amaç ve kapsamı içinde değerlendirmemiş ve Mülga 91'inci maddesi gereği iptal etmiştir.

Teklifle kurul üyelerinin farklı uzmanlık alanlarını temsil etmesini sağlayan seçim usulü ve üyelik için aranan hukuk, iktisat, mühendislik, işletme veya maliye dallarında yurt içi ya da yurt dışında en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş, mesleki açıdan yeterli bilgi ve deneyime sahip bulunan ve meslekleriyle ilgili olarak kamu veya özel sektörde en az on yıl çalışmış olma şartları geri getirilmemektedir. Önergemizle Kurulun farklı uzmanlık alanlarında yetkin ve tecrübeli kişilerden oluşması amacıyla bu şartlar metne dâhil edilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.. Önerge kabul edilmemiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 27'nci madde kabul edilmiştir.

26'ncı madde, Sayın Altınsoy...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, bu maddeyle elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması ve işletilmesinde ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerine proje onay ve kabul işlemleri yetkisi verilebilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 26'ncı maddede söz talebi yok.

1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesinin çerçeve hükmüyle değiştirilmesi öngörülen 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun ek 1'inci maddesi birinci fıkrasında yer alan "inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri yapmak üzere" ibaresinin "inceleme, tespit ve raporlama işlemlerini yapmak üzere" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayyüce Türkes Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Düzenlemeyle üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması ve işletilmesinde ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlar ile özel hukuk tüzel kişilerine inceleme, tespit, raporlama işlemleri yanı sıra "proje onay ve kabul işlemleri" yetkisi verilmesi öngörülmektedir. Söz konusu onay ve kabul yetkisinin özel kurumlara tanınması ileride önemli sorunlar yaratabilme potansiyeline sahiptir. İnceleme, tespit ve raporlama işlemleri için özel hukuk tüzel kişilerinden hizmet alınması mümkün görülmele birlikte nihai proje onay ve kabul yetkisinin kamu kurumlarına kalması daha sağlıklı olacaktır. Önergemizle "proje onay ve kabul işlemleri" ibaresi madde metninden çıkarılarak bu yetkinin özel hukuk tüzel kişilerine devrilmesini engellemektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 26'ncı madde kabul edilmiştir.

1 adet madde ihdası önergesi vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3077) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE - 633 sayılı Kanunun 14'üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "özel kişi veya kuruluşlara incelenmesi talep edilen dini yayınlarının Din İşleri Yüksek Kurulunca incelenmesi karşılığı elde edilen gelirler." ibaresi madde metninden çıkartılmıştır."

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin çerçeve 1'inci maddesiyle Din İşleri Yüksek Kurulunun "Özel kişi veya kuruluşlara incelenmesi talep edilen dini yayınları bedeli karşılığında incelemek ve mütalaa vermek." şeklinde görevi düzenleyen 633 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin beşinci fıkrasının (e) bendinin yürürlükten kaldırılmasını öngörülmektedir. 633 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin ikinci fıkrasında ise Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletmesinin gelirleri hüküm altına alınmış olup mezkûr fıkra Kurulun anılan görevinin ifası neticesinde elde edeceği gelirlere de yer verildiğinden 633 sayılı Kanun'un 14'üncü maddenin ikinci fıkrasında yer alan ibare metinden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiş ve madde ihdası yapılmıştır.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 28'inci madde kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 29'uncu madde kabul edilmiştir.

CEVDET AKAY (Karabük) - Söz talebim vardı Başkanım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Görmedim.

Hemen söz veriyorum, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Yürütmeye geçmeden önce, ben yetkililerden şunu rica edeceğim: Burada, özellikle Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü hakkında yazılı olarak en azından Komisyona bir bilgi verilirse... Bor rezervlerimizle ilgili ne kadarlık gelir elde ediyoruz? Şimdiye kadar ne kadarlık harcama yaptık? Dünya rezervlerinin ne kadarına sahibiz? Bu konuyla ilgili Komisyona yazılı bir bilgi verirsiniz Başkanım, bizler de aydınlanırsak bu konuda seviniriz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakan Yardımcısı, notunuzu aldınız. Bilgi notunu istiyoruz.

Sayın Şevkin, buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, az önce kurşunla ilgili sağlıkta sıkıntılar olduğunu söyledi ama koruyucu ve önleyici sağlık politikası oluşturma kapsamında tıbbi jeoloji konusunda da bir stratejik planının yapılması önem arz etmektedir. Jeolojik ortamların insan sağlığına etkisi "tıbbi jeoloji" olarak adlandırılmaktadır ve dolayısıyla MTA Genel Müdürlüğü ve/veya üniversiteler tarafından halk sağlığı kapsamında etkili olan parametreleri içeren 1/25.000'lik haritalar mineroloji, jeokimya, hidrokimya ve doğal radyasyon seviye haritaları hazırlanarak Çevre Bakanlığıyla eş güdümlü çalışmalar yapılmalı ve hatta imar planlarında da bu bölgeler işlenerek insan sağlığının uzun vadeli etkileşimi mutlaka gözlemlenmelidir. Burada sadece kurşun değil, radyasyon ve diğer jeokimyasal etkenler de göz önünde bulundurulmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Türel, buyurun.

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu etki analiziyle ilgili olarak eleştirimizi yapmıştık ama burada herhâlde zaman olmadı; muhalefet şerhi gelene kadar, o konuları, her madde için nedir, nasıldır, bütçeye olan yükü nedir yani geçmişte zaten vardı, şimdi ek bir şey getirmeyi kabul etmiyoruz. Onlar gelirse ona göre biz muhalefet şerhinin yazımı için de bunlardan yararlanacağız, kullanacağız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Altınsoy, siz teklif sahibi olarak bunları duyduunuz. Dolayısıyla, bu işin bir de Genel Kurul tarafı var, hani buradan geçtik, bir de aşağısı var; onun için hazırlıklarınızı yaparsanız iyi olur. İlgili kurumlar bu anlamda çalışmasını yaparsa, değerli arkadaşlar, ben burada böyle söylüyorum ki bunlar resmiyet kazansın, haklı bir şekilde... Ne getiriyor kardeşim, yani 2 lira mı getiriyor, 5 lira mı getiriyor; bunu getirin, görelim. Nihayetinde milletvekillerinin en temel iki görevi vardır: Yasama ve denetim faaliyeti, görmek istiyor. Dolayısıyla yetkiyi de vatandaştan alıyorlar. O açıdan, bütün bürokrasiye, ilgili maddeleri olanlara söylüyorum, değerli arkadaşlar, bundan sonra bu etki analizleriyle alakalı da biz de hassasiyetimizi daha fazla hissettireceğiz.

Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematiğine uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabii tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin 19 Mayıs Pazartesi günü saat 13.00'e kadar verilmesini, kanun teklifinin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak Sayın Resul Kurt, Sayın Hüseyin Altınsoy, Sayın Ahmet Kılıç, Sayın Nilgün Ök, Sayın Yaşar Kırkpınar, Sayın Ejder Açıkkapı, Sayın Mustafa Baki Ersoy, Sayın Necmettin Erkan, Sayın Sami Çakır, Sayın Orhan Erdem, Sayın Mustafa Kalaycı, Sayın Seydi Gülsoy, Sayın Ertuğrul Kocacık, Sayın Ersan Aksu, Sayın İsmail Güneş'in belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun, hayırlı akşamlar diliyorum.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:19.50